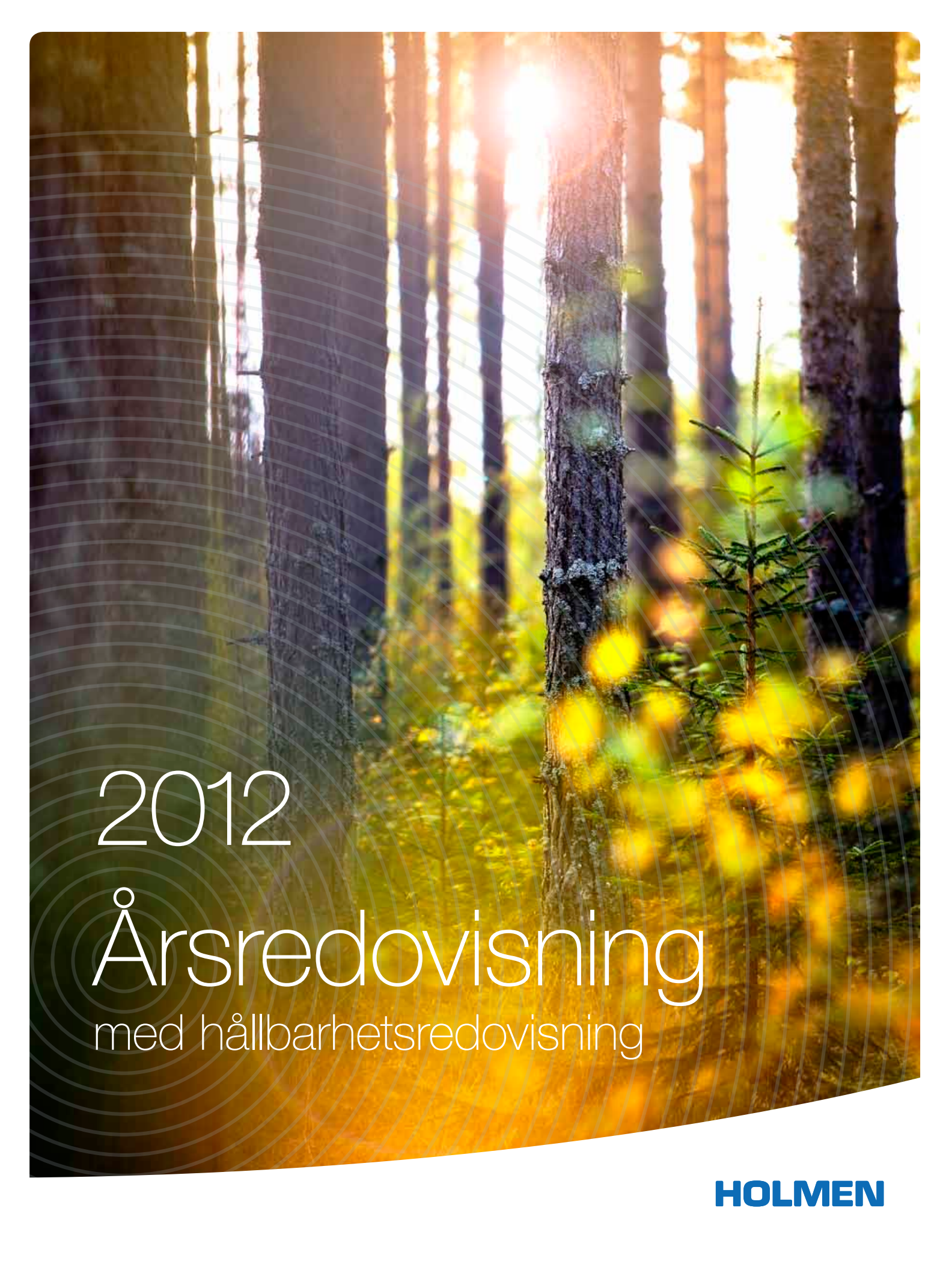

2012

Årsredovisning

med hållbarhetsredovisning

HOLMEN

Innehåll

Styrelsen och verkställande direktören i Holmen Aktiebolag (publ), organisationsnummer 556001-3301, får härmed avge årsredovisning för verksamhetsåret 2012 för moderbolaget och koncernen. **Årsredovisningen omfattar sidorna 4–88.** Resultatet av årets verksamhet samt moderbolagets och koncernens ställning framgår av **förvaltningsberättelsen, sidorna 4–53**, och av de finansiella rapporterna jämte noter och kommentarer. Koncernens resultat- och balansräkning jämte moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman.

VD-ord	2
--------	---

ÅRSREDOVISNING

Affärsverksamhet

Året i korthet	4
Strategi	6
Tryckpapper	10
Kartong	14
Sågade trävaror	18
Skog	22
Energi	26
Riskhantering	28

Hållbarhet

Principer och styrmedel	32
Miljöansvar	34
Holmens kolspår	37
Medarbetare	38
Hållbara produkter	41
Intressentdialog	42
Bestyrkanderapport	43

Bolagsstyrning

Bolagsstyrningsrapport	44
Styrelse	48
Koncernledning	50
Aktien och ägarna	51

Finansiella rapporter

Resultaträkning	56
Rapport över totalresultat	57
Balansräkning	58
Förändringar i eget kapital	59
Kassaflödesanalys	60
Moderbolaget	62
Noter	64
Förslag till vinstdisposition	88
Revisionsberättelse	89
Årsstämma, kalendarium, information	90
Femårsöversikt hållbarhet	91
Ekonomisk tioårsöversikt	94
Definitioner och ordlista	96
Fakta om bruk och sågverk	

Notföreteckning

1. Redovisningsprinciper	64
2. Rapportering per rörelsesegment	68
3. Övriga rörelseintäkter	70
4. Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	70
5. Arvode och kostnadsersättning till revisorer	71
6. Finansnetto och resultat från finansiella instrument	72
7. Skatt	72
8. Resultat per aktie	75
9. Immateriella anläggningstillgångar	75
10. Materiella anläggningstillgångar	76
11. Biologiska tillgångar	77
12. Andelar i intresseföretag samt övriga aktier och andelar	78
13. Finansiella instrument	79
14. Varulager	82
15. Rörelsefordringar	82
16. Eget kapital moderbolaget	82
17. Avsättningar för pensioner	83
18. Övriga avsättningar	84
19. Rörelseskulder	84
20. Operationell leasing	84
21. Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	85
22. Närtstående	85
23. Andelar i koncernföretag	86
24. Obeskattade reserver	87
25. Kassaflödesanalys	87
26. Viktiga bedömningar och uppskattningar	87

Affärsområden: **Produkter**

HOLMEN PAPER

Produkter: Tryckpapper för magasin, produktkataloger, direktreklam, böcker, dagstidningar och telefonkataloger.	Kunder: Detaljister, magasin-, bok- och dagspressförlag, telefonkatalogutgivare och tryckerier.	Produktionsanläggningar: Bravikens Pappersbruk, Hallsta Pappersbruk och Holmen Paper Madrid.	Produktionskapacitet/år: 1 750 000 ton.
	Huvudmarknad: Europa.		

IGGESUND PAPERBOARD

Produkter: SBB- och FBB-kartong för konsumentförpackningar och grafiska ändamål.	Kunder: Konverterare av kartong till förpackningar samt tryckerier och grossister.	Produktionsanläggningar: Iggesunds Bruk och Workingtons Bruk.	Produktionskapacitet/år: 540 000 ton.
	Huvudmarknad: Europa.		

HOLMEN TIMBER

Produkter: Snickerirvirke i furu och konstruktionsvirke i gran.	Kunder: Snickeri- och möbelindustri, hyvlerier, byggvaruhandel, husfabriker med flera.	Produktionsanläggningar: Bravikens Sågverk och Iggesunds Sågverk.	Produktionskapacitet/år: 880 000 kubikmeter.
	Huvudmarknad: Europa, Nordafrika och Mellanöstern.		

Affärsområden: **Råvaror**

HOLMEN SKOG

Produkter: Virke och biobränsle.	Verksamhet: Ansvar för Holmens skogar och virkesförsörjning till koncernens svenska enheter.	Innehav: Total landareal 1 266 000 hektar, varav 1 033 000 hektar produktiv skogsmark med 119 miljoner m ³ sk virkesförråd.	Årlig avverkning: 3,2 miljoner m ³ fub.
	Kunder: Massa- och pappersindustri, sågverk och värmeverk.		Årlig tillväxt: 3,8 miljoner m ³ fub

HOLMEN ENERGI

Produkter: Vattenkraft, vindkraft och torv.	Verksamhet: Ansvar för koncernens vatten- och vindkraftanläggningar samt elförsörjning till koncernens svenska enheter.	Produktionsanläggningar (hel- och delägda): 21 vattenkraftverk och 2 vindkraftparker.	Produktionskapacitet/år: 1 112 GWh från vattenkraft.
---	---	---	--

Bäste aktieägare!

En ansträngd världsekonomi och fortsatt kris i euroområdet kännetecknade även 2012. Det har inneburit tuffa utmaningar, varsel och nedläggningar inom flera branscher. Inte minst skogsindustrin har levt med en svag efterfrågan på flera av sina produkter parallellt med att försäljningspriserna antingen har legat stilla eller sjunkit. Denna utveckling påverkade också Holmen och innebar tillsammans med en kraftigt förstärkt svensk krona och utgående valuta-säkringar att resultatet försämrades. Resultattappet hjälptes upp av värdeökning i våra skogar och kostnads- och effektiviseringsinsatser.

Kronförstärkningen har lett till nytt konkurrensläge för företag med övervägande produktion i Sverige. Det ställer krav på fördjupade insatser med kostnadsbesparingar och andra effektivitetshöjande åtgärder. Dessa förändrar inte läget över en natt utan måste uthålligt genomföras över tid för att

nå resultat. Vi har i Holmen bestämt oss för att hålla trycket uppe i dessa frågor.

Holmen är snart igenom en period av flera tunga investeringar som lägger ett bra fundament för framtiden. Åren framöver kommer att präglas av en mer återhållen investeringsvolym och fokus på att få ut maximalt värde av den struktur vi skapat. Det ger förutsättningar att öka verksamhetens kassaflöde och mot bakgrund av detta har styrelsen beslutat att föreslå en ökning av utdelningen med 1 krona till 9 kronor per aktie.

Investeringarna gör att vi är väl rustade för de utmaningar som ligger framför oss.

Marknadsledande kartongproducent i segmenten med högst krav

Iggesund Paperboard är inriktat på de högsta kvalitetssegmenten med målet att vara förstahandsvalet för de med extra höga krav på kvalitet och service. Men konkurrensen på

marknaden för konsumentkartong hårdnar genom konkurrenters investeringar i ökad kapacitet. För Holmen är det viktigt att hela tiden se till att vi är bättre än andra, en utmaning vi har antagit sedan många år men som inte blir mindre. I en marknad med begränsad tillväxt har detta särskilt stor betydelse.

I juni startades den nya sodapannan och turbinen vid Iggesunds Bruk och våren 2013 kommer den nya biobränslepannan vid bruket i Workington att tas i bruk. Den senare pannan ersätter en gammal naturgaskombianläggning. Sammantaget innebär detta att vi nu har två välinvesterade kartongbruk med mycket god konkurrenskraft både vad gäller kvalitet och kostnad. Det ger styrka och möjligheter att vidareutveckla våra båda varumärken Invercote och Incada såväl kvalitets- som servicemässigt för att möta kraven från morgondagens kunder.

Båda investeringarna är bra exempel på hur verksamheten i Holmen bidrar till den

viktiga omställningen till en resurseffektiv ekonomi som grundar sig på förnybara råvaror och produkter.

Moderna och produktiva sågverk

Sedan starten av nya Bravikens Sägverk har vi vuxit i ett för Holmen nytt produktområde – konstruktionsvirke. Uppstarten av det nya sågverket har fungerat väl och nu sågas mer än 100 kubikmeter färdiga varor per timme. Parallellt har åtgärder vidtagits för att effektivisera verksamheten också vid Iggesunds Sägverk.

Marknaden för sågade träprodukter är svag och lönsamheten i branschen är låg med höga råvarupriser. Att i dessa tider starta upp ny trävaruproduktion är en stor utmaning. Vår mest prioriterade uppgift vid sidan av ökad produktivitet är därför att få till en

kvarvarande maskinerna som tillverkar våra strategiskt viktiga produkter. För att ytterligare sänka de fasta kostnaderna i bruket vidtas också åtgärder för effektivare energiåtervinning som medför att fastbränslepannorna kan stängas. Därigenom frigörs biobränslen som kan säljas till något av de nya värmekraftverk som ska byggas i Stockholmsområdet.

Vi räknar med att konkurrenssituationen fortsatt är knivskarp. Marknaden för tryckpapper försvagades under förra året och efterfrågan i Europa minskade med 8 procent. Försäljningspriserna var i stort oförändrade. Risken för ytterligare konsumtionsminskningar är överhängande och vår beredskap att vidta åtgärder måste vara fortsatt hög. Anpassning till efterfrågan kan ske antingen genom marknadsbetingade stopp eller, om så krävs, genom stängning av produktionslinjer. Genom att hålla investeringarna på en låg

mer att vara fortsatt eftertraktad och dess användningsområden kommer att vidgas.

Den bästa investeringen i våra skogar är att sköta och utveckla dem i enlighet med vår strategi. Med de tillväxtfrämjande åtgärder som vi redan har vidtagit och de som kommer att genomföras framåt finns goda förutsättningar för framtida ökad tillväxt.

Avstamp mot framtiden

Hållbarhet är i högsta grad en naturlig del av affären. Ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet är väl integrerade och robust förankrade i verksamhet, strategier och mål. Holmen är anslutet till FN:s Global Compact och att fortsatt stödja dess tio principer är en viktig utgångspunkt för vårt engagemang i hållbarhetsfrågor. Det innebär att Holmen tar tydlig ställning i frågor om mänskliga rättigheter, socialt ansvar, miljö-

” Holmen är snart igenom en period av flera tunga investeringar som lägger ett bra fundament för framtiden ”

konkurrenskraftig försörjning av råvara till det nya sågverket.

Allt pekar emellertid på att när konjunkturen tar en ny riktning så kommer också byggmarknaden att vända. Att bygga i trä har dessutom klara klimatfördelar, vilket talar för goda framtidsutsikter. Jag är övertygad om att när denna vändning kommer så är det den som kan erbjuda en kostnadseffektiv och kvalitetsmässigt hög och jämn produktion som kommer att vara vinnare. Med två moderna och väl intrimmade sågverk kommer Holmens erbjudande att ligga rätt i tiden.

Tryckpappersverksamhet med kassaflödesmöjligheter

Tecknen är tydliga på att Holmens strategiska förflyttning från tidningspapper mot specialpapper under de senaste åren har varit ett riktigt val. De totala leveranserna från Holmen Paper sjönk något, men för de strategiska produkterna MF Magasin och bokpapper ökade leveranserna med 10 procent.

Rationalisering och kontinuerlig översyn av produktmixen har blivit en del av vardagen. Samtidigt har Holmen stängt tre pappersmaskiner under de senaste fyra åren vilket väsentligt minskat de fasta kostnaderna. Under andra halvan 2013 stängs ytterligare en pappersmaskin vid Hallsta Pappersbruk, vilket innebär att fokus där läggs på de två

nivå skapar vi förutsättningar för bra kassaflöden.

Energiinvesteringar en möjlighet

Holmens produktion av vattenkraft var under 2012 den högsta sedan 2001. Vi sätter ett värde på att kunna täcka en del av den egna elförbrukningen genom egen försörjning, men investeringar i ny kraftproduktion måste bedömas mot den nuvarande bakgrunden av sämre prisutsikter.

Holmen har goda möjligheter att på de egna markerna producera ny vindkraft. Det innebär samtidigt att värdet på marken i Holmens skogar ökar genom arrendentäkter. Vindmätningar pågår på flera ställen i landet. För att dessa möjligheter ska realiseras krävs mycket positiva projektutfall med goda vindförhållanden och låga investeringar per GWh i årsproduktion.

Värdefull och utvecklingsbar skogsråvara

Holmens skogsinnehav är en värdefull tillgång, inte minst påvisad genom den omvärdering med högre avverkningsvolym som genomfördes under 2011. I framtiden kan man anta att skogen kommer att kunna användas även för andra ändamål som sträcker sig bortom dagens traditionellt skogsindustriella. Den förnybara skogsråvaran kom-

ansvar och rätten att bilda fackföreningar. Att Holmen under året som enda svenska företag blev upptaget på hållbarhetsindexet Carbon Disclosure Project's Carbon Performance Leadership Index signalerar att vi hanterar såväl risker som möjligheter på klimatområdet på ett bra sätt.

Vi har en period av investeringar och – bokstavligt – framtidsbygge bakom oss. Parallellt med investeringsprogrammet har Holmen även format alltför många koncerngemensamma processer. Det har bidragit till en nödvändig kraftsamling och gett oss ett tydligt fokus. Det är utifrån en stark och stabil plattform som jag tillsammans med Holmens alla engagerade och kompetenta medarbetare möter 2013 års utmaningar.

Stockholm den 20 februari 2013

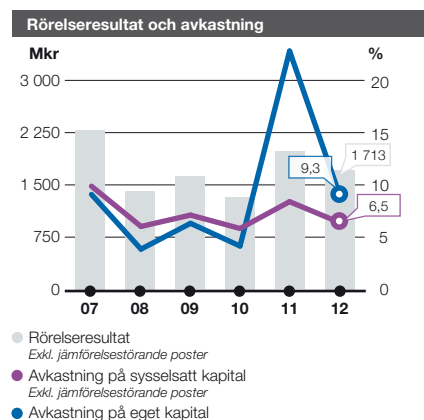
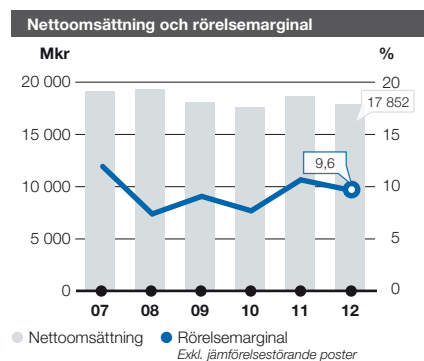

Magnus Hall
VD och koncernchef

Året i korthet

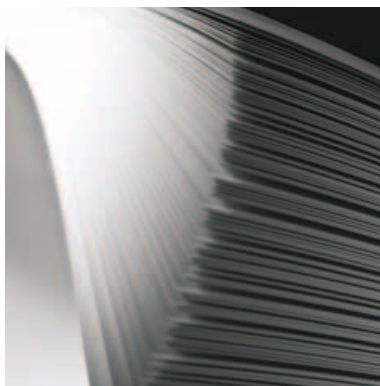
Fakta	2012	2011
Nettoomsättning, Mkr	17 852	18 656
Rörelseresultat, Mkr	1 520	5 573
Rörelseresultat exkl. jämförelsestörande poster, Mkr	1 713	1 980
Årets resultat, Mkr	1 853	3 955
Resultat per aktie, kr	22,1	47,1
Utdelning per aktie, kr	9*	8
Avkastning på sysselsatt kapital, %**	6,5	8,5
Avkastning på eget kapital, %	9,3	23,1
Skuldsättningsgrad, ggr	0,32	0,32
Investeringar, Mkr	1 920	1 733
Medelantal årsanställda	3 945	4 041

*Styrelsens förslag **Exkl. jämförelsestörande poster

Koncernens rörelseresultat

Rörelseresultatet exklusive jämförelsestörande poster för 2012 uppgick till 1 713 Mkr, vilket motsvarar en avkastning på sysselsatt kapital om 6,5 procent. Bidraget från gynnsamma valutasäkringar minskade medan värdet förändringen från skog ökade och påverkade i positiv riktning. Investeringarna var höga, 1 920 Mkr, och avsåg främst ny sodapanna och turbin vid Iggesunds Bruk som driftsattes under året, samt ny biobränslepanna vid bruket i Workington som förväntas tas i drift under våren 2013. Kassaflödet efter investeringar blev 334 Mkr och utbetald utdelning uppgick till 672 Mkr. Den finansiella nettoskulden ökade med 331 Mkr till 6 590 Mkr vilket motsvarar en skuldsättningsgrad om 0,32. Styrelsen föreslår en utdelning om 9 kronor per aktie.

Marknaden

Marknaden för tryckpapper försvagades under året och efterfrågan i Europa minskade med 9 procent. Efterfrågan på kartong var oförändrad under året. Försäljningspriserna för både tryckpapper och kartong var i stort oförändrade under året. För sågade trävaror var marknaden fortsatt svag och lönsamheten i hela branschen var låg. Marknaden för både timmer och massaved var svagare än normalt och försäljningspriserna minskade successivt under året. Tillrinningen till Holmens vattenmagasin var mycket hög under året och årets produktion av vattenkraft om 1 343 GWh var den högsta sedan 2001.

Utsikter

Marknaden för tryckpapper är utmanande med minskad efterfrågan och pressade priser. Holmen Paper fortsätter sin omställning mot specialpapper och genomför ytterligare effektiviseringar. Efterfrågan på kartong är stabil men utbudet har ökat vilket sätter press på marknaden. Iggesund Paperboard kan dra fördel av de stora investeringar som gjorts i energiförsörjning. För sågade trävaror är efterfrågan svag och priserna pressade samtidigt som råvarukostnaderna är historiskt höga. Holmen Timber fortsätter att trimma verksamheten. Avverkningen i koncernens skogar planeras ligga kvar på 2012 års nivå medan produktionen i koncernens vattenkraftverk väntas minska från den historiskt höga nivån 2012. Investeringarna minskar efter de senaste årens omfattande investeringsprogram.

Viktiga händelser 2012

FÖRSTA KVARTALET

- Arbete pågår med att omhänderta det virke som fälldes under stormen Dagmar i slutet av 2011.
- Holmen håller sin årsstämma i Stockholm och fastställer utdelningen till 8 kronor per aktie.

ANDRA KVARTALET

- Friggesunds skogsplantaskola återinvigs efter tre års ombyggnad som gör den till en av de modernaste i Europa.
- Start för projektet *Grow your income* som har till syfte att stimulera bönder i trakten runt kartongbruket i Workington att odla energigrödor.
- Den nya sodapannan och turbinen driftsätts vid Iggesunds Bruk. Investeringen uppgår till 2,3 miljarder kronor.
- Daniel Peltonen tillträder som ny brukschef vid Hallsta Pappersbruk.

TREDJE KVARTALET

- Lansering av nya Holmen TRND, ett modernt tryckpapper som utmanar dyrare kvaliteter inom segmentet exklusiva magasin.
- Holmen ges miljötillstånd att bygga 17 vindkraftverk på de egna markerna i Norrtälje, i närheten av Hallsta Pappersbruk.
- Iggesunds Bruk aviserar effektiviseringar av organisationen motsvarande en personal-

minskning på cirka 100 personer under en tvåårsperiod.

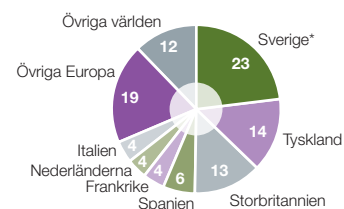
- Holmen placerar sig som enda svenska företag på Carbon Disclosure Project's Carbon Performance Leadership Index, ett av världens mest prestigefulla hållbarhetsindex.

- Vid Holmen Paper Madrid sätts nytt världsrekord i hastighet för tidningspappersmaskiner.

FJÄRDE KVARTALET

- Hallsta Pappersbruk aviserar omstrukturering och fokusering av verksamheten i syfte att stärka brukets framtida konkurrenskraft. Det innefattar en planerad stängning av en pappersmaskin samt investeringar i energieffektiviseringar. Personalstyrkan bedöms reduceras med cirka 230 personer.
- Relansering av magasin- och katalogpapperet Holmen VIEW, nu med högre ljushet.
- Det delägda vindkraftsbolaget VindIn AB driftsätter 30 vindkraftverk på Trattberget i Örnsköldsvik.
- Göran Storm tillträder som ny platschef vid Bravikens Sågverk.
- Vid Bravikens Sågverk sågas cirka 100 kubikmeter virke per timme samtidigt som det hyllas cirka 800 meter per minut.
- Byggnationen av den nya biobränslepannan vid kartongbruket i Workington går in i slutskedet. Investeringen är beräknad till 1,1 miljarder kronor.

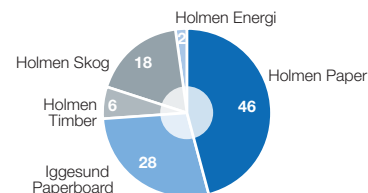
Nettoomsättning/marknad, %

*Varav skog och energi 20%

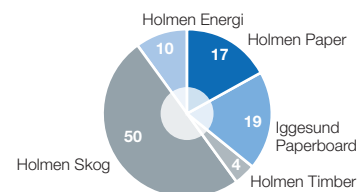
Totalt: 17 852 Mkr

Nettoomsättning/affärsområde, %

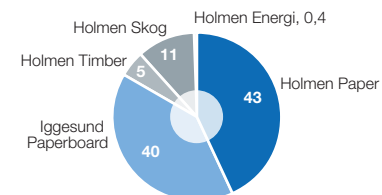
Totalt: 17 852 Mkr

Operativt kapital/affärsområde, %

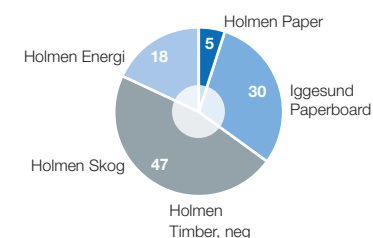
Totalt: 32 905 Mkr

Medelantal anställda/affärsområde, %

Totalt: 3 945

Rörelseresultat*/affärsområde, %

*Ekl. jämförelsestörande poster

Totalt: 1 713

Strategi

Strategi: Utveckla våra fem affärsområden

Europa är huvudmarknad • Kvalitet, produktivitet och kostnadsfokus • Engagerat ledarskap och kunniga medarbetare • Stark finansiell ställning och god lönsamhet • Hållbar utveckling

Holmens affärsidé är att driva och utveckla lönsam och hållbar verksamhet inom tre produktinriktade affärsområden för tryckpapper, kartong och trävaror samt inom två råvaruinriktade affärsområden för skog och energi.

Utveckla våra fem affärsområden

DE TRE PRODUKTINRIKTADE affärsområdena bedriver tillverkning som baseras på förnybar råvara från hållbart brukade skogar. Tillväxten sker i huvudsak organiskt genom att förfina produkterna och/eller öka produktionsvolymen inom befintliga produktområden. Utveckling kräver också omställningar och nedläggning av olönsam produktion, något som främst präglar tryckpappersverksamheten de senaste åren.

TRYCKPAPPER. Holmen Paper tillverkar tryckpapper vid två svenska och ett spansk bruk. Nästan hälften av försäljningen avser specialpapper såsom magasin- och bokpapper medan övrig försäljning främst är inriktad på tidningspapper. Produktionen förflyttas gradvis från tidningspapper till mer

förädlade papperskvaliteter som erbjuder kunderna ett kostnadseffektivt alternativ till traditionella pappersval. Strukturella omvärldsförändringar pressar tryckpappersmarknaden vilket kräver fokus på kassaflöde och beredskap för fortsatta omställningar och anpassningar av produktionskapaciteten.

KARTONG. Iggesund Paperboard tillhör marknadsledarna inom de högsta kvalitetssegmenten för konsumentförpackningar och kvalificerade grafiska ändamål. Produktionen sker vid ett svenskt och ett engelskt bruk där stora investeringar i energiförsörjningen förstärker konkurrenskraften ytterligare. Marknadsförutsättningarna är stabila och den ledande positionen i Europa ska befästas genom kundnära produktutveckling, ett starkt servicekoncept och kontinuerlig utveckling av produktvarumärkena.

SÅGADE TRÄVAROR. Holmen Timber tillverkar snickerivirke i furu och konstruktionsvirke i gran vid två sågverk i Sverige. Produktionen är storskalig men Holmen Timber är ändå en liten aktör på en starkt fragmenterad marknad. De båda sågverken är samlokaliserade med koncernens bruk vilket tillsammans med egen virkesförsörjning ger synergieffekter som är en betydelsefull konkurrensfördel på en trävarumarknad som långsiktigt gynnas av träets positiva fördelar för ekonomi och klimat.

SKOGS- OCH ENERGITILLGÅNGARNA i Sverige bidrar till en jämn och hög intjäning och utgör viktiga resurser vid råvaruansaffningen till de produktinriktade affärsområdena. Tillgångarna ska växa och utvecklas genom aktiv skogsskötsel och genom investeringar i förnybar energiproduktion.

STRATEGISK INRIKTNING

Tryckpapper

Specialisering med fokus på kassaflöde.

Kartong

Befästa marknadsledande varumärken utifrån en kostnadseffektiv bas.

Sågade trävaror

Storskalig, integrerad produktion.

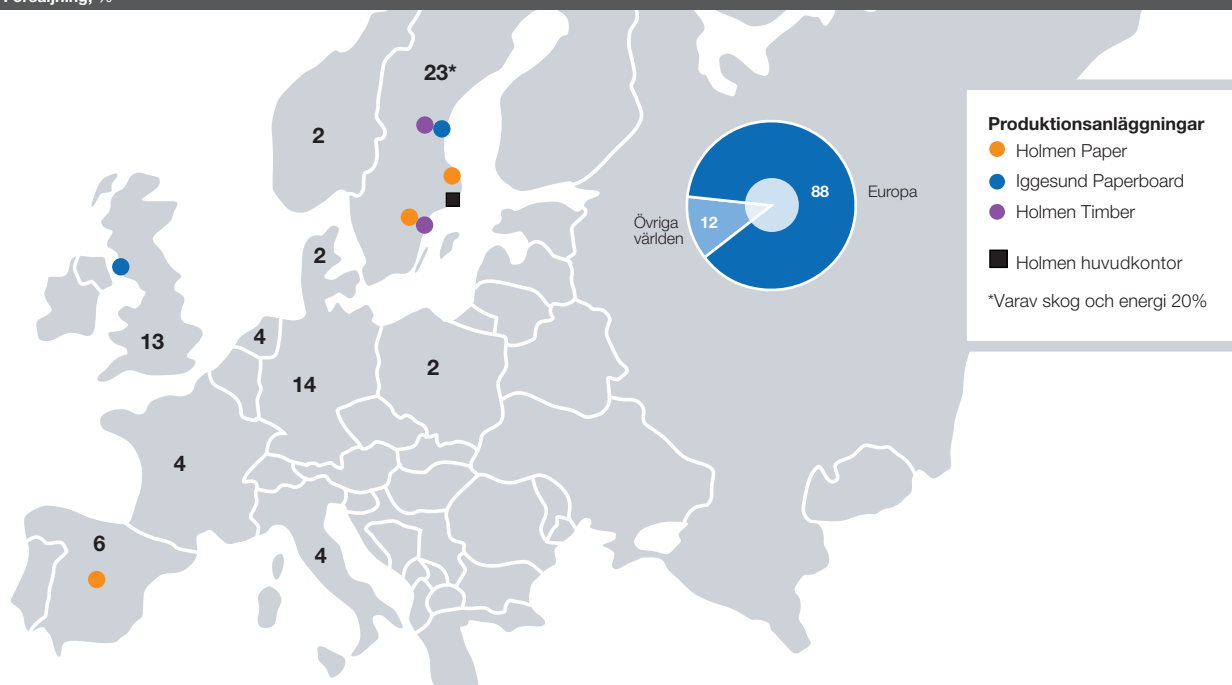
Skog

Aktiv skogsskötsel.

Energi

Utveckla förnybar energi.

Försäljning, %

SKOG. Holmen Skog sköter koncernens skogar, drygt en miljon hektar mark, och virkesförsörjningen till produktionsenheterna i Sverige. Till följd av ett effektivt och uthålligt skogsbruk ökar tillväxten och därmed också skogens värde.

ENERGI. Holmen Energi utvecklar och förvaltar koncernens befintliga vatten- och vindkraftstillgångar som idag bidrar med drygt 1 TWh. Nya energikällor utvärderas löpande och kan i de fall de bedöms tillräckligt lönsamma medföra investeringar inom området.

Europa är huvudmarknad

Holmen är verksamt på stora och väletablerade marknader. Nästan 85 procent av försäljningen av tryckpapper, kartong och trävaror sker i Europa. Genom en decentraliserad säljorganisation i form av egna försäljningsbolag uppnås en geografisk närhet till kunden. Holmens råvarumarknader för virke och energi är koncentrerade till Sverige.

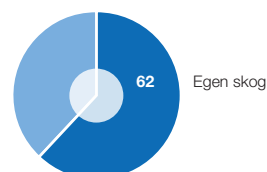
Kvalitet, produktivitet och kostnadsfokus

RÅVARUANSKAFFNING. Kostnaderna för råvaror och transporter är tillsammans med effektiva produktionsprocesser viktiga för konkurrens-

kraften. Fiber i form av virke, returpapper och massa samt energi i form av el och värme utgör huvudsakliga råvaror i processen för att producera tryckpapper, kartong och trävaror. Genom en väl integrerad process är Holmen i stort självförsörjande på massa och värmeenergi. Eget skogsinnehav och en betydande andel el producerad i egen regi bidrar till en långsiktigt stabil råvaruförsörjning. För virke är självförsörjningsgraden drygt 60 procent. Produktionen av egen elkraft motsvarar knappt 40 procent av koncernens elenergibehov. För den el som köps in tecknas prissäkrade långtidskontrakt. Inom koncernen finns även hel- och delägda insamlingsbolag för anskaffning av returpapper.

PRODUKTIONSPROCESSER. Koncernens övergripande ambition är att leverera ett kunderbjudande med attraktiva och högkvalitativa produkter samt god service. Det ska ske kostnadseffektivt så att Holmen förblir en konkurrenskraftig leverantör. Storskaliga produktionsanläggningar med hög miljöstatus och kompetenta medarbetare ger ett effektivt utnyttjande av insatsvaror och kapital. För att framgångsrikt kunna genomföra långsiktiga investeringar och uppnå både storskalighet och utveckling måste samspelen fungera väl mellan marknadsföring,

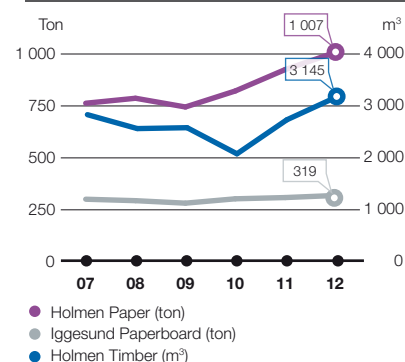
Självförsörjning råvaror – virke, %

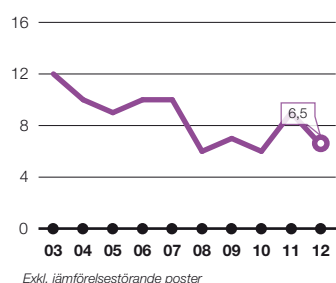
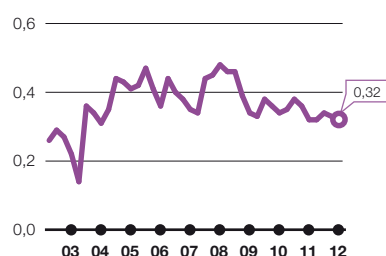
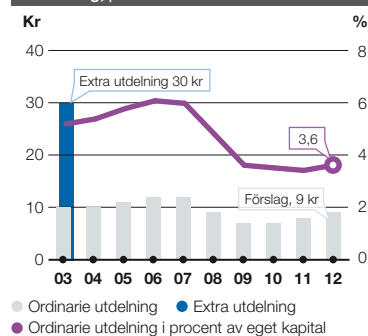

Självförsörjning råvaror – el, %

Produktivitet, produktion/anställd och år

Lönsamhet, avkastning på sysselsatt kapital, %**Kapitalstruktur, skuldsättningsgrad, ggr****Utdelning, per aktie****Kapitalkostnad**

Holmens verksamhet är kapitalintensiv och en stor del av utvecklingen sker genom investeringar i utökad kapacitet, förbättrad produktion och effektivare energianvändning. Även kostnadsrationaliseringar kräver ofta investeringar. För att utvärdera lönsamheten i investeringarna används en modell för att nuvärdesberäkna kassaflöden med en beräknad kapitalkostnad som för investeringar i de produktinriktade affärsområdena uppgår till 11 procent (före skatt). Vid utvärderingen av den löpande verksamheten bestäms kapitalkostnaden årsvis utifrån korta marknadsräntor och riskpremier anpassad till verksamhetens risk.

produktutveckling och produktion. Stora volymer av vissa produkter kombineras med utvalda satsningar på mer förädlade eller förbättrade produkter riktade mot befintliga och nya kundgrupper.

PRODUKTUTVECKLING. Holmens produktutveckling sker affärsområdesvis och i första hand där den största kompetensen och erfarenheten finns – vid produktionsenheterna. Dessutom finns tre utvecklingscentra som samlar specialkompetens inom prioriterade områden. Två av dessa arbetar bruksnära och stöttar affärsområdena Iggesund Paperboard respektive Holmen Paper. Det tredje, Holmen Biorefinery Development Center, arbetar med ett längre tidsperspektiv och har till uppgift att utveckla nya användningsområden för vedråvara och restprodukter i syfte att omvandla dessa till lönsamma affärer inom koncernens alla affärsområden. Holmen samverkar också med universitet, högskolor och forskningsinstitut, ofta tillsammans med andra företag som har närliggande intressen.

Engagerat ledarskap och kunniga medarbetare

Holmens personalarbete lägger tonvikten vid kompetensförsörjning, ledarskap och arbetssätt. Att rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare är avgörande för att Holmen framgångsrikt ska kunna bedriva sin verksamhet. För att lyckas genomförs bland annat ett omfattande chefsutvecklingsprogram med målsättningen att skapa ett engagerat ledarskap på samtliga nivåer i koncernen. Detta lägger i sin tur grunden för ett arbetsklimat där kompetenta medarbetare får utvecklas och ta ansvar i takt med att deras mandat växer. Ett kontinuerligt arbete kring de grundläggande värderingarna ger stöd i omställnings- och förändringsprocesser.

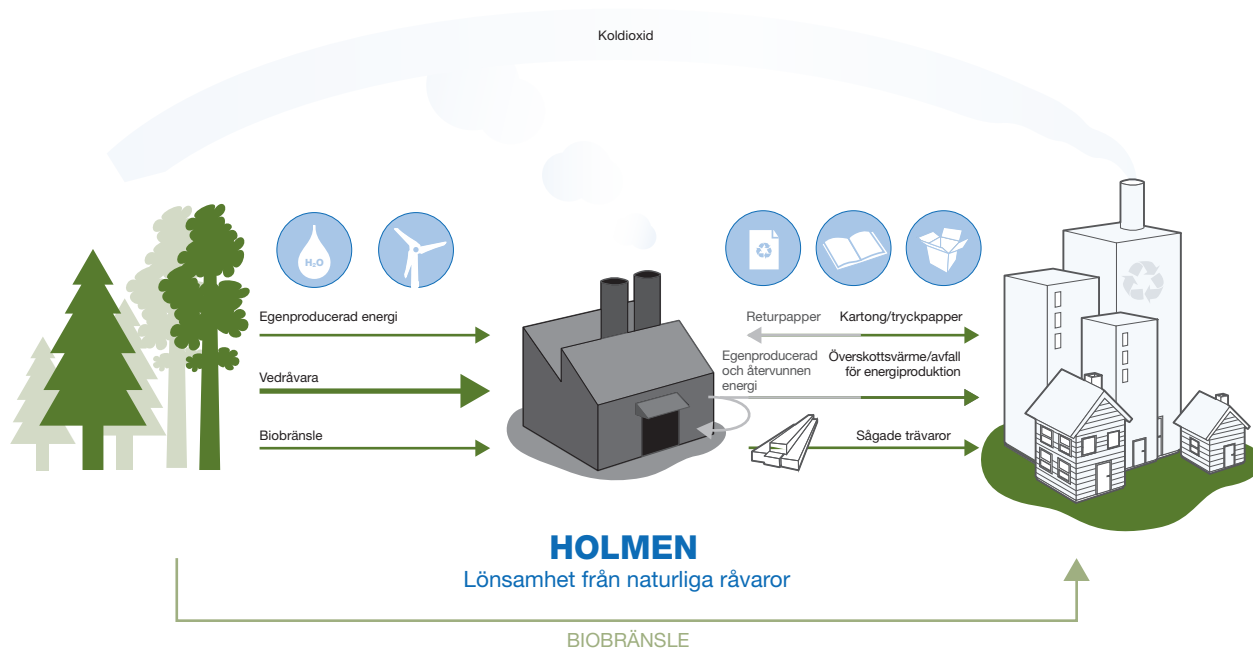
Personalarbetet styrs av ett antal övergripande mål, vilka regelbundet följs upp via nyckeltal och genom den koncernövergripande medarbetarundersökningen *Holmen Inblick*. Detta bildar underlag för det strategiska personalarbetet samt för lokala åtgärdsplaner.

FINANSIELLA MÅL

▶ Holmens lönsamhet ska utgå från ett hålligt överstiga marknadsmässig kapitalkostnad.

▶ Den finansiella ställningen ska vara stark med en skuldsättningsgrad inom intervallet 0,3–0,8.

▶ Beslut om aktieutdelning ska grundas på en sammanvägning av koncernens lönsamhetssituation, framtida investeringsplaner och finansiella ställning.

Stark finansiell ställning

LÖNSAMHET. Holmens målsättning är att avkastningen uthålligt ska överstiga marknads-mässig kapitalkostnad. I koncernen används nyckeltalet Value Added för att beräkna lönsamheten utifrån rörelseresultatet med avdrag för kapitalkostnad och skatt. Det ger ett enkelt och tillräckligt rättvisande mått som kontinuerligt följs upp för koncernen, affärsområden och produktionsenheter.

KAPITALSTRUKTUR. Holmen ska ha en stark finansiell ställning som ger finansiell stabilitet och möjlighet att fatta korrekta och långsiktiga affärsbeslut som inte enbart är beroende av konjunktur och externa finansieringsmöjligheter. Skuldsättningsgraden ska vara inom intervallet 0,3–0,8. Anpassningen till detta mål utgör en del av den strategiska planeringen. Under året har skuldsättningen varierat mellan 0,32 och 0,34 och var vid utgången av året 0,32.

UTDELNING. Beslut om ordinarie aktieutdelning ska grundas på en sammanvägning av

koncernens lönsamhetssituation, framtida investeringsplaner och finansiella ställning. Styrelsen har till årsstämman 2013 föreslagit en utdelning om 9 kronor per aktie, vilket motsvarar 3,6 procent av eget kapital. Under de senaste tio åren har den ordinarie utdelningen i genomsnitt uppgått till 5 procent av eget kapital. Det har inneburit att 65 procent av resultatet per aktie per år har delats ut i form av ordinarie utdelningar.

Hållbar utveckling

Holmen ser ett aktivt hållbarhetsarbete som en viktig del i verksamheten och som drivkraft för långsiktigt affärsvärde. Lagstiftning, andra regelverk och kundkrav bidrar till att miljöfrågor och de anställdas förhållanden får uppmärksamhet.

Verksamheten i Holmen, vilken baseras på råvaruresursen skogen, bidrar till den viktiga omställningen till en biobaserad samhälls-ekonomi. Det innebär en övergång från en ekonomi som till stor del baseras på fossila råvaror, till en resurseffektiv ekonomi grundad på förnybara råvaror och produkter.

Med syftet att minimera resursförbrukningen och skapa nya intäkter identifieras och utvecklas nya affärsidéer och produkter med skogsråvaror och restprodukter som bas.

De egna energiförsörjningen växer kontinuerligt när den befintliga vattenkraften kompletteras med andra förnybara energikällor. Med de båda nya energipannorna inom Iggesund Paperboard, varav den ena togs i bruk 2012 och den andra startas under 2013, kommer den egna energiförsörjningen att öka i väsentlig grad.

Miljöarbetet organiseras och bedrivs med utgångspunkt från en miljö- och energipolicy. I policyn tydliggörs energi- och klimatfrågornas betydelse för verksamheten. Ur ett såväl strategiskt som affärsmässigt perspektiv arbetar Holmen utifrån tre mål med tydlig koppling till hållbar utveckling. Måluppföljningen redovisas på sidan 34. Medan de koncernövergripande målen är mer långsiktiga, finns på koncernens enheter på lokal nivå kortsiktiga miljö- och energimål. Dessa följs inom ramen för de certifierade ledningssystem som tillämpas.

MÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Öka tillväxten i Holmens skogar med 25 procent till 2050 (basår 2007: 4,4 miljoner m³sk).

Minska användningen av fossila bränslen med 75 procent till 2020 (basår 2005).

Öka produktionen av förnybar el till 67 procent relativt Holmens elförbrukning till 2020 (basår 2005: 31 procent).

Tryckpapper

Fakta	2012	2011
Nettoomsättning, Mkr	8 144	8 631
Rörelseresultat, Mkr	-99	228
Rörelseresultat exkl. jämförelsestörande poster *, Mkr	94	228
Investeringar, Mkr	174	210
Operativt kapital, Mkr	5 608	6 606
Medelantal årsanställda	1 647	1 808
Andel försäljning i Europa, %	88	91
Leveranser, 1 000 ton	1 651	1 668

* Nedskrivning och omstrukturingskostnader -193 Mkr

Holmen Paper fortsätter sin strategiska omställning till en högre andel specialpapper som ger detaljister, tryckerier och förlag världen över kostnadseffektiva alternativ till traditionella pappersval.

Utblick

Utvecklingen av digitala media fortsätter. Det medför ökad konkurrens för tryckta medier både avseende innehåll och annonsinvesteringar, vilket i sin tur sätter press på tryckpappersmarknaden.

Men det finns trender som talar för papper. Nya möjligheter för samspel mellan tryckt och digital media samt TV tar form. Syftet är att öka effekten och kostnadseffektiviteten i marknadsföringsaktiviteter. Direktreklam och bilagor på papper är ännu oöverträffat som marknadsföringskanal. Det är ett effektivt sätt att nå konsumenter, öka köpviljan och driva fram affärer. Lokaltidningar, magasin och böcker är andra exempel på tryckta medier som utvecklas positivt. Papper förmedlar läsoplevelser och ger avtryck på ett sätt som digitala medier inte förmår.

Marknad

Europamarknaden för trähaltigt tryckpapper uppgick till 19,7 (21,6) miljoner ton 2012, vilket var en minskning med cirka 9 procent jämfört med 2011. Den svaga efterfrågan har pressat priserna under året och lönsamheten är otillfredsställande inom hela branschen.

MAGASINPAPPER. Totalt sett sjönk efterfrågan i Europa till 10,8 (11,8) miljoner ton, vilket var en minskning med 8 procent jämfört med

föregående år. Inom segmentet MF Magasin, där Holmen Paper har en växande marknadsandel, var leveranserna i Europa 1,4 (1,5) miljoner ton under 2012.

BOKPAPPER. Efterfrågan i Europa var i stort oförändrad och uppgick till cirka 0,4 (0,4) miljoner ton 2012. Konsumtionen av pocketböcker var stabil och pocketboken står sig fortsatt stark i konkurrensen medan de inbundna böckerna har svårare att hävda sig. Marknaden för digitala böcker växer snabbt.

TIDNINGSPAPPER. Den negativa utvecklingen för tidningspapper fortsätter. Under 2012 sjönk efterfrågan i Europa med 9 procent till 8,3 (9,1) miljoner ton och osäkerheten inom segmentet är stor.

Verksamheten 2012

Holmen Papers leveranser uppgick 2012 till 1 651 000 ton, vilket är något lägre än föregående år. Leveranserna av de strategiska produkterna MF Magasin och bokpapper ökade med 10 procent.

Årets rörelseresultat blev 94 (228) Mkr, exklusive jämförelsestörande poster. Genomförda rationaliseringar, bättre produktmix och lägre returpapperspriser har till stor del kompenserat för att bidraget från valutasäkringar har minskat.

Produkter

Holmen Paper tillverkar tryckpapper för magasin, produktkataloger, direktreklam, böcker, dagstidningar och telefonkataloger. Produktionen äger rum vid två pappersbruk i Sverige samt ett i Spanien. Det spanska bruket tillverkar uteslutande returpappersbaserat tidningspapper.

Den strategiskt viktiga omställningen till produktion av specialpapper, såsom magasin- och bokpapper, fortsatte enligt plan vid de svenska bruken och under 2012 utgjorde magasin- och bokpapper 42 (38) procent av leveranserna. Kunderna finns huvudsakligen bland detaljhandelsföretag, tryckerier samt magasin- och bokförlag. Det är delvis nya kundsegment, vilket innebär en stor utmaning för försäljningsorganisationen. Holmen Papers ställning hos europeiska dagstidningsförlag är fortsatt stark. Tidningspapper utgjorde 45 (46) procent av leveranserna. Produktionen av SC-papper upphör under 2013. Leveranserna motsvarade 8 (8) procent under 2012.

MAGASINPAPPER. Genom satsningen inom segmentet MF Magasin har Holmen Paper en marknadsledande position i Europa. Produktvarumärkena Holmen VIEW, Holmen XLNT och nya Holmen TRND erbjuder alla en kombination av kvalitet och pris som utmanar traditionella pappersval och tar

marknadsandelar inom områden där dyrare papperskvaliteter dominerat. Den höga bulken i förhållande till ytvikten ger kunderna nya möjligheter i form av lägre distributionskostnader eller tätare utgivning. Användningsområdena är främst magasin, produktkataloger, bilagor och direktreklam.

Under hösten 2012 introducerades Holmen TRND som primärt riktar sig till exklusiva magasin. I oktober relansades Holmen VIEW i en vidareförädlad kvalitet med högre ljushet som fick starkt gensvar på marknaden.

BOKPAPPER. Med Holmen BOOK är Holmen Paper marknadsledande i Europa när det gäller papper för pocketböcker. Marknadsandelen har successivt ökat genom introduktion av nya bokpapperskvaliteter. Den jämna och ljusa ytan, tillsammans med hög stabilitet och kvalitet, ger optimala förutsättningar för effektiv bokproduktion.

TIDNINGSPAPPER. Holmen Paper är en betydande leverantör av tidningspapper för dagspress främst på hemmamarknaderna Norden och Iberiska halvön. Välrenommerade Holmen NEWS uppfyller högt ställda krav på kvalitet, produktionsekonomi och tryckresultat. Den tillverkas dessutom i flera färger. Papperet används även till bilagor och direktreklam.

Utveckling

SPECIALPRODUKTER. Den strategiska omställningen till högre andel specialpapper vid de svenska bruken fortsätter, samtidigt som produktionen av tidningspapper kontinuerligt trimmas avseende produktivitet och kvalitet. Specialprodukterna baseras på de unika egenskaper som den färska fibern erbjuder, exempelvis högre ljushet, styvhet och bulk liksom lägre vikt som i förlängningen ger bättre kostnadseffektivitet för kunden.

Vid sidan av produktutveckling och effektiviseringar vid bruken vidareutvecklas även säljprocesserna i syfte att stödja de nya papperskvaliteterna. En ökad andel försäljning av specialprodukterna utanför Europa utgör en viktig del av strategin.

Utgångspunkten är att de förändringar som genomförs i syfte att möta de utmanande marknadsförutsättningarna ska ske utan omfattande investeringar.

OMSTRUKTURERING. Vid Hallsta Pappersbruk har organisationen anpassats i flera steg i syfte att stärka effektivitet och lönsamhet. Under hösten inleddes nästa steg med målsättningen att produktionen vid bruket koncentreras till två pappersmaskiner med starka positioner inom sina respektive produktsegment: MF Magasin och bokpapper. Konsekvensen blir att brukets äldsta maskin, PM 3, som tillverkar SC-papper läggs ned under 2013. Samtidigt omstruktureras brukets energiförsörjning vilket minskar framtida

investeringsbehov väsentligt. Åtgärderna minskar personalstyrkan med 230 personer och stärker brukets konkurrenskraft.

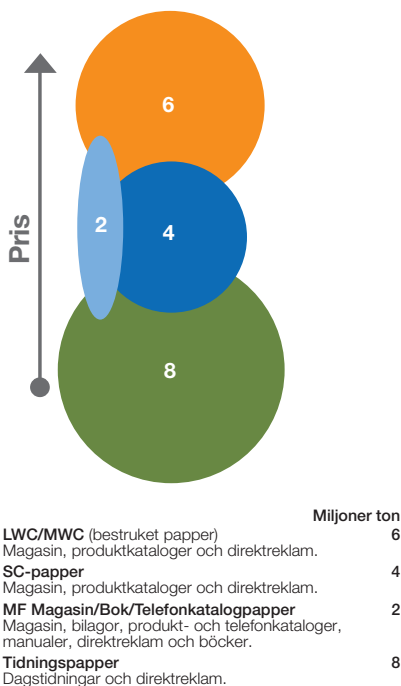
EFFEKTIVISERING. I såväl Sverige som Spanien fortsätter satsningarna på produktivitet, kostnadsminskning och energieffektivisering. Returpappersberoendet i Sverige minskar i takt med att andelen TMP-massa ökar.

Vid Bravikens Pappersbruk har uppstarten av det nya sågverket inneburit att synergieffekterna av det nya kombinatet efterhand får allt större genomslag. Införandet av Lean-inspirerade produktionsmetoder sker stegvis och ska på sikt omfatta hela bruket.

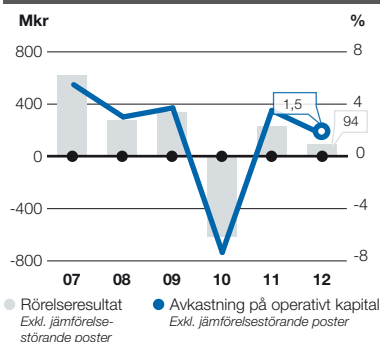
Bruket i Madrid är efter genomförda rationaliseringar ett av världens mest effektiva pappersbruk. Sedan 2012 baseras produktionen på återvunnet vatten, vilket gör det världsledande bland jämförbara bruk när det gäller effektiv vattenanvändning.

I samband med omställningen vid Hallsta Papperbruk vidtas energieffektiviseringsåtgärder genom investering i värmeåtervinning vilket möjliggör stängningen av två fastbränslepannor.

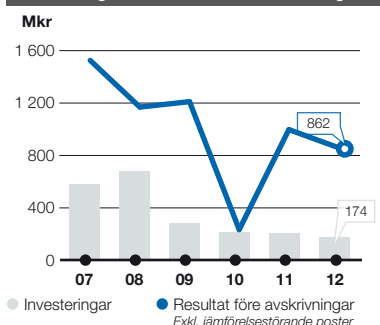
Europeiska tryckpappersmarknaden 2012

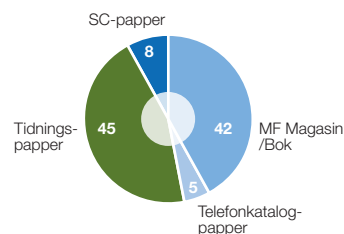
Rörelseresultat

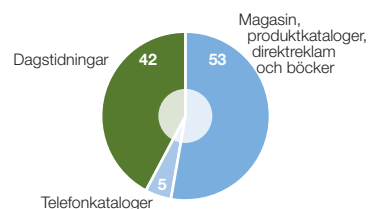
Investeringar och resultat före avskrivningar

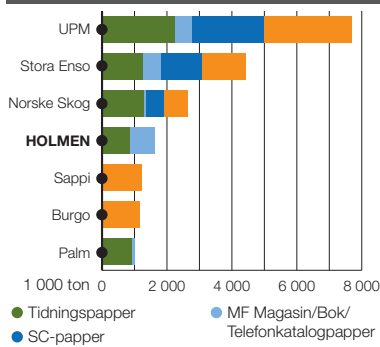
Produktområden, %

Slutanvändningsområden, %

Ledande producenter
Tryckpapper, kapacitet i Europa*

* Med hänsyn tagen till anvisade stängningar och avyttringar per den 5 februari 2013.

Vi tror på kraften i goda kundrelationer

Utvecklingen av specialpapper är Holmen Papers sätt att möta de förändringar som sker på marknaden och i omvärlden. Genom ett nära samarbete med kunderna, tydligt fokus på utveckling och moderna produkter i framkant skapas förutsättningar för framtiden.

Framgången för Holmen Paper bygger på förståelse för kundens behov och förmågan att omsätta kunskapen i konkurrenskraftiga produktlösningar som skapar långsiktigt värde för båda parter. Genom ett nära och lyhört samarbete kan Holmen Paper uppfylla och överträffa kundens förväntningar.

Engagerade säljare

Kundernas verklighet förändras ständigt och därför förändras också kraven på Holmen Paper. Nya produktbehov, kortare ledtider, kreativa lösningar och önskemål om effektivare logistik är exempel på utmaningar som regelbundet möter Holmens säljare. Genom ett genuint intresse för kundernas verksamhet, tillsammans med egen kunskap, erfarenhet och engagemang skapar Holmens säljare förutsättningar för ömsesidig lönsamhet och långsiktiga kundrelationer.

Support för kunder och bruk

På varje pappersbruk i Holmen Paper finns avdelningen Teknisk support, vars medarbetare tillbringar mer än hälften av sin tid ute hos kunderna. På så vis blir de en ovärderlig direktlänk för kompetent stöd och utbyte av erfarenheter när det gäller material- och produktutveckling. Erfarenheter som ligger till grund för det ständiga förbättringsarbetet vid det egna bruket och i kundens produktion.

Kundsamarbete kring FoU

Holmen Paper Development Centre ansvarar tillsammans med resurser från bruk och marknadsavdelningen för forskning och utveckling inom Holmen Paper. Där bedrivs

arbetet av egna specialister som samverkar med andra kompetenser inom Holmen samt med externa leverantörer, universitet och forskningsinstitut. En stor del av arbetet sker dessutom i nära samarbete med kunderna. Utvecklingsområdena handlar huvudsakligen om strategisk produktutveckling inom termomekanisk massa och grafiskt papper.

Kunddriven produktutveckling

Satsningen på moderna specialpapper har gett Holmen Paper en stark marknadsposition och en ledande roll som utvecklare av nya produkter som baseras på färsk fiber. I Frankrike, som är en betydligt större marknad för magasin än Sverige, ledde kundförfrågningar till ett gemensamt utvecklingsarbete som sedermera utmynnade i Holmen TRND – en ny produkt som ger kunderna kreativa möjligheter och ökad konkurrenskraft genom bättre totalekonomi.

Kvalitetsarbete med kundnytta

Som ett led i det kontinuerliga förbättringsarbetet genomför Holmen Paper en omfattande kundundersökning vartannat år. Genom att låta intervjuar nyckelkunder om en rad ämnen får Holmen Paper ett underlag som ligger till grund för kvalitets- och utvecklingsarbetet på alla nivåer i företaget. Arbetet utgår från Holmen Papers vision: Att vara kundernas förstahandsval.

Produktvarumärken

HOLMEN VIEW är ett obestruket papper som tillverkas av färska fibrer. Det har en hög volym som gör det möjligt att gå ner i ytvikt, jämfört med bestruckna trähaltiga och superkalanderade papper. Holmen VIEW kännetecknas av mjukhet, god läsbarhet och silkig yta.

Användningsområden: Magasin, produktkataloger och direktreklam.

HOLMEN TRND är utmanaren som förstärker läsoplevelsen med sin matta, råa yta och klimatvänliga framtoning. Det är ett obestruket matt papper som ger valmöjligheter i både ytvikt och nyans. Ett papper som sticker ut på en annars traditionell marknad.

Användningsområden: Magasin och produktkataloger.

HOLMEN XLNT erbjuder bra tryckglans, läsvänlig yta och hög stadga. Det tillverkas av färska fibrer och är jämfört med ett superkalanderat papper cirka 20 procent tjockare. Det gör det möjligt att gå ner i ytvikt och sänka pappers- och distributionskostnader.

Användningsområden: Bilagor, direktreklam och produktkataloger.

HOLMEN BOOK underlättar läsningen tack vare den rena och jämna ytan. Papperet är speciellt utvecklat för att underlätta läsning. Den stabila känslan andas kvalitet. Holmen BOOK tillverkas av färska fibrer och är koldioxidneutralt.

Användningsområde: Pocketböcker.

HOLMEN PLUS kombinerar stadga och äkta tidningskänsla med utmärkta prestanda och mycket hög kostnadseffektivitet i tryckproduktion och distribution. Papperet har en matt yta och dess tjocklek gör att även en produkt med få sidor känns stabil.

Användningsområden: Bilagor, direktreklam och magasin.

HOLMEN NEWS är ett tidningspapper med hög och jämn kvalitet samtidigt som det motsvarar höga krav på ekonomi och körbarhet. Holmen NEWS finns också i färgade varianter som används för finans- och sportpress.

Användningsområden: Tidningar och bilagor.

HOLMEN GUIDE är ett tunt och lätt papper som gör det möjligt att nå ut med stora mängder information på ett attraktivt och kostnadseffektivt sätt.

Användningsområde: Telefonkataloger.

HOLMEN PREMIUM ett superkalanderat papper som kombinerar hög ljushet med god opacitet och glans. Produktionen upphör under 2013.

Användningsområden: Magasin, produktkataloger och bilagor.

Kartong

Fakta	2012	2011
Nettoomsättning, Mkr	4 967	5 109
Rörelseresultat, Mkr	596	863
Investeringar, Mkr	1 523	1 120
Operativt kapital, Mkr	6 177	5 041
Medelantal årsanställda	1 541	1 522
Andel försäljning i Europa, %	79	83
Leveranser, 1 000 ton	485	474

Iggesund Paperboard behåller sin starka position som kvalitetsledare i Europa inom de mest prestigefyllda produktsegmenten och skapar konkurrensfördelar genom hållbara energisatsningar.

Utblick

En globalt ökande medelklass i kombination med fler och mindre hushåll innebär att behovet av förpackningar ökar. En annan trend är att klimatmedvetenheten medför att konsumenten prioriterar hållbarhet högre. Det stärker kartongens ställning i förhållande till främst glas och plast på förpackningsmarknaden.

I den grafiska branschen går utvecklingen mot en större andel digital tryckproduktion som kännetecknas av mindre upplagor, kortare ledtider och större behov av speciella material- och formatlösningar.

Marknad

På den europeiska förpackningsmarknaden står kartong för den största andelen, cirka en fjärdedel. Närmast efter kommer flexibla förpackningar (plast, film och papper) respektive hårdplast med cirka en femtedel vardera av marknaden.

Under året gick kartongmarknaden i Europa totalt sett ned, medan de produkter som Iggesund Paperboard tillverkar, Solid Bleached Board (SBB) och Folding Box Board (FBB), låg på en stabil nivå. Tyskland och Storbritannien är de största marknaderna i Europa och svarar för 23 respektive 11 procent av konsumtionen. Priserna för SBB- och

FBB-kartong i Europa var i stort sett oförändrade under 2012 och på ungefär samma nivå som 2011.

Asien är den största globala marknaden för kartong, följt av Nordamerika. Under 2012 uppgick världskonsumtionen till 34 miljoner ton, vilket var en ökning med cirka 3 procent jämfört med året innan.

Verksamheten 2012

Iggesund Paperboards leveranser uppgick till 485 000 ton under 2012, vilket var 11 000 ton högre än året innan. Leveranserna till Europa var oförändrade.

Årets rörelseresultat blev 596 (863) Mkr. Minskningen beror på lägre bidrag från valuta-säkringar medan högre leveranser bidrog positivt. Avskrivningarna ökade till följd av uppstarten av ny sodapanna vid Iggesunds Bruk.

Den nya biobränslepannan vid bruket i Workington beräknas tas i drift under våren 2013. Tillsammans med investeringen i sodapannan i Iggesund uppgår investeringsbeloppet till 3,4 Mdr varav 2,8 Mdr hittills har utbetalats.

Produkter

MARKNADSPPOSITION. Iggesund Paperboard inriktar sig på de högsta kvalitetssegmenten och tillhör marknadsledarna inom dessa

segment. Iggesund Paperboards totala marknadsandel för SBB och FBB uppgår till 16 procent i Europa. De huvudsakliga kunderna är konverterare som tillverkar förpackningar samt grossister och tryckerier som köper kartong för grafiska tillämpningar.

VARUMÄRKEN. Iggesund Paperboard tillverkar och marknadsför kartongprodukter under två varumärken; Invercote (SBB) som tillverkas på Iggesunds Bruk respektive Incada (FBB) som framställs vid bruket i Workington. Båda varumärkena tillhör de absolut starkaste inom sina segment.

Under 2011 inleddes The Black Box Project där designers inbjuds att låta sig utmanas av Invercote. Under 2012 besöktes Milano och Moskva, vilket innebär att arrangemanget har genomförts i totalt sju städer i Europa och USA. Eventen har rönt stor uppmärksamhet i designvärlden.

FÖRPACKNINGSKARTONG. Invercote och Incada används huvudsakligen till förpackningar för konfektyr, parfym, vin, sprit, läkemedel, livsmedel, kosmetika och tobak. Tack vare en av marknadens mest kompletta produktpaletter, tillsammans med vidareförädlingsmöjligheterna vid lamineringsanläggningen i Strömsbruk, kan Iggesund Paperboard

erbjuda kundanpassade produkter som uppfyller de högsta kraven i varje avseende – från industriella och grafiska processer till den slutliga konsumentupplevelsen.

GRAFISK KARTONG. Både Invercote och Incada lämpar sig utmärkt för ändamål som reklamtryck, kort och omslag. Den höga och jämna kvaliteten, tillsammans med formbarheten och möjligheten att tillämpa avancerade grafiska tekniker, bidrar till hög status bland både producenter inom den grafiska branschen och designers. Iggesund Paperboards sortiment inom grafisk kartong marknadsanpassas kontinuerligt – bland annat för att möta den gradvis ökande efterfrågan på specialformat för digital tryckproduktion.

Arkning sker, förutom vid bruken, vid två arkningsanläggningar belägna i Frankrike respektive Holland, nära kunderna.

Utveckling

HÅLLBARA SATSNINGAR. Den 12 juni 2012 driftsattes den nya sodapannan och turbinen planenligt vid Iggesunds Bruk. Investeringen på närmare 2,3 miljarder kronor är en av de största industriinvesteringarna i Sverige på senare år och ett viktigt led i Holmens strategi för hållbarhet och stärkt konkurrenskraft. Den nya sodapannan är byggd för ett högre ångtryck än någon annan sodapanna i Europa, 110 bar, vilket ökar den totala energieffektiviteten i fabriken.

Investeringen gör det möjligt för bruket att bli i stort sett självförsörjande avseende energi. Det ger också möjligheter för bruket att i princip bli fritt från användning av fossila bränslen i produktionen.

Kapaciteten för produktion av helblekt sulfatmassa ökar till 370 000 ton. En ytterligare ökning upp till 420 000 ton är möjlig, men det kräver vissa investeringar.

Vid bruket i Workington genomförs ytterligare en stor satsning genom en investering på 1,1 miljarder kronor i en ny biobränslepanna. Beslutet fattades våren 2011 och arbetet har fortsatt enligt plan under 2012. Anläggningen beräknas producera 325 GWh elenergi och 420 GWh värmeenergi per år vilket täcker brukets hela energibehov. Driftstarten är planerad till våren 2013 och investeringen innebär lägre kostnader, ökad lönsamhet och en omställning från fossil naturgas till biobränslen.

Vid bruket i Workington initierades under 2012 ett parallellt projekt vars syfte är att ytterligare säkra tillgången till biobränsle. Projektet handlar om att ge stöd till lokala lantbrukare att börja odla energiskog.

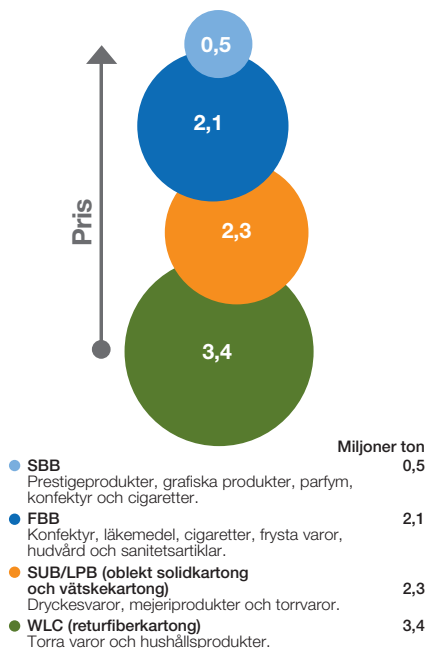
EFFEKTIVISERING. Under hösten meddelades att organisationen vid Iggesunds Bruk ska effektiviseras. Det innebär bland annat att personalstyrkan minskar med 10 procent under en tvåårsperiod. Ambitionen är att neddragningen ska kunna ske genom naturliga avgångar.

JÄRNVÄG. Bruket i Iggesund fortsätter att lägga allt större andel av sina transporter på tåg istället för båt. Under 2012 gick en tredjedel av transportererna på järnväg. Kundkrav på flexibla och tätare leveranser är ett av skälen till omställningen, liksom att järnväg generellt sett är det mest miljövänliga transportalternativet.

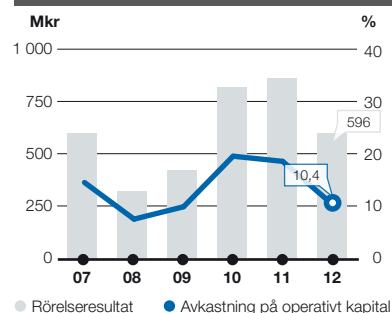
PRODUKTUTVECKLING. Vid bruken och vid Paperboard Development Centre, PDC, sker ett ständigt utvecklingsarbete av nya produktgenerationer. PDC har som huvudsaklig uppgift att bidra med specialkompetens inom bestyrkning, ytbehandling och pappersfysik.

LOGISTIKUTVECKLING. Ett omfattande arbete pågår inom affärsområdet i syfte att förbättra och effektivisera inköp, transporter, teknisk stöd och andra logistikfunktioner. Under året har bland annat förberedelser pågått för införande av ett nytt system för marknadsservice.

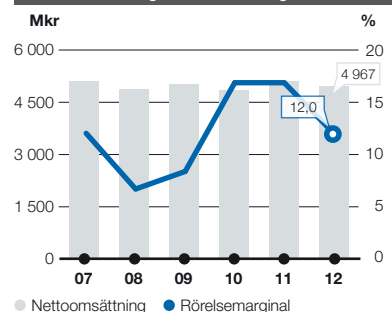
Europeiska kartongmarknaden 2012

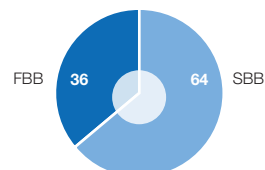
Rörelseresultat

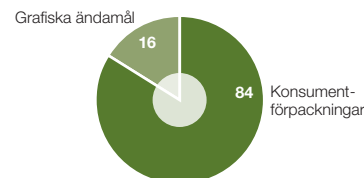
Nettoomsättning och rörelsemarginal

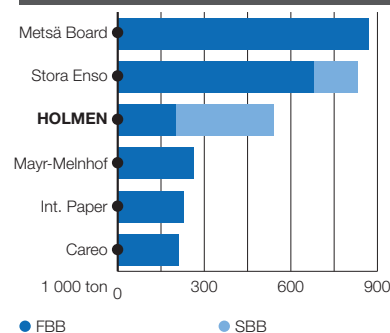
Produkter, %

Slutprodukter, %

Ledande producenter 2012
FBB & SBB, kapacitet i Europa

Vi tror på kvalitet i varje kontakt med kunden och konsumenten

Kampen om konsumenten har aldrig varit hårdare. Slaget vid butikshyllorna är mer utmanande än någonsin. Med produkter och service av högsta kvalitet bidrar Iggesund Paperboard till kommersiell framgång för sina kunder och positiva upplevelser för slutkonsumenten.

Omtanken börjar på nätet

Under 2012 lanserade Iggesund Paperboard sin nya webbplats, där den viktigaste nyheten är den integrerade webbshoppen som möjliggör e-handel. Här finns möjlighet för kunder och designers att beställa produktprover, inspirationsmaterial och samtliga delar av Iggesund Paperboards mycket uppskattade kunskapsbank *Iggesund Anchor Material*.

Kundens kunskapsbank

Iggesund Paperboard samlar systematiskt in kunskaps- och inspirationsmaterial och gör detta tillgängligt för formgivare och inköpare. Det hjälper dem att få ut det mesta möjliga av material och produktionsmetoder. Samlingen kallas för *Iggesund Anchor Material* och innehåller både praktisk och teknisk information. Materialet täcker allt från varumärken och produkter, till djupgående information om grafisk teknik, kartongens egenskaper, hållbarhetsaspekter och tillverkningsprocesserna.

Service och support hela vägen

Den service som följer med själva produkten har med tiden utvecklats till en allt viktigare del av Iggesund Paperboards erbjudande. Det beror dels på kundernas krav på kortare ledtider, dels på att kundernas utbyte kan förbättras med de insatser som Iggesund Paperboards organisation för marknadsbaserad teknisk service erbjuder.

Inom Iggesund Paperboards Supply Chain-organisation genomsyras verksamheten av kvalitetstänkande. Med kreativitet och

lyhördhet för kundens ambitioner ger man stöd hela vägen genom behovsanalys, materialrekommendationer och produktionssupport. Härigenom skapar man förutsättningar för effektiv produktion och konkurrenskraftiga service- och logistiklösningar som gör kundens varumärke rättvisa.

Den höga tillgängligheten och servicenivån möjliggör ett givande samarbete som skapar förutsättningar för optimala, kundanpassade lösningar baserade på Invercote och Incada.

Personligt och professionellt på kundens språk

Den internationella prägeln är tydlig. De flesta av företagets kunder får service på sitt eget språk, vilket värderas högt. I dagsläget talas det tolv språk vid Iggesund Paperboard Customer Service Department.

Mixen av kundorienterade medarbetare med olika nationaliteter bidrar till en kreativ miljö som präglas av kontinuerlig kompetensutveckling och tillfredsställelse i arbetet. Den låga personalomsättningen ger en trygghet och stabilitet som uppskattas av kunderna.

Kunskap om kundens affär

Varje kundkontaktperson inom Iggesund Paperboard, i Sverige och på respektive marknad, är kunniga inom sitt område. Men framförallt förstår man kunden och kundens affär. Med denna kunskap som plattform utvecklar Iggesund Paperboard hållbara, kundanpassade produktlösningar som bygger på helhetsyn och skapar påtaglig nytta för kunden, slutkonsumenten och miljön.

Produktvarumärken

INVERCOTE är en högklassig kartong av typen solid bleached board, SBB, som tillverkas av kemisk massa. De fullbestrukna tryckytorna möter de allra högsta kraven på tryckåtergivning och ger bästa möjliga förutsättningar för exempelvis prägling, foliering och filmlaminering. Kartongen kan optimeras för en rad olika användningsområden och produkterna är helt lukt- och smakfria och godkända för kontakt med livsmedel.

Användningsområden: Premiumförpackningar för kosmetik, choklad, vin, sprit, medicin och tobaksprodukter. Grafiska produkter som vykort, broschyrer och bokomslag.

INCADA är en flerskiktig kartong av typen folding box board, FBB, med ytterskikt som består av blekt kemisk massa och mitskikt av blekt mekanisk massa. Den speciella uppbyggnaden ger hög styvhet i förhållande till vikten, mycket god körbarhet och utmärkta förutsättningar för tryck och efterbearbetning. Produkterna har goda hygien-, lukt- och smakegenskaper och är godkända för kontakt med livsmedel.

Användningsområden: Förpackningar för livsmedel, kosmetik, choklad, vin, sprit, läkemedel och tobaksprodukter. Grafiska produkter som bokomslag, kort och vykort.

Sågade trävaror

Fakta	2012	2011
Nettoomsättning, Mkr	1 129	875
Rörelseresultat, Mkr	-130	-136
Investeringar, Mkr	9	365
Operativt kapital, Mkr	1 416	1 507
Medelantal årsanställda	207	207
Andel försäljning i Europa, %	74	70
Leveranser, 1 000 m ³	660	487

Holmen Timber bedriver kostnadseffektiv, storskalig sågverksproduktion vid två enheter, båda integrerade med de närbelägna pappers- respektive kartongbruken. När marknaden vänder står de båda sågverken väl rustade att växa och utvecklas.

Utblick

Modernt trähusbyggande har utvecklats snabbt under de två senaste decennierna samtidigt som medvetenheten om fördelarna med trä som byggmaterial börjat få starkt genomslag även globalt. Runtom i världen genomförs program och kampanjer som visar möjligheterna med trä som byggnadsmaterial och lyfter fram vinster såsom tidsbesparing, lägre kostnader och mindre klimatpåverkan.

Medan efterfrågan på trävaror och träbyggnation fortsätter vara hög i växande ekonomier runt om i världen, bromsas utvecklingen i Europa fortfarande av den svaga konjunkturen och att byggbranschen investerat stora belopp i traditionella byggmetoder. När byggaktiviteten tar fart igen i Sverige förutspås en snabb ökning av andelen nybyggda trähus.

Marknad

EUROPAMARKNADEN för sågade trävaror låg på något lägre nivåer under 2012 jämfört med året innan. Efterfrågan i Europa ligger kring 80 miljoner kubikmeter årligen vilket ska jämföras med toppåret 2006 då leveranserna uppgick till cirka 110 miljoner kubikmeter. För Sveriges del har exporten av trävaror till Europa minskat i motsvarande grad eller 25 procent sedan 2006.

Den svaga efterfrågan i kombination med höga råvarupriser har pressat lönsamheten i

hela branschen och flera aktörer har begränsat produktionen eller till och med tvingats stänga under året. Medan nybyggnationen har minskat har renovering, om- och tillbyggnad legat kvar på en hög nivå.

NORDAFRIKA OCH MELLANÖSTERN visar en fortsatt positiv utveckling. Sedan 2006 har exporten från Sverige till Nordafrika och Mellanöstern ökat med 100 procent till knappt 3 miljoner kubikmeter per år. Viktiga faktorer som driver utvecklingen är de demokratiseringsprocesser som pågår i flera av länderna och att en stor del av befolkningen utgörs av unga människor som behöver bostäder. Idag är Egypten näst största exportmarknad för svenska sågverk efter Storbritannien. Produkterna består av snickerivirke i furu för till exempel dörrar, fönster och möbler. Idag tar Nordafrika och Mellanöstern emot en fjärdel av den svenska trävaruexporten.

I USA har nybyggnationen visat en uthålligt positiv trend under 2012. Den senaste tidens prisökningar på USA-marknaden skapar förutsättningar för ökad export från Europa av främst konstruktionsvirke av gran.

Verksamheten 2012

Holmen Timber levererade 660 000 kubikmeter sågade trävaror under året, vilket är en

ökning med 173 000 kubikmeter jämfört med förra året, till följd av ökade leveranser från Bravikens Sågverk.

Årets rörelseresultat uppgick till -130 (-136) Mkr. Lägre råvarupriser och ökade leveranser har påverkat resultatet positivt men effekten har motverkats av lägre försäljningspriser, genomslag av starkare krona och högre avskrivningar.

Produkter

MARKNADSPPOSITION. Sedan starten av Bravikens Sågverk 2011 har Holmen Timber tagit marknadsandelar i ett för Holmen nytt produktområde – konstruktionsvirke. Det innebär att Holmen Timber numera kan leverera såväl konstruktions-, snickeri- som emballagevirke, vilket ökar konkurrensförmågerna på både befintliga och framtida marknader. Med två moderna anläggningar kan Holmen Timber erbjuda produkter av hög och jämn kvalitet och en produktionskapacitet som i dagsläget uppgår till 880 000 kubikmeter trävaror av furu och gran.

BYGGA MED TRÄ är Holmen Timbers produktkategori för konstruktionsvirke av gran. Produktionen sker vid Bravikens Sågverk och kunderna finns främst inom bygghandel och hyvlerier samt bland hus- och takstols-tillverkare. De viktigaste marknaderna är

Skandinavien, Storbritannien, Tyskland, Frankrike och Nederländerna.

LEVA MED TRÄ är Holmen Timbers produktkategori för snickerivirke som används för bland annat fönster, dörrar, trappor, golv och möbler. Råvaran är furu och produkterna tillverkas vid Iggesunds Sågverk. Kunderna finns inom snickeri- och möbelindustri, byggvaruhandeln, samt bland fönster- och golvtilver-kare. Huvudmarknaderna är Skandinavien, Storbritannien, Algeriet, Saudiarabien och Egypten.

Utveckling

STRATEGI. Holmens satsning på moderna, effektiva sågverk med hållbar virkesförsörjning och hög produktivitet möjliggör stor-skalig och kostnadseffektiv produktion av produkter för vidareförädling inom industrin. Kontinuerlig utveckling av biokombinatet skog-sågverk-bruk i både Iggesund och Braviken stärker den samlade konkurrenskraften genom lägre energikostnader, gemensamt resursutnyttjande och effektivare processer. Den höga tekniska nivån i processerna bidrar till hög produktivitet. Genom kundnära arbetssätt och produkter med påtagliga kvalitetsfördelar lägger Holmen Timber grunden till långsiktiga och lönsamma kundrelationer.

PRODUKTUTVECKLING. Omsorg om kunderna, råvarorna och produktionstekniken ligger till grund för Holmen Timbers produktutveckling. Att minimera spill och maximera det sågade utbytet ur varje stock är centralt, liksom att säkerställa en kostnadseffektiv produktion och att optimera virket så att det passar kundernas slutprodukter.

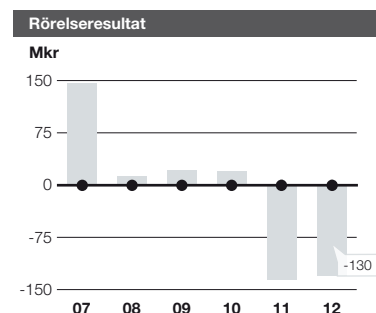
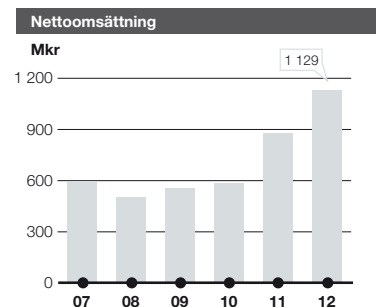
Ökningen inom renovering, ombyggnad och tillbyggnad inom både den professionella och privata sektorn i Sverige har lett till ökad efterfrågan på virke i kortare längder och mindre virkespaket. Samtidigt fullföljer Holmen Timber strategin att minska antalet standardlängder när det gäller konstruktionsvirke och istället anpassa längderna till de olika ländernas byggnormer. Att hantera de olika behoven ställer krav på rationell produktion och lagerhantering samt noggrann last- och logistikplanering.

BRAVIKENS SÅGVERK startade upp i januari 2011 och är ett av Skandinavien största och modernaste sågverk. Genom samlokaliseringen med Bravikens Pappersbruk bildar enheterna tillsammans ett modernt biokombinat som ger energibesparingar, effektivitetsökningar och miljövinster. Råvaran, gran,

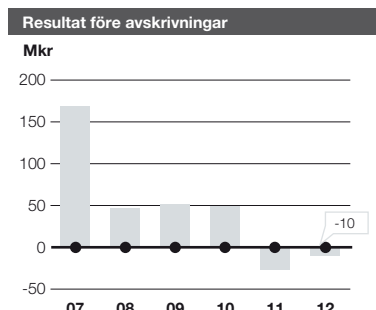
köps in från privata skogsägare i närområdena. Produktiviteten har sedan starten ökat kontinuerligt vilket gjort att sågverket numera är det mest produktiva i Skandinavien med en volym på för närvarande cirka 100 kubikmeter per timme. Dagens anläggning har potential att årligen producera 550 000 kubikmeter konstruktionsvirke. Med framtida investeringar i ökad tork- och hyvelkapacitet finns det möjligheter att öka till 750 000 kubikmeter per år.

IGGESUNDS SÅGVERK tillverkar snickerivirke i furu som levereras till producenter av bland annat fönster, dörrar, trappor, golv och möbler. En gemensam nämnare är att alla produkter från sågverket kundanpassas på ett mycket tidigt stadium genom automatiserade processer där virkesråvaran sorteras för att möta exakt de egenskaper kunden efterfrågar. Investeringar under de senaste åren i ny röntgenutrustning, sågintag, justerverk och torkkapacitet bidrar till hög produktivitet, minimalt spill och produkter med hög förädlingsgrad. Genom att använda egna säljkanaler för de viktigaste marknaderna säkerställs långsiktiga kundrelationer och kundnära produktutveckling med hög förädlingsgrad.

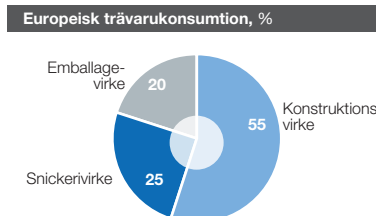
ENERGIEFFEKTIVITET. Alla delar av trädet tas om hand i Holmens biokombinat i Iggesund respektive Braviken. Timret går till sågverken och blir trävaror. Sågverksflisen går vidare som råvara för massaproduktionen vid pappers- och kartongbruken. Restprodukter som bark och sågspån blir biobränsle och omvandlas till energi och fjärrvärme. Cirkeln sluts när överskottsvärmen från bruken tas till vara vid torkningsprocesserna på sågverken.

Exkl. jämförelsestörande post

Exkl. jämförelsestörande post

Trä bygger framtiden

Trä är det mest klimatsmarta och det minst energikrävande byggmaterialet. Dessutom bidrar trä till ökad livskvalitet, mer tid och mindre kostnader för hela samhället.

Trä gör nytta för klimatet

Växande träd och träprodukter binder kol under hela sin livslängd. Detta faktum, tillsammans med den kontinuerliga ökningen av virkesförrådet genom aktivt skogsbruk och återbeskogning innebär att skogen binder allt mer koldioxid för varje år som går. När man dessutom ersätter traditionella byggmaterial med träprodukter uppstår en substitutions-effekt som gör dubbel klimatnytta, dels lagras koldioxid i trävarorna så länge de används, dels undviker man de negativa klimateffekter som uppstår vid tillverkningen av andra typer av byggnadsmaterial.

Det nya, smarta träbyggandet

Det moderna trähusbyggandet har fått sitt verkliga genombrott under det senaste decenniet. Tack vare industriellt träbyggande kan man idag bygga snabbare, bättre och mer kostnadseffektivt än med någon annan metod. Genom att byggelement och hela rum förtillverkas i en skyddad miljö kan varken väder eller vind påverka processen. Hela byggnaden levereras sedan som en komplett byggsats. Samma princip fungerar även för träbroar. En hel bro kan förtillverkas, transporteras och monteras i sektioner som är helt färdigställda.

Trä vinner tid

Genom att förtillverka hus och broar och leverera dem som byggsatser kortas byggtiderna radikalt. En bro i träsektioner kan monteras på mycket kort tid. Ett flervåningshus i trä kan stå inflytningsklart redan tio veckor efter det att grundplattan gjutits. Motsvarande hus i betong tar oftast mer än ett år att färdigställa.

Enkelheten och den korta byggtiden gör att logistiken och organisationen blir betydligt smidigare. Att vägen från beslut till färdigt hus blir kortare gagnar alla. Inte minst de människor eller verksamheter som väntar på att få flytta in.

Trä sparar pengar

Tid är pengar och de nya byggheterna gör både arbetet och organisationen mer kostnadseffektiva. Fler hus kan byggas med mindre resurser i form av personal och utrustning. Transportkostnaderna kan i stort sett halveras tack vare lägre vikt och färre transporter. Byggheterna som är särskilt angelägna, till exempel studentbostäder, kan snabbt färdigställas till lägre kostnader än vid traditionella byggheter.

Ytterligare en viktig fördel är att förtillverkade byggelement är enklare att kvalitets-säkra, vilket förenklar själva byggheterna.

Trygg med trä

Tack vare moderna byggheter uppfyller trä kraven på till exempel ljudisolering och brandsäkerhet. Idag har stomvalet ingen betydelse för brandrisken och samma funktionskrav gäller för träbyggheter som för andra byggheter.

Trä gör också att byggheterna blir lugnare och renare tack vare låg ljudnivå och små mängder bygghet. Dessutom förenklas justerings-, installations- och anpassningsarbeten av att trä är flexibelt och lätt att bearbeta.

Trä för livet och för levande miljöer

Trä anses som vackert och naturligt. Människor har en stark relation till trä som material. Det nya sättet att bygga hus och byggheter i trä speglar samtiden genom innovativ arkitektur och design. Men viktigast av allt är att trä står för hållbarhet och klimatsmart tänkande. Det möter kraven hos en allt mer medveten befolkning, i Sverige och världen, som vill kunna göra aktiva och klimatsmarta val i betydligt högre utsträckning än idag.

Det nya sättet att bygga hus och byggheter i trä speglar samtiden genom innovativ arkitektur och design.

Skog

Fakta	2012	2011
Rörelseresultat, Mkr	931	4 332
Rörelseresultat exkl. jämförelsestörande poster *, Mkr	931	739
Investeringar, Mkr	169	42
Operativt kapital, Mkr	16 663	16 278
Medelantal årsanställda	440	428
Avverkning i egen skog, tusen m ³ fub	3 211	2 988
Produktiv skogsmark, 1 000 hektar	1 033	1 033
Virkesförråd, milj m ³ sk	119	118

* 2011: Omvärdering av skog 3 593 Mkr

Holmen Skog ansvarar för utveckling och skötsel av Holmens skogar samt för en effektiv virkesförsörjning till koncernens svenska produktionsenheter. Holmen utövar ett aktivt och uthålligt skogsbruk som ökar tillväxten och därmed också skogens värde.

Utblick

Skogen är en tillgång som ständigt utvecklas. Träfibern har idag en rad användningsområden och ännu fler imorgon. Sågtimmer till sågverken, massaved till massa- och pappersbruk samt skogsbränsle till energiproduktion gör att alla delar av råvaran utnyttjas effektivt. Produkterna från dessa industrier vidareförädlas i sin tur av företag inom vitt skilda sektorer och ersätter ofta material och produkter som tidigare tillverkats av fossila råvaror.

Eftersom skogen binder kol när den växer och produkter från skogen kan ersätta klimatpåverkande material och fossila bränslen är intresset för att utveckla nya trä- och cellulosabaserade produkter stort. Det handlar om bioplaster, biokompositer, kolfibermaterial, textiltillverkningsmaterial och förädlade bränslen.

Marknad

I DE SVENSKA SKOGARNA har virkesförrådet ökat med cirka 80 procent sedan 1920-talet. I Sverige finns det 28 miljoner hektar skogsmark och det sammanlagda virkesförrådet uppgår till 3 100 miljoner m³sk. Den årliga skörden är drygt 70 miljoner m³fub vilket motsvarar cirka 70 procent av tillväxten per år.

INDUSTRINS BEHOV. Svensk skogsindustri förbrukar cirka 80 miljoner m³fub virke årligen

och merparten skördas i Sverige. Cirka 8 miljoner m³fub importeras, huvudsakligen från Baltikum. Massa- och pappersindustrin står för knappt 60 procent av förbrukningen och sågverksindustrin för cirka 40 procent. Efterfrågan på virkesråvara har minskat till följd av en svagare konjunktur.

MARKNADSUTVECKLING. Efterfrågan på sågtimmer i Sverige var hög under inledningen av 2012, men mattades under andra halvåret på grund av det svaga orderläget i trävaruindustrin. Efterfrågan på massaved var något svagare än normalt. Den milda vintern medförde något lägre efterfrågan på skogsbränsle under året. Virkespriserna har med anledning av försvagad efterfrågan sänkts för samtliga sortiment under året.

Under julhelgen 2011 drabbades mellersta Sverige av stormen Dagmar. Stora resurser fick sättas in för att skörda och ta hand om stormfärd skog, företrädesvis tall.

Verksamheten 2012

Holmen Skogs operativa resultat uppgick till 581 (739) Mkr. Resultatnedgången förklaras av drygt 10 procent lägre försäljningspriser och av högre avverkningskostnader till följd av stormen Dagmar.

Avverkningen ökade till 3,2 miljoner m³fub vilket är i nivå med den nya avverknings-

planen. Rörelseresultatet, som inkluderar värdeförändring om 350 (3 593) Mkr, uppgick till 931 (4 332) Mkr.

Virkesförsörjning

HOLMEN SKOG anskaffade totalt 11,4 (11,4) miljoner m³fub virke under 2012, varav 6,1 (6,2) miljoner m³fub såldes externt. Skörden i de egna skogarna uppgick till 3,2 (3,0) miljoner m³fub virke inklusive 0,1 miljon m³fub skogsbränsle.

Holmens svenska produktionsenheter förbrukade netto totalt 4,9 (4,7) miljoner m³fub virke under 2012.

Större delen av Holmens skogar finns i norra Sverige, medan Holmens industrier är belägna i södra och mellersta Sverige. Genom egna logistiklösningar och virkesbyten med andra aktörer säkerställer Holmen Skog råvara till de egna industrierna och minskar därmed beroendet av dyr importved.

Tillväxt och utveckling

PRODUKTIVITET. För att möta framtidens behov av skogsråvara är satsning på forskning och utveckling avgörande. Forskningssamarbeten pågår kontinuerligt med bland andra Skogforsk, Sveriges lantbruksuniversitet, Skogsstyrelsen, Berzelii Center och SweTree Technologies.

Ny teknik och bättre nyttjande av befintlig

teknik är två sätt att öka effektiviteten i skogsbruket. Under 2012 lanserades den första elhybrid-drivna skotaren som nu testkörs på Holmens marker.

Hösten 2012 genomförde Holmen tillsammans med andra aktörer inom det svenska skogsbruket en förstudie tillsammans med försvarsmaterietillverkaren BAE Systems. Syftet var att undersöka om tekniken i militära bandfordon kan överföras till terrängfordon i skogsbruket och bidra till ökad effektivitet och minska risken för körskador. Förstudien pekade på flertalet positiva effekter av tekniken.

SKOGSPANTSKOLAN i Friggesund har under tre års tid utvecklats och byggts ut. Det stora tekniksprånget innefattar Sveriges första odlingskammare för plantor. Genom noggrann styrning av klimat, belysning och bevattning kommer den att resultera i mer kontrollerad tillväxt samt jämnare och högre andel godkända plantor. Produktionen ökar från 10 till 16 miljoner plantor per år, vilket räcker till plantering av närmare 7 000 hektar skog. För kunderna i skogsdistrikten betyder det säkra leveranser av plantor med högsta kvalitet. Investeringen innebar även ett minskat behov av olja och el.

SNYTBAGGEHOTET. Snytbaggen är en allvarlig skadegörare som angriper nyplanterade plantor. Hittills har plantorna skyddats med insekticider. Holmen minskar nu användningen av insekticider och går över till en lösning med vax som skyddar plantorna. På lång sikt är strävan att finna en lösning som ökar plantornas naturliga motståndskraft.

ÅTERVÄXTGARANTI. För att säkerställa gynnsam, kontrollerad återväxt efter att den mogna skogen skördats erbjuder Holmen en återväxtgaranti. Återväxtgarantin är en del av Holmens samlade erbjudande till de privata skogsägarna som levererar virke till Holmen.

SKOGSGÖDSLING. Genom att tillföra kväve i en form som är lätt för träden att ta upp ökar skogstillväxten. Holmen gödslar årligen 8 000 hektar. All gödsling genomförs i överensstämmelse med Skogsstyrelsens allmänna råd.

ÄLGBETESSKADOR. Holmen förlorar uppskattningsvis cirka 400 000 m³sk per år genom älgbete, ungefär lika mycket som föllades av stormen Dagmar under julhelgen 2011. Anledningen till det växande problemet är att älgstammarna ökat kraftigt i flera områden. En för stor älgstam medför även att den biologiska mångfalden hotas. Holmen deltar därför aktivt i införandet av den nya nationella älgförvaltningen som trädde i kraft 1 januari 2012.

Skogens värde

TILLVÄXT I SKOGARNA. Skogens tillväxt och värde påverkas till stor del av hur den sköts

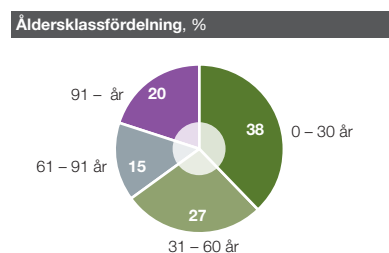
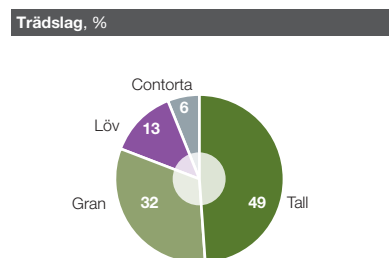
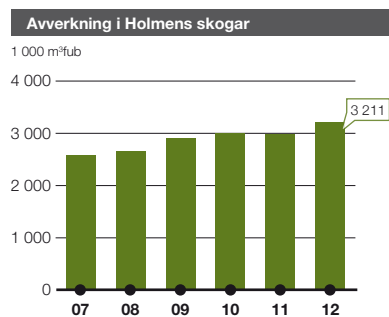
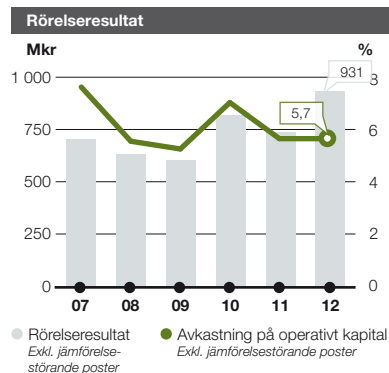
och brukas. Men processen är lång och svår att överblicka. De investeringar och åtgärder som genomförs idag ger avkastning först om 30–90 år. Tillväxten i Holmens skogar sker till stor del i unga och medelålders bestånd som ännu inte är mogna att skörda. Holmens mål är att öka tillväxten i de egna skogarna med 25 procent till 2050 (basår 2007: 4,4 miljoner m³sk/år).

SKOGSINNEHAV OCH VIRKESFÖRRÅD. Holmen äger totalt 1 266 000 hektar mark. Den produktiva skogsmarken uppgår till 1 033 000 hektar, där det aktivt bedrivs virkesproduktion på 961 000 hektar. Virkesförrådet uppgår till totalt 119 miljoner m³sk, vilket motsvarar 117 m³sk per hektar produktiv skogsmark.

Skogsmarksarealen uppgår, enligt inventering utförd av Riksskogstaxeringen, till 1 153 000 hektar varav 218 000 hektar brukas för naturvård vilket inkluderar både formellt och frivilligt skyddad skogsmark.

AVVERKNING. Den årliga skörden styrs av en långsiktig plan som bland annat tar hänsyn till skogens åldersstruktur och tillväxt samt beräknas från en skoglig omloppstid om 100 år. Planen baseras på skogsinventeringar som görs var tionde år. Den senaste planen togs fram 2011. Enligt denna ska det fram till år 2021 genomsnittligt årligen skördas 3,2 miljoner m³fub, varav cirka 0,2 miljoner m³fub avser GROT för biobränsleändamål. Under den närmaste hundraårsperioden förväntas skördad volym successivt kunna ökas till cirka 4 miljoner m³fub per år.

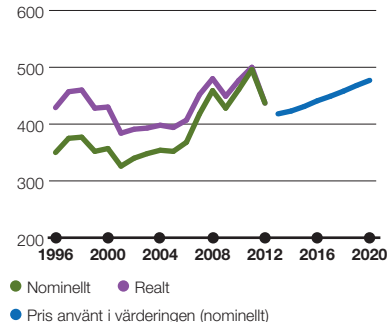
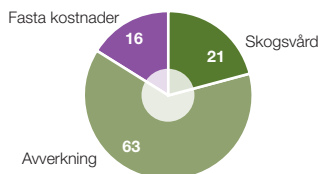
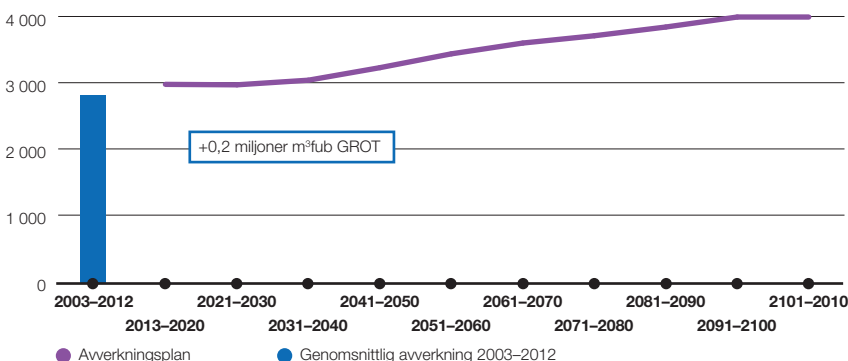
SKOGENS EKONOMISKA VÄRDE. Holmens skogsinnehav värderas och redovisas löpande till verkligt värde. Värderingen görs genom att beräkna nuvärdet av förväntade kassaflöden från de kommande 100 åren från den växande skogen. Kassaflödet utgörs av nettot mellan försäljningsintäkterna och kostnader för skörd, skogsvård och administration. Kostnaderna för skörd motsvarar cirka 30 procent av försäljningsintäkterna och påverkas främst av förändrade bränslepriser och räntor. De årliga kostnaderna för skogsvård uppgår till cirka 160 Mkr.

Holmens skogar 2012

Total landareal	1 266 000 ha
Total skogsmarksareal*	1 153 000 ha
- varav naturvårdsareal	218 000 ha
Produktiv skogsmark	1 033 000 ha
- varav produktionsareal	961 000 ha
- varav frivilliga avsättningar	72 000 ha
Totalt virkesförråd produktiv skogsmark	119 milj m ³ sk

* Inventering utförd av Riksskogstaxeringen enligt internationella definitionen av skogsmark: Landareal >0,5 hektar med träd där krontäckningen är större än 10 procent för skog som är minst 5 meter hög vid mogen ålder.

Skogsbeståndm³sk per hektar produktiv skogsmark**Priser**Kr/m³fub**Kostnadsfördelning, %****Avverkning**1 000 m³fub/år**Hållbart skogsbruk**

AKTIVT OCH UTHÅLLIGT SKOGSBRUK. Holmen bedriver ett skogsbruk med fokus på hög tillväxt på ett sätt som är ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart. Virkesförrådet byggs upp under cirka 70–90 år och därefter skördas det till större delen och en ny tillväxtcykel kan påbörjas. De närmaste åren efter att skogen skördats utförs den viktigaste delen av skogsvårdsåtgärderna. Marken bereds och återbeskogas genom plantering eller sådd. Röjning och gallring sker för att välja ut de träd som har bäst förutsättningar att växa vidare. Ungefär 10–30 år innan skogen är mogen att skördas kan den även gödslas för att öka tillväxten ytterligare. I Holmens *Riktlinjer för uthålligt skogsbruk* anges hur arbetet ska bedrivas i de egna skogarna. Riktlinjerna utgör en komplett vägledning som spänner över alla aspekter av skogsbruket. De fungerar också som kunskapskälla och hjälpmedel för de privata skogsägare som levererar virke till Holmen.

VIRKESFÖRRÅDET VÄXER. I Holmens skogar skördas under nuvarande avverkningsplan cirka 80 procent av den årliga tillväxten. Detta, i kombination med ökad tillväxt genom förbättrade skogsbruksmetoder, innebär att virkesförrådet i Holmens skogar successivt ökar.

SKOGEN TAR UPP KOLDIOXID. Holmens aktiva skogsbruk med fokus på tillväxt ger positiva klimateffekter som ökar över tiden. Växande skogar tar upp koldioxid som förvandlas till biomassa genom fotosyntesen. De stadigt ökande virkesförråden i Holmens skogar innebär att allt mer kol binds i träden.

KLIMATVÄNLIGA PRODUKTER. Skogen ger råvaror och bioenergi som till skillnad från

dem som baseras på olja inte tillför atmosfären nya mängder koldioxid. All skog som växer binder kol, men de positiva klimateffekterna mångdubblas när produkter från skogen ersätter klimatpåverkande bränslen och byggnadsmaterial. Detta kallas substitutionseffekten.

Effekten av att nyttja trä och pappersprodukter är dubbel:

- Utsläpp av växthusgaser från tillverkning och användning av klimatpåverkande material och energislag undviks.
- Förbrukade skogsprodukter är utmärkta biobränslen som ersätter fossila bränslen.

Detta är huvudsaken till varför samhällets blickar allt mer vänds mot skogen som en av möjligheterna att motverka de problem med klimatet som följer av växthuseffekten.

BIOLOGISK MÅNGFALD. På jorden finns det mer än tio miljoner levande arter av djur, växter, svampar och organismer, och ständigt upptäcks nya. Rikedomen på arter och de miljöer arterna både skapar och lever i utgör jordens samlade biologiska mångfald. Skogen är en viktig livsmiljö för många arter.

Holmens mål är att bruka skogen så att alla arter i det svenska skogslandskapet kan fortleva. Mer än 20 procent av Holmens skogsmark brukas för naturvårdsändamål. De skogslevande arterna är beroende av olika faktorer och miljöer för sin överlevnad. Holmens natur- och kulturhänsyn planeras i ett landskapsperspektiv och beskrivs i så kallade *Hänsynsplaner*.

De naturvårdsåtgärder Holmen utför varierar utifrån områdets behov och inkluderar allt från naturhänsyn i samband med skörd och skogsvård till aktiva insatser i naturvårdsområden. Till exempel är drygt hälften av alla skogslevande arter beroende av döda träd. För att skapa rätt förutsättningar för dessa bevarar Holmen döda träd i alla skogsområden där det bedrivs skogsproduktion. Andra exempel på Holmens naturvårdsåtgärder är att återställa våtmarker och utföra naturvårdsbränningar. Under året utbildades 20 av Holmens medarbetare vid Sveriges lantbruksuniversitet i kvalitativ naturvård, motsvarande 15 högskolepoäng.

Holmen deltar i ett forskningsprojekt som drivs av Future Forest, som är det största skogsforskningsprogrammet någonsin i Sverige. I en del av projektet testas metoder för att främja den biologiska mångfalden i 30 naturvårdsområden på Holmens marker.

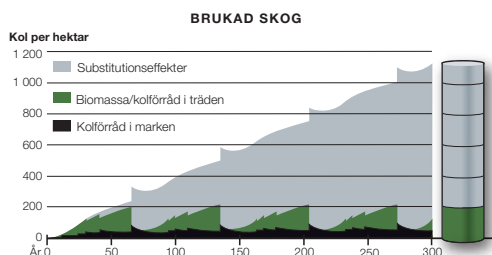
SKOGEN ÄR ÖPPEN FÖR ALLA. I Sverige har människor en stark relation till skogen som grundar sig på en lång tradition av skogsbruk, jakt, fiske och friluftsliv. Holmens skogar är öppna för allmänheten genom allemansrätten. Det är fritt att vistas, campa, skåda fågel, plocka bär och svamp och bedriva andra fritidsaktiviteter i skogen. Skogsbruket utgör en stor del av den infrastruktur som gör skogarna tillgängliga och gör det möjligt att leva på landsbygden. På Holmens marker erbjuds både jägare och fiskare stora möjligheter att utöva sina intressen.

RESURSEFFEKTIVT OCH FÖRNYBART. Genom ett hållbart brukande av ekosystemtjänster från mark och vatten bidrar Holmen till en övergång från en ekonomi som till stor del baseras på fossila råvaror till en resurseffektiv ekonomi grundad på förnybara råvaror. Med ekosystemtjänster avses alla de nyttigheter som ekosystemen tillhandahåller som samhället har nytta av. Den stora utmaningen för Holmen och övriga i branschen är att bedriva ett skogsbruk som tar hänsyn till alla aspekter – ekonomiska, sociala och ekologiska.

SEX BASFAKTA OM SKOG OCH KLIMAT

- 1) Skogen tar upp koldioxid när den växer och lagrar den som kol i träden och i marken.
- 2) Det avgår lika mycket koldioxid vare sig man eldar biobränsle eller lämnar samma mängd virke och träddeklar att förmultna i skogen.
- 3) Det kol som finns i träden ingår i atmosfärens naturliga kolkretslopp.
- 4) Ju bättre skogen växer desto mer koldioxid binder den. Tillgången på virke och biobränsle blir större och så även klimatnyttan.
- 5) Genom att använda virke och biobränsle, istället för klimatpåverkande material och energislag, minskar utsläppen av växthusgaser i motsvarande grad.
- 6) Samma mängd koldioxid som avgår då biobränsle, utslitna cellulosafibrer eller rivningsvirke eldas kan åter bygga upp samma mängd ved i träden.

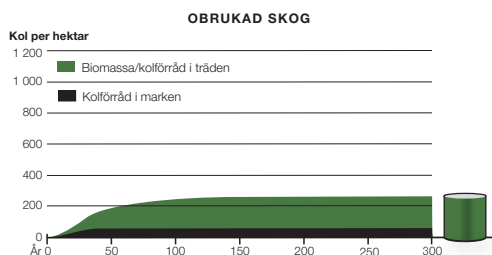
Därför är en brukad skog bättre för klimatet än en obrukad

Förutsättningar:

Brukad skog planteras, röjs, gallras och skördas med regelbundna mellanrum under 300 år.

I den brukade skogen bygger man upp ett virkesförråd under cirka 70 år som sedan till större delen skördas. Virke och biobränsle används som ersättning till andra, klimatpåverkande material och energislag.

Obrukad skog får utvecklas fritt under 300 år.

I den obrukade skogen byggs virkesförrådet upp bara en gång – och förändras sedan obetydligt över tiden. Träden gör tjänst som kolsänka, men i den obrukade skogen går man helt miste om substitutionseffekten.

Underlaget till dessa uppgifter finns i forskningsrapporten "Integrated carbon analysis of forest management practices and wood substitution". Eriksson et al, NRC Research Press Web 2007 (National Research Council Canada).

- Holmens skogsinnehav
- Holmens svenska industrier

Energi

Fakta	2012	2011
Rörelseresultat, Mkr	355	406
Investeringar, Mkr	26	16
Operativt kapital, Mkr	3 261	3 253
Medelantal årsanställda	17	14
Produktion egen vattenkraft, GWh	1 343	1 230

Holmen Energi ansvarar för koncernens vatten- och vindkrafttillgångar samt för elförsörjningen till Holmens svenska enheter. Ambitionen är att utveckla ytterligare produktion via förnybara energikällor.

Utblick

Energikonsumtionen i världen bedöms stiga med nära 50 procent mellan 2010 till 2035 framförallt i regioner med stark tillväxt. Förnybar energi bedöms vara det snabbast växande energislaget i världen till följd av nationella och globala initiativ i syfte att minska utsläppen av växthusgaser. Utökad utvinning av skiffergas i Nordamerika kan påverka energibalansen.

I Europa har ökningen i energiförbrukning bromsats upp de senaste åren till följd av den svaga konjunkturen, men också av bättre metoder för energieffektivisering. Utbyggnaden av förnybar energi, främst vindkraft, har fortsatt och den större andelen väderleksberoende energiproduktion bedöms leda till mer volatila energipriser. Det ställer ökade krav på reserveffekt och överföringskapacitet mellan länderna.

Program för åtgärder inom klimat- och energiområdet förväntas ha fortsatt högt fokus från beslutsfattarnas sida. Detta innebär att satsningar inom energieffektivisering även framöver kommer att ha stor betydelse för att upprätthålla industrins konkurrenskraft.

Marknad

Den höga nederbörds mängden under året har medfört hög produktion vid de svenska vattenkraftverken. Den milda vintern och lägre

energiförbrukning i industrin ledde dock till minskad efterfrågan och lägre priser på el. Sveriges totala elproduktion uppgick under 2012 till 160 (147) TWh, varav vattenkraftproduktionen utgjorde 77 (66) TWh. Kärnkraften producerade 61 (58) TWh och vindkraftsproduktionen uppgick till 7 (6) TWh. Resterande 15 (17) TWh utgjordes av värmekraft.

Det genomsnittliga spotpriset (systempris) under 2012 låg på 272 (423) kr/MWh, vilket var 36 procent lägre än föregående år. Förväntningarna över framtida elpriser i Norden har successivt justerats ned. Terminspriserna på el för kommande år sjönk med cirka 10 procent till cirka 330 kr/MWh.

Verksamheten 2012

Årets rörelseresultat blev 355 (406) Mkr. Hög nederbörds mängd under våren och sommaren medförde att produktionen blev cirka 20 procent högre än under ett normalår och 10 procent högre jämfört med föregående år. Det genomsnittliga priset för den egna produktionen minskade med drygt 10 procent på grund av lägre marknadspriser på el.

Holmens energiförsörjning

EGNA ENERGITILLGÅNGAR. Holmen Energi har ansvaret för koncernens vatten- och vindkraftanläggningar och för elförsörjningen till

Holmens industrier i Sverige. Elproduktionen vid de 21 hel- och delägda vattenkraftverken, tillsammans med elproduktionen vid bruken, svarar för cirka 40 procent av koncernens elförbrukning.

Den resterande delen täcks av el som köps in externt, vilket gör Holmen till en av Sveriges största köpare av elenergi. Holmens elförbrukning vid de svenska enheterna uppgick till 4 095 (4 032) GWh under 2012.

PRISSÄKRING. För att minska effekterna av variationer i elpriset tecknas prissäkrade långtidskontrakt med elleverantörerna. Inköpen i Sverige är prissäkrade till cirka 90 procent för 2013–2015, 50 procent 2016–2017 och 35 procent 2018–2021.

Utveckling

VINDKRAFT. Holmen har som ambition att utveckla vindkraft i egen regi, tillsammans med partners på egen mark samt genom delägarskap. Strategin är att genom noggranna vindmätningar på flera platser och säkerställande av produktionstillstånd skapa bästa möjliga förutsättningar för lönsamma investeringar.

Vindmätningar pågår på flera platser i Sverige (se karta) samt vid bruket i Workington. Under 2012 inleddes vindmätningar även utanför Skellefteå.

Tillståndprocesser pågick under 2012 för tre egna vindkraftparker på egen skogsmark; dels i Varsvik i Norrtälje kommun, dels vid Blodrotberget respektive Blackfjället i Örnsköldsviks kommun. Tillstånd finns att uppföra 17 vindkraftverk i Varsvik, i anslutning till Hallsta Pappersbruk. För Blodrotberget och Blackfjället väntas miljötillstånd under 2013.

Tillsammans med E.ON inlämnades under 2012 tillståndsansökan för byggnation av sammanlagt 70 vindkraftverk fördelade på tre områden i Örnsköldsviks kommun, i huvudsak på Holmens marker.

Vindkraftsbolaget VindIn AB ägs av ett antal energiintensiva företag i Sverige, däribland Holmen. VindIn bedriver energiproduktion med fem vindkraftverk i Skutskär sedan 2009 och under hösten 2012 driftsattes ytterligare 30 nya enheter på Trattberget i Örnsköldsvik. I februari 2012 lämnade VindIn in ansökan om att få uppföra fem vindkraftverk i Lysekilstrakten.

TORVTÄKT. Torv är ett intressant komplement till biobränsle i biobränslepannor. Redan 2009 öppnade Holmen sin första torvtäkt utanför Örnsköldsvik. Under 2012 skördades 45 (41) GWh torv.

ENERGIEFFEKTIVISERING. Holmen arbetar aktivt med att förbättra energieffektiviteten, minska användningen av fossila bränslen samt öka självförsörjningsgraden av energi. Holmen Energi har en samordnande roll,

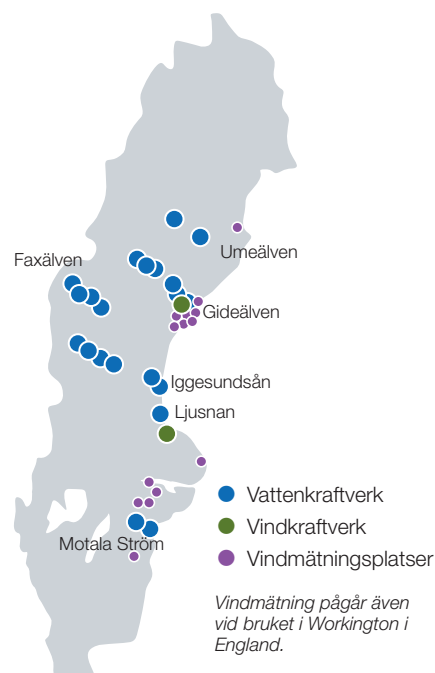
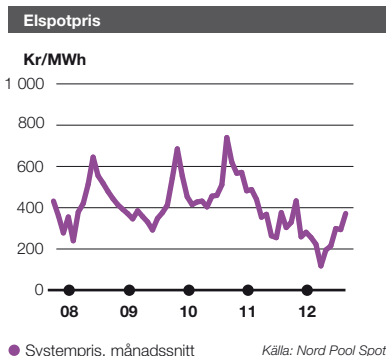
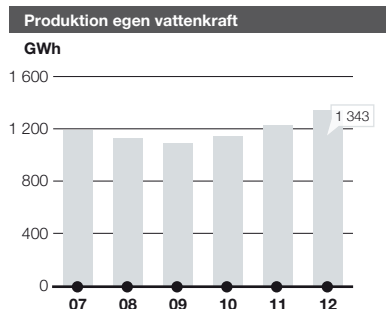
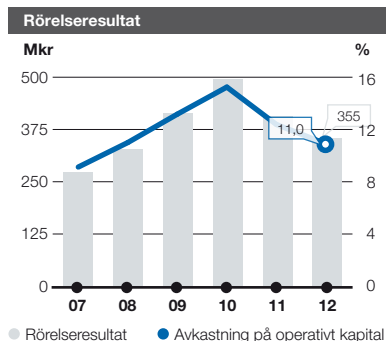
medan bruken ansvarar för genomförandet av löpande förbättringar och enskilda, större energieffektiviseringsprojekt. Viktiga målsättningar är att öka andelen elproduktion vid bruken, ta vara på mer spillvärme samt öka andelen bioenergi. Från 2005 till 2012 har Holmen minskat användningen av fossila bränslen med 13 procent.

I juni 2012 driftsattes den nya sodapannan och turbinen vid Iggesund Bruk, vilket ger förutsättningar att driva verksamheten i stort sett utan användning av fossila bränslen eller inköpt elenergi. Under året fortskred Iggesund Paperboards andra stora projekt, byggnationen av en biobränslepanna vid bruket i Workington. Den nya anläggningen kommer att stå startklar våren 2013 och innebär att bruket ställer om helt till fossilfri energi och blir självförsörjande på elektricitet.

I samband med att Hallsta Papperbruk ställs om till ett tvåmaskinsbruk vidtas energieffektiviseringsåtgärder genom investering i värmeåtervinning. Samtidigt stängs två fastbränslepannor.

NYA AFFÄRSMÖJLIGHETER. Ur skogsråvaran och restprodukter från Holmens produktionsanläggningar går det att tillverka nya biobaserade produkter, såsom kompositer, kemikalier, bränslen och byggprodukter. Holmen Biorefinery Development Center, HBC, har till uppgift att identifiera och utveckla dessa möjligheter. Syftet är att bredda Holmens produktutbud genom att skapa nya lönsamma verksamheter.

VATTENDRAG OCH KRAFTVERK		HOLMENS PRODUKTIONSANDEL		ÅR FÖR BYGGNATION
		%	GWh	
Umeälven	Harssele	49,4	470	1957–58
	Tuggen	21,5	97	1962
Gideälven	Stennäs	9,9	2	1985–86
	Gammelbyforsen	9,9	1	—
	Björna	9,9	8	—
	Gideå	9,9	9	—
	Gidböle	9,9	7	—
	Gideåbacka	9,9	7	—
Faxälven	Linnvasselv	7,2	14	1961–74
	Junsterforsen	100	115	—
	Gäddede	30	23	—
	Bågede	100	70	—
Iggesundsån	Pappersfallet	100	7	1915
	Iggesunds kraftstation	100	22	2009
Ljusnan	Sveg	20	30	1949–75
	Byarforsen	20	17	—
	Krokströmmen	8,7	45	—
	Långströmmen	11	29	—
	Ljusne Strömmar	7,4	17	—
Motala Ström	Holmen	100	112	1990
	Bergsbron-Havet	100	10	1947

Riskhantering

Affärsområdena ansvarar för affärsverksamheten samt hanterar affärs-mässiga risker såsom kreditrisker gentemot koncernens kunder och fattar beslut gällande volym och prissättning med målsättning att uthålligt ge en bra avkastning på investerat kapital. Koncernstab Ekonomi och Finans hanterar koncernens finansiering och finansiella risker utifrån en av styrelsen fastställd finanspolicy som präglas av låg risknivå. Syftet är att minimera koncernens kapitalkostnad genom ändamålsenlig finansiering samt effektiv hantering och kontroll av koncernens finansiella risker.

PRIS & MARKNAD

Koncernen är exponerad mot prisförändringar på dess produkter och väsentliga insatsvaror. Leveranserna påverkas av förändringar i efterfrågan.

Holmens intäkter från de produktinriktade affärsområdena kommer från försäljning av tryckpapper, kartong och trävaror. Förändringar i priser och leveranser beror till stor del på utvecklingen av marknaden i Europa. Den påverkas i sin tur av flera faktorer, såsom efterfrågan, produktionen bland europeiska producenter, förändringar av import till, samt möjligheterna att med lönsamhet exportera från Europa. Holmen har begränsade möjligheter att snabbt göra större förändringar i produktutbud men anpassar sin produktinriktning mot de produkter och marknader som bedöms ha bäst långsiktig potential. Som grund för detta används treåriga verksamhetsplaner som uppdateras årligen i samarbete mellan affärsområden och koncernen samt är föremål för grundlig genomgång med styrelsen.

Holmen eftersträvar en bred kundbas och ett utbud som sträcker sig över flera olika produktområden. Denna strävan, i kombination med långvariga kundrelationer, minskar sårbarheten vid förändringar i marknaden.

Intäkterna från de råvaruinriktade affärsområdena kommer från försäljning av virke och elkraft i Sverige. Leveranserna kan variera mellan åren men är på sikt förutsägbara. Prisutvecklingen är beroende av marknadsbalansen i Sverige för virke respektive el. På längre sikt bedöms de följa utvecklingen i Europa. Virke och el är samtidigt de två största råvarukostnaderna för de produktinriktade affärsområdena vilket gör att koncernen netto är en köpare av både virke och el.

Därutöver utgör returpapper, massa och värmeenergi betydande insatsvaror vid pro-

duktion av tryckpapper och kartong. Genom en väl integrerad produktionsprocess produceras drygt 95 procent av massan och värmeenergin vid de egna bruken. Anskaffningen av råvaror är förstärkt genom integration bakåt i förädlingskedjan via ägande av skog och vattenkraftproduktion. Betydande returpappersvolymerna köps via hel- och delägda returpappersbolag. För övriga varor är inköpen till koncernens enheter samordnade centralt och inköpsarbetet är organiserat i varugrupper med ett antal utvalda leverantörer per grupp.

För att minska exponeringen mot förändringar i elpriset används fysiska leveransavtal med fast pris samt finansiella säkringar. Nettoinköpen av el uppgick under 2012 till 2 684 GWh varav i Sverige 2 484 GWh. Den bedömda nettoförbrukningen av el i Sverige är säkrad för 2013–2015 till 90 procent, för 2016–2017 till 50 procent och till 35 procent för 2018–2021. Säkringarna utgörs till övervägande del av fysiska fastprisavtal vilka kompletteras med finansiella säkringar. Resultatet av de finansiella elsäkringarna redovisas i resultaträkningen i takt med att de förfaller och uppgick för 2012 till 1 (29) Mkr. Marknadsvärdet på utestående finansiella säkringar uppgick per 2012-12-31 till -11 (13) Mkr, som redovisats i övrigt totalresultat då säkringsredovisning tillämpas. Det egna kapitalet skulle med rådande säkringar påverkas med 4 Mkr vid en procentenhets ökning av elpriset.

För vissa pappers- och massaprodukter finns en OTC-handel i finansiella kontrakt. Holmen har under året inte handlat med några sådana kontrakt. För övriga insatsvaror är möjligheterna att prissäkra begränsade.

Resultatkänslighet

En procentenhets förändring i leveranser, pris och kostnader bedöms påverka rörelse-

resultatet enligt nedan. Tabellen baseras på 2012 års intäkter och kostnader.

MKR	LEVERANSER	PRIS
<i>PRODUKTER</i>		
Tryckpapper	25	79
Kartong	24	49
Trävaror	2	11
<i>EGNA RÅVAROR</i>		
Virke egen skog*	9	12
El egen*	5	5

MKR	KOSTNADER
Virke*	27
Returpapper	7
Massa	2
El*	15
Övrig energi	5
Kemikalier	11
Leveranskostnader	14
Övriga rörliga kostnader	5
Personal	25
Övriga fasta kostnader	15

* För virke och el är priskänsligheten för koncernens nettoinköp, med hänsyn tagen till egen råvaruproduktion, 15 Mkr respektive 10 Mkr. För el är koncernens nettoförbrukning, inklusive utlandsenheter, prissäkrad till cirka 90 procent för kommande år.

Intjäningen under året är relativt jämn. De tydligaste säsongseffekterna är lägre personal- och underhållskostnader under tredje kvartalet, högre underhållskostnader under fjärde kvartalet samt att elproduktionen vid vattenkraftverken normalt är högre under första och fjärde kvartalet.

VALUTA

► **Transaktionsexponering. En väsentlig del av försäljningsintäkterna är i andra valutor än kostnaderna. För att minska resultatpåverkan av förändrade valutakurser säkras nettoflödet med valutaterminer.**

Nettoflödet i euro, pund och dollar för de närmaste fyra månaderna säkras alltid. Det motsvarar normalt kundfordringar och utestående order. Styrelsen kan besluta att säkra flöden för en längre period om det bedöms lämpligt med hänsyn till produktens lönsamhet, konkurrenskraft och valuta-situationen.

Vid ingången av 2012 var flödena i euro, pund och dollar delvis säkrade för 2012. Resultatet av valutasäkringar redovisas i rörelseresultatet i takt med att den säkrade posten redovisas och uppgick för 2012 till 221 (570) Mkr. Resultatet förklaras främst av gynnsamma valutasäkringar som förföll i det första kvartalet. Säkring av bedömda nettoflöden framgår av tabellen nedan.

Resultatkänslighet

Beräknat utifrån befintliga säkringar och valutakurserna vid årsskiftet 2012/13 (euro 8,6 och dollar 6,5 samt pund 10,5) bedöms valutans påverka koncernens rörelseresultat 2013 med cirka -250 Mkr jämfört med 2012. En procentenhets försvagning av kronan jämfört med årsskiftesnivån skulle påverka rörelseresultatet 2013 positivt med 50 Mkr jämfört med 2012.

Utan hänsyn tagen till valutasäkringar skulle en procentenhets försvagning av kronan gentemot valutor nedan få följande effekt på rörelseresultatet:

MKR	NETTO
SEK mot EUR	37
SEK mot USD	12
SEK mot GBP	15
SEK mot övriga valutor	5

Valutaexponering som uppstår när investeringar betalas i utländsk valuta separeras från övrig transaktionsexponering. Normalt säkras 90–100 procent av valutaexponeringen för större investeringar.

► **Omräkningsexponering. Det redovisade resultatet påverkas av valutakursförändringar när de utländska dotterbolagens resultat räknas om till svenska kronor. Det egna kapitalet påverkas av valutakursförändringar när de utländska dotterbolagens tillgångar och skulder omräknas till svenska kronor.**

Exponeringen som uppstår då utländska dotterbolags resultat omräknas till svenska kronor säkras normalt inte. Säkring av exponeringen som uppstår när dotterbolagens tillgångar och skulder omräknas till svenska kronor (så kallad equity-hedge) bedöms från fall till fall och görs med utgångspunkt från koncernmässigt värde av nettotillgångarna. Säkring sker med lån i utländsk valuta eller valutaterminer.

Nettotillgångar och equity-hedge 2012-12-31, Mkr

	NETTO-TILLGÅNGAR	EQUITY-HEDGE
EUR	2 455	1 493
GBP	1 559	-
Övriga	20	-

Transaktionsexponering per 2012-12-31, Mkr*

	12 MÅNADERS BEDÖMDA NETTOFLÖDEN	2013 SÄKRINGAR MKR	KURS**	%
EUR/SEK	3 730	1 090	8,66	30
USD/SEK	1 230	310	6,63	30
GBP/SEK	1 540	420	10,70	30
Övriga/SEK	460	-		
EUR/GBP	710	630	0,86	90

* Siffrorna i tabellen är avrundade. ** Kurs avser genomsnittlig säkringskurs.

Marknadsvärdet på utestående transaktionssäkringar uppgick per 2012-12-31 till 55 (215) Mkr. 6 (86) Mkr har redovisats i resultaträkningen 2012 och resterande del i övrigt totalresultat då säkringsredovisning tillämpas, varav allt avser 2013. Marknadsvärdet på säkringar av investeringsköp redovisas i övrigt totalresultat fram till förfall då resultatet läggs till anskaffningsvärdet på den anläggningstillgång som har säkrats. Marknadsvärdet för utestående säkringar av investeringsköp uppgick per 2012-12-31 till -4 Mkr. Under perioden har anskaffningsvärden för säkrade poster ökat med 58 Mkr.

Resultatet från equity-hedge uppgick till 88 (31) Mkr under 2012 och redovisas i övrigt totalresultat då säkringsredovisning tillämpas. I moderbolaget redovisas detta resultat i resultaträkningen. Omräkningen av utländska nettotillgångar påverkade koncernens egna kapital med 134 (2) Mkr. Marknadsvärdet av utestående equity-hedge uppgick per 2012-12-31 till 43 (61) Mkr, varav 39 Mkr avser lån och 4 Mkr avser finansiella derivat. Vid en procentenhets försvagning av den svenska kronan skulle eget kapital öka med 25 Mkr, inklusive omräkning av utländska dotterbolag och hänsyn tagen till valutasäkringar.

RÄNTA

Förändringar i marknadsräntan påverkar finansieringskostnaden.

Räntebindningen på koncernens finansiella tillgångar och skulder är normalt kort. Styrelsen kan välja att förlänga räntebindningen i syfte att begränsa effekten av en ränteuppgång. Derivatinstrument i form av ränteswappar används för att styra räntebindningen utan att underliggande lån förändras. Nettoskuldens räntebindning och valuta-fördelning framgår av tabellen där hänsyn tagits till derivat som påverkar skuldernas valutafördelning och räntebindning. Koncernens genomsnittliga upplåningsränta uppgick under 2012 till 4,1 procent. Vid årsskiftet 2012/13 uppgick den genomsnittliga upplåningskostnaden till 3,6 procent, baserat på aktuella marknadsräntor och befintlig räntebindning. En procentenhets ökning av den genomsnittliga marknadsräntan från nivån vid årsskiftet skulle påverka resultatet

2013 med cirka 33 Mkr. I takt med att lån med bunden ränta förfaller ökar exponeringen mot förändringar i marknadsräntor. Utan hänsyn till räntebindning uppgår exponeringen mot en procentenhets förändring i marknadsräntan till 66 Mkr beräknat utifrån skuldens storlek per 2012-12-31. Marknadsvärdet för de derivat som används för att styra ränte-

bindningen uppgick per 2012-12-31 till -78 (-67) Mkr vilket har redovisats i övrigt totalresultat då säkringsredovisning tillämpas. Detta värde förväntas redovisas i resultaträkningen under 2013 och senare. Med rådande räntesäkringar skulle det egna kapitalet påverkas med 45 Mkr av en procentenhets ökning av marknadsräntorna.

Räntebindning finansiell nettoskuld 2012-12-31, Mkr

	TOTALT	-1 ÅR	1-3 ÅR	3-5 ÅR	>5 ÅR	ÖVRIGT
SEK	-5 514	-4 309	-500	-	-607	-99
EUR	-854	-161	-686	-	-	-7
GBP	-276	-27	-	-	-	-249
Övriga valutor	55	55	-	-	-	-1
Finansiell nettoskuld	-6 590	-4 442	-1 186	-	-607	-355

Kolumnen Övrigt avser avsättningar för pensioner, se not 17 sid. 83.

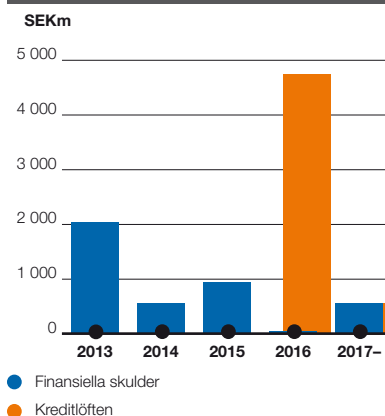
FINANSIERING

Koncernens exponering mot att inte kunna tillgodose behovet av framtida kapitalanskaffning och refinansiera förfallande lån.

Holmens strategi anger att bolaget ska ha en stark finansiell ställning som ger finansiell stabilitet och möjlighet att fatta korrekta och långsiktiga affärsbeslut som är relativt oberoende av konjunktur och externa finansieringsmöjligheter. Målet är att skuldsättningsgraden ska vara inom intervallet 0,3–0,8 och anpassningen till detta mål utgör en del av den strategiska planeringen. Holmens finansiering består i huvudsak av banklån, obligationslån och företagscertifikat. Risken att framtida kapitalanskaffning blir svår eller dyr reduceras genom användande av långsiktiga kontrakterade kreditlöften och en god spridning på skuldernas förfall. Finansieringsplaneringen hanteras genom prognoser över behovet för kommande år baserat på koncernens fleråriga verksamhetsplan, budget och resultatprognoser som uppdateras regelbundet.

Den finansiella nettoskulden ökade under året med 331 Mkr och uppgick per 2012-12-31 till 6 590 Mkr, fördelat på finansiella skulder och räntebärande pensionsavsättningar 6 967 Mkr, likvida medel 308 Mkr samt finansiella fordringar 70 Mkr. Finansiering har under året främst hanterats genom Holmens certifikatsprogram och korta banklån. Under året har en obligation om 45 MEUR (400 Mkr) med förfall 2013 återbetalats i förtid och ersatts med en ny obligation på samma belopp med förfall 2015. Per 2012-12-31 uppgick den kortfristiga upplåningen till 4 866 mkr. Koncernen har ett kontrakterat kreditlöfte om 400 MEUR (3 432 Mkr) med ett syndikat av tio banker. Utöver detta finns ett bilateralt kreditlöfte om 1 300 Mkr som löper till 2016 samt ytterligare ett om 570 Mkr som löper till 2017. Samtliga kreditlöften var vid årsskiftet utnyttjade och är tillgängliga att utnyttja under förutsättning att koncernens skuldsättningsgrad understiger 1,25. Vid årsskiftet var skuldsättningsgraden 0,32.

Finansiella skulder

Förfallsstruktur över finansiella skulder och tillgångar med odiskonterade belopp återfinns i not 13 sid. 79.

Standard & Poor's långfristiga kreditrating av Holmen är BBB med stabila utsikter. Den kortfristiga ratingen är A-2/K-2. Det svenska certifikatprogrammet har ett rambelopp på 6 000 Mkr. Certifikat med löptider upp till ett år kan utges i både kronor och euro. Holmens så kallade Medium Term Note Program, där obligationer kan utges, har ett rambelopp på 6 000 Mkr. Obligationer med löptider mellan ett och femton år kan utges i både kronor och euro. Vid årsskiftet var 3 381 Mkr certifikat och 1 645 mkr obligationer utestående.

KREDITER

► **Kunder som inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser ger upphov till kreditrisk.**

Risken att koncernens kunder inte kommer att fullgöra sina betalningsförpliktelser begränsas genom kreditkontroll, interna kreditlimiter per kund och genom att i vissa fall försäkra kundfordringar mot kreditförluster. Kreditlimiter följs upp löpande.

Per 2012-12-31 uppgick koncernens kundfordringar till 2 290 Mkr, varav 49 (52) procent var försäkrade mot kreditförluster. Exponeringen mot enskilda kunder är begränsad. Försäljningen till de fem största kunderna utgjorde under 2012 sammanlagt 10 procent av koncernens totala omsättning. Under året har kreditförluster på

kundfordringar i form av avsättningar och nedskrivningar påverkat resultatet med -15 (-14) Mkr. Totalt var per 2012-12-31 kundfordringar om 62 (54) Mkr förfallna till betalning mer än 30 dagar. Efter en individuell bedömning av samtliga kundfordringar har avsättning för befärad kreditförlust om 34 Mkr gjorts. Kreditkvaliteten på de finansiella tillgångar som varken har förfallit eller är nedskrivningsbara bedöms vara god.

► **Finansiella transaktioner ger upphov till kreditrisker gentemot finansiella motparter.**

För varje finansiell motpart fastställs en maximal kredit- och settlementrisk som följs upp löpande.

Per 2012-12-31 hade koncernen utestående derivatkontrakt med ett nominellt belopp om cirka 7 miljarder kronor och ett marknadsvärde om netto -36 Mkr. Kreditrisken i derivataffärer beräknas utifrån riskfaktorer baserat på historisk volatilitet och affärens löptid. Beräknat utifrån de riskfaktorer och med den metod som används i Finansinspektionens föreskrifter för finansiella institut (FFFS 2007:1) uppgick Holmens sammanlagda motpartsrisk i derivatkontrakt till 510 Mkr per 2012-12-31. För övriga finansiella tillgångar bedöms den maximala kreditrisken motsvaras av nominellt belopp.

ANLÄGGNINGAR

► **Plötsliga och oförutsedda skadehändelser såsom bränder och maskinhaverier kan skada anläggningar samt orsaka skador på varor under transport.**

Anläggningsrisker hanteras enligt en koncerngemensam policy där arbete med förebyggande skydd och köp av försäkring inom varje område har stor betydelse.

Målsättningen är att på ett bra och kostnadseffektivt sätt skydda anställda, miljö, tillgångar och verksamheter, men också att skapa en ständigt ökad delaktighet i det förebyggande arbetet. Genom skadeförebyggande åtgärder, gott underhåll, utbildning, framförhållning i förnyelse av anläggningar och goda administrativa rutiner minimeras riskerna. Riskbedömningar görs av risk-

ingenjörer med anknytning till försäkringsbolag, fristående konsulter och som egenkontroll. Stora förändringar görs för att minska antalet skador och olycksfall.

Holmen försäkrar sina anläggningar till återanskaffningsvärde mot egendoms- och avbrottsskador. Den egna risken varierar mellan olika anläggningar men uppgår som mest till cirka 30 Mkr för en enskild skada.

Koncernens skogsinnehav försäkras inte. Arealerna är spridda över stora delar av landet och risken för omfattande samtidiga skador har inte bedömts motivera den kostnad det skulle innebära att försäkra skogsinnehavet.

MILJÖ

► **Miljöpåverkan sker huvudsakligen genom utsläpp till luft och vatten samt uppkomst av buller och avfall. Risk föreligger för incidenter och överskridanden av villkor. Deponier och nedlagda verksamheter kan medföra kostnader för återställande av miljön.**

Holmens miljö- och energipolicy anger hur miljöarbetet ska organiseras och bedrivas. Vid störningar ska miljö prioriteras framför produktion. Vid såväl pågående som avslutade verksamheter ska miljöpåverkan vara acceptabel för människor och miljö. Vid produktutveckling och investeringar ska möjligheterna att kombinera effektiv produktion med miljö- och energihänsyn tas tillvara.

Skogsbruket ska skötas under iakttagande

av största möjliga miljöhänsyn. Skogarna ska brukas så att växter och djur långsiktigt kan fortleva i skogslandskapet.

Följande punkter är exempel på hur Holmen löpande arbetar för att hantera de miljörelaterade risker som kan uppstå:

- Egenkontroll av att de utsläppsvillkor som utfärdats av miljömyndigheter följs
- Kontroll av vattenområdena utanför bruken
- Kontroller av kemikalie- och avfalls-hanteringen
- Miljöriskanalyser
- Myndighetskontroll och besiktningar
- Rapportering till myndigheter
- Koncernövergripande klimat- och energimål
- Certifierade miljö- och energilednings-system med miljö- och energimål
- Miljöcertifiering och spårbarhetscertifie-

ring enligt kriterier utfärdade av FSC® respektive PEFC

- Aktivt arbete för att motverka skador på skogen orsakade av storm och snöbrott samt av insekter, svampar och älgar
- De certifierade systemen kontrolleras regelbundet av externa, certifierade revisorer
- Bedömning av leverantörer (varor och tjänster) med avseende på hållbarhets-aspekter
- Egenkontroll av att kraftindustrins riktlinjer för dammsäkerhet följs
- Vid nedlagda industrier utförs undersökningar och efterbehandlingsåtgärder. Arbetet utförs i samråd med miljömyndigheterna.

Principer och styrmedel för hållbarhetsarbetet

Arbetet med hållbarhet är en integrerad del i Holmens verksamhet samt i strategin för tillväxt och värdeskapande. Drivkraften är att förbättra konkurrenskraften, sänka kostnaderna och risknivån, motivera och engagera medarbetarna samt att produktionen ska stå i harmoni med omvärldens krav.

Holmens verksamhet utgår från de naturliga och förnybara råvaror som skogen ger. Affärsidén handlar om att förädla dessa råvaror till produkter och energi som fyller viktiga funktioner i samhället och genererar värden för kunder, aktieägare och andra intressenter.

Genom sin verksamhet bidrar Holmen till den viktiga omställningen till en biobaserad samhällsekonomi. Det innebär en övergång från en ekonomi som främst baseras på fossila råvaror till en resurseffektiv ekonomi grundad på förnybara råvaror producerade från ett hållbart brukande av ekosystemtjänster från mark och vatten. Med ekosystemtjänster avses alla de nyttigheter som ekosystemen tillhandahåller och som samhället har nytta av. Holmens skogars viktigaste ekosystemtjänst är produktionen av förnybar råvara. Skogen har också stor betydelse för bland annat rekreation, friluftsliv och vattnets kretslopp.

Skogsbruket uppfyller högt ställda miljökrav. Anläggningarnas miljöpåverkan uppfyller myndigheternas krav. Produkterna är kretsloppsanpassade och återvinningsbara.

Hög kompetens och brett mandat hos medarbetarna lägger grunden för god produktivitet och en kvalitet i världsklass.

Utöver kärnverksamheten bidrar Holmen

till ekonomisk utveckling genom investeringar, forskning och utveckling samt genom samarbeten med företag och organisationer på flera av de platser där koncernen är verksam. Samhällsekonomi gynnas också av att företagets verksamhet bidrar till ytterligare arbetstillfällen hos entreprenörer, leverantörer och i olika samhällsfunktioner.

Varumärket

Omvärldens och kundernas förväntningar och krav på miljöanpassning av produkter och tillverkningsprocesser sätter ytterligare press på hållbarhetsarbete i koncernens olika verksamheter. Ett ambitiöst hållbarhetsarbete är en viktig drivkraft för att långsiktigt kunna stärka koncernens lönsamhet. En tydlig kommunikation om de insatser som görs stärker varumärke och goodwill.

För att tydliggöra koncernens hållbarhetsarbete och för att stötta affärsverksamheten och marknadskommunikationen finns hållbarhetsrelaterad information på Holmens webbplats, vilken kontinuerligt uppdateras.

Interna styrprocesser

Styrelsen och koncernledningen behandlar regelbundet aktuella hållbarhetsfrågor. Kon-

cernens VD har det yttersta ansvaret. En särskild grupp, som leds av hållbarhetschefen och består av representanter för koncernstaberna, samordnar arbetet.

Holmen lämnar hållbarhetsrelaterad information årligen sedan 2004.

Sedan 2006 följer Holmen Global Reporting Initiative (GRI) och dess riktlinjer för hållbarhetsredovisning. Vid upprättandet av hållbarhetsredovisningen har hänsyn tagits till GRI:s tio redovisningsprinciper.

Policyer

Holmens policyer och riktlinjer ska sammanfattas ses som ett vägledningsinstrument inriktat på hållbar utveckling. Tillsammans med lagstiftningen i respektive land sätter det ramarna och styr Holmens agerande på olika områden. Policyerna finns tillgängliga på Holmens webbplats.

Produktionen sker inom Europa. Koncernens omsättning under 2012 baserades till knappt 90 procent på försäljning inom detta område. Vissa volymer säljs till USA och länder i Afrika och Asien. Holmen agerar i alla länder i enlighet med lagar och avtal och under iakttagande av god affärssed samt följer hur kunder och leverantörer arbetar med

Information om hållbarhetsarbetet

Redovisningen av ekonomi, miljöansvar, medarbetare och övriga intressenter i årsredovisningen kompletteras på Holmens webbplats med en utförlig beskrivning av Holmens hållbarhetsarbete. Där finns bland annat beskrivningar av miljöarbetet vid de olika affärsområdena, tabellverk och ett fullständigt GRI-register och revisorernas bestyrkanderapport.

Hållbarhetsredovisning

Holmens hållbarhetsredovisning omfattar sidorna 32–43 i förvaltningsberättelsen och sidorna 91–93 i årsredovisningen samt Holmens GRI-register med länkar på Holmens webbplats (www.holmen.com/GRI/). Holmen har valt att i hållbarhetsredovisningen utgå från de riktlinjer för GRI, version 3.1, som Global Reporting Initiative (GRI) utfärdat. Koncernen rapporterar på tillämpningsnivå A+. KPMG har på Holmens uppdrag genomfört en översiktlig granskning av innehållet i koncernens hållbarhetsredovisning och delar Holmens uttalade tillämpningsnivå avseende GRI:s riktlinjer.

miljö- och medarbetarfrågor. Under 2012 inleddes arbetet med att ta fram en uppförandekod för leverantörer. Genom denna tydliggörs hur Holmen förväntar sig att dess leverantörer av varor och tjänster ska arbeta med denna typ av frågor.

Global Compact

Holmen är anslutet till FN:s Global Compact sedan 2007 och även till dess motsvarande nordiska nätverk. Koncernen har därmed åtagit sig att aktivt bidra till förverkligandet av de tio principerna i Global Compact, det vill säga frågor som rör mänskliga rättigheter, sociala förhållanden, miljöansvar och rätten att bilda fackföreningar. På Holmens webbplats kommenteras hur koncernen uppfyller och arbetar enligt Global Compact. Utfört hållbarhetsarbete redovisas årligen till Global Compact i form av hållbarhetsredovisningen.

Miljöansvar

Mål för hållbar utveckling

	MÅL	UTFALL 2012	KOMMENTAR
Ökad tillväxt i Holmens skogar	2050: ökning med 25 %	– ¹⁾	Basår 2007: 4,4 milj m ³ sk virke
Minska användningen av fossila bränslen inom koncernen	2020: minskning med 75 %	13 % ²⁾	Basår 2005
Ökad produktion av förnybar el relativt Holmens elförbrukning	2020: 67 %	34 %	Basår 2005: 31 %

1) Trend för tillväxtökning kan anges först efter att ett antal år har passerat.

2) Beräkningen baserad på använd mängd fossila bränslen vid bruken samt vid de kraftvärmeanläggningar som ligger i anslutning till bruket i Workington och Holmen Paper Madrid.

Holmens miljöarbete organiseras och bedrivs med utgångspunkt från en miljö- och energipolicy. Verksamhetens betydelse för klimatfrågan tydliggörs i policyen.

Holmens ambitioner på miljöområdet tillsammans med miljölagstiftningen och miljömyndigheternas krav har under årens lopp resulterat i att Holmen integrerat miljö- och energihänsyn vid planering av produktion och investeringar. Till detta kommer det pågående förbättringsarbetet inom ramen för anläggningarnas miljö- och energiledningssystem och lagstadgade myndighetstillsyn. Det säkerställer att regler och villkor inom miljöområdet efterlevs.

Utsläpp till luft och vatten samt uppkomst av buller och avfall utgör den huvudsakliga miljöpåverkan som uppstår vid anläggningarna. Mätningar av utsläpp till vatten och luft görs dagligen för att kontrollera att de av miljömyndigheterna givna utsläppsvillkoren följs. I diagram på sidan 35 och i tabell på sidan 92 redovisas information för prioriterade miljöparametrar.

Holmen arbetar löpande och förebyggande för att kunna hantera de miljörelaterade risker som kan uppstå, se avsnittet Riskhantering.

Utblick

En viktig prioritering i EU:s så kallade 2020-strategi handlar om hållbar tillväxt i Europa. Det innebär bland annat att åtgärder för ett resurseffektivare och mer konkurrenskraftigt Europa ska främjas. På energiområdet finns en plan för minskade utsläpp

och effektiviserad energianvändning. För den företagssektor där Holmen är verksam framhålls att utsläppen av koldioxid till 2020 ska minska med 21 procent jämfört med 2005. Vidare ska den förnybara energins andel av energikonsumtionen till 2020 öka till 20 procent jämfört med 2005.

Holmens verksamhet kännetecknas av förnybar råvara och energi, återvinning av energi och fiber, nya produkter samt råvaror och produkter som binder koldioxid och agerar substitut för klimatpåverkande material. Holmen ser positivt på EU:s mål och åtgärdsprogram. Holmens ambitioner på klimat- och energiområdet går dock längre. Ambitionerna ligger också väl i linje med intentionerna för utveckling av en biobaserad hållbar samhällsekonomi.

Mål för hållbar utveckling

Holmen har under flera år arbetat med koncernövergripande mål för hållbar utveckling. Strävan är att öka produktionen och användningen av produkter tillverkade av förnybar råvara från de egna skogarna. Från ett såväl produktions- som klimatperspektiv är därför målet om 25 procents ökad tillväxt i Holmens skogar inom 40 år utomordentligt viktigt.

Koncernen arbetar med ett mål för att minska användningen av fossila bränslen. Målet för 2020 är en minskning med 75 procent jämfört med 2005.

Det andra klimatrelaterade miljömålet innebär att andelen egentillverkad förnybar elenergi ska öka i förhållande till Holmens totala användning av el. I jämförelse med basåret 2005 är målet att andelen ska mer än fördubblas till 2020 till 67 procent.

I och med de energiinvesteringar som genomförts vid Iggesunds Bruk och som pågår vid bruket i Workington kommer användningen av fossila bränslen att minska i betydande grad. Dessa investeringar gör också att andelen egen tillverkad förnybar elenergi ökar. De satsningar som planeras inom affärsområdet Holmen Energi vad gäller vindkraft bidrar också till denna utveckling.

Miljöarbete 2012

Under det gångna året genomfördes flera miljörelaterade projekt, utredningar och åtgärder. Här redovisas ett axplock.

SKOGSBRUK. Plantskolan i Friggesund har moderniserats. Användningen av växthus kommer att minska vilket leder till minskad användning av olja för uppvärmning.

För att på sikt inte behöva behandla skogsplanter med insekticider mot skadegöraren snytbaggen har Holmen Skog investerat i en anläggning som belägger planter med ett skyddande vaxlager.

I samarbete med SLU utbildades under året

Holmens fältpersonal i naturvård. Syftet med högskoleutbildningen var att höja kompetensen för personal som jobbar med skogsskötsel och planering av skörd.

ENERGI OCH KLIMAT. Vid Iggesunds Bruk togs den nya sodapannan med turbin i drift. Det ger förutsättningar för att på sikt kunna driva verksamheten i stort sett utan användning av fossila bränslen och inköpt elenergi. Investeringarna uppgår till cirka 2,3 miljarder kronor.

Vid bruket i Workington övertogs vid halvårsskiftet 2012 den energianläggning från vilken bruket tidigare köpte in el- och värmeenergi. Energiproduktionen baseras på fossil naturgas. Redan i början av 2013 tas dock en ny energipanna för biobränsle i drift vid bruket. Investeringen, som uppgår till cirka 1,1 miljarder kronor, innebär att den nya anläggningen kommer att stå för fabriken totala energibehov i form av elenergi och värme.

VATTENANVÄNDNING. Efter omfattande studier, försök och konstruktionsarbeten använder Holmen Paper Madrid sedan juni 2012 renat avloppsvatten i produktionen. Det handlar om avloppsvatten som renats i ett kommunalt vattenreningsverk enligt mycket högt ställda krav. Målet är att under 2013 kunna ersätta allt vatten till produktionen med detta "returvatten".

RENINGSANLÄGGNINGAR. Vid Iggesunds Bruk tas under våren 2013 en anläggning i bruk för destruktion av så kallade svaggaser. Investeringen uppgår till cirka 90 miljoner kronor.

Holmen använder de branschgemensamt framtagna riskbedömningarna vad avser eventuell förekomst av legionellabakterier i brukens anläggningar för rening av avloppsvatten och i recipienter utanför fabriken.

SÄKRARE PRODUKTION. Vid Iggesunds Bruk kommer utrustningen för tillverkning av klor-dioxid att upgraderas under 2013. Användningen av flytande svaveldioxid upphör. Därmed elimineras också riskerna för olyckor med utsläpp av svaveldioxid till omgivningen.

TRANSPORTER. Under 2012 fortsatte i Sverige användningen av en tågaserad transportlösning för färdiga produkter. Arbete pågår för att optimera transportarbetet med syftet att sänka kostnader samtidigt som tågtransporterna innebär minskade utsläpp till luft.

Holmen deltar i ett demonstrationsprojekt för ökad lastvolym på lastbilar. Hittills har de nya fordonen visat på 20 procent minskade koldioxidutsläpp samt minskade transportkostnader.

AVFALL. Restprodukter från Holmens verksamhet utnyttjas i stor omfattning. Bark och trädrester utgjorde cirka 70 procent av de restprodukter som uppstod och användes för energiproduktion i de egna anläggningarna eller avyttrades för extern energiproduktion.

Mängden deponerat avfall utgjorde endast

1 procent av det avfall som uppstod i koncernen.

Under 2012 pågick arbete med att finna lönsamhets- och miljömässigt bra åtgärder för att avsluta deponierna vid Iggesunds Bruk och Hallsta Pappersbruk.

AVSLUTADE VERKSAMHETER. Utredningar gjordes i samråd med myndigheterna av förorenade nedlagda industriplatser där Holmen varit verksam. Under 2012 pågick utredningar i olika stadier gällande sågverken i Stocka, Håstaholmen och Länna, sulfittfabrikerna i Strömsbruk, Domsjö och Loddby samt vid det före detta träsliperiet i Bureå. Under 2012 påbörjades undersökningar vid två avfallsupplag i Hälsingland.

Vid Wargöns Bruk, som lades ner 2008, efterbehandlades området under 2011. Under 2012 pågick ett kontrollprogram för Göta Älv som visade att utförda åtgärder på det före detta fabriksområdet givit önskad effekt.

Tillstånd för verksamheten

Holmen bedrev vid årsskiftet 2012/2013 produktionsverksamhet vid sju anläggningar som kräver miljötillstånd. Tillstånden anger bland annat villkor för tillåten produktionsvolym samt tillåtna utsläpp till luft och vatten.

Fem av anläggningarna är belägna i Sverige med en försäljning motsvarande 62 (59) procent av koncernens nettoomsättning. De två återstående anläggningarna är bruken i Workington i England och Madrid i Spanien, vars andel av koncernens försäljning var 16 (17) procent under 2012.

I början av 2013 erhöll Iggesunds Bruk nytt miljötillstånd enligt Miljöbalken. Tillståndet, vilket bland annat innehåller miljövillkor, ger bruket möjligheter till utökad produktion.

Under 2013 kommer Holmen Timber att lämna in ansökan om miljötillstånd för utökad produktion vid sågverket i Iggesund.

Produktionen av elkraft vid Holmens hel- och delägda vattenkraftverk kräver tillstånd för vattenverksamhet (Miljöbalkens regler), där miljövillkor ingår. Omprövning kan begäras med stöd av Miljöbalken. Tillstånd innehas för samtliga kraftverk.

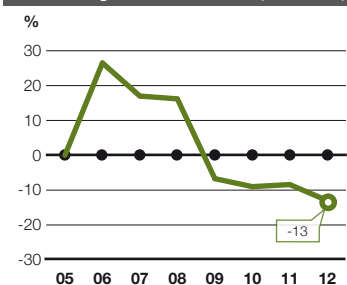
Miljötillstånd gavs under året för vindkraftverk vid Varsvik i Norrtälje kommun. Miljötillstånd väntas under 2013 för vindkraftverk vid Blodrotberget och Blackfjället i Örnsköldsviks kommun. Under 2013 kommer en tillståndsansökan att lämnas in till Mark- och miljödomstolen för vindkraftverk vid Blåbergsliden i Skellefteå kommun.

En ansökan om tillstånd för att bygga vindkraftverk vid bruket i Workington lämnas in under 2013.

Utsläppsrätter och elcertifikat

Koncernens bruk deltar sedan 2005 i EU:s handel med utsläppsrätter för koldioxid. Koncernens åtgärder för att minska användningen av fossila bränslen och därmed utsläppen av koldioxid har gjort det möjligt att sälja utsläpps-

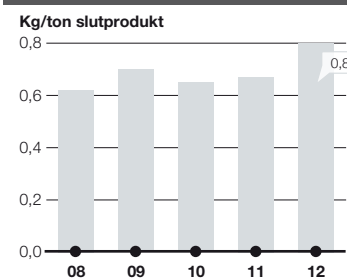
Användning av fossila bränslen (basår 2005)

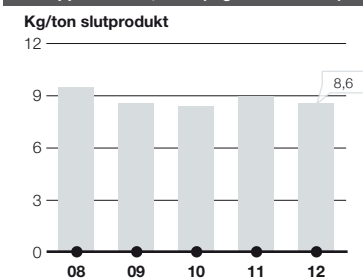
Andel förnybar elproduktion (basår 2005)

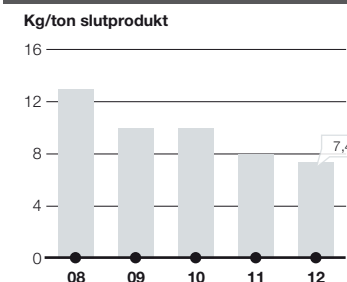
Utsläpp till luft, kväveoxider

Utsläpp till vatten, COD (organiska ämnen)

Avfall, deponerat

rätter. Koncernens bruk har ansökt om utsläppsrätter för handelsperioden 2013–2020.

De svenska bruken deltar även i handeln med elcertifikat. Holmen har under flera år producerat förnybar el, vilket resulterat i intäkter. Holmen deltar i Sverige och England i frivilliga program för energieffektivisering och minskad klimatpåverkan. Programmen ger de energiintensiva industrierna ett alternativ till energiskatter.

Överskridanden och klagomål

Under året förekom ett antal överskridanden av villkorsvärden (riktvärden) samt klagomål och incidenter i de industriella och skogliga verksamheterna. Avvikelseerna var inte av väsentligt slag eller resultatpåverkande och omhändertogs med hjälp av korrigerande åtgärder inom verksamheternas ledningssystem. Incidenterna rapporterades till tillsynsmyndigheterna.

Miljötillstånd för koncernens produktionsanläggningar

Hallsta Pappersbruk ¹⁾	2000
Bravikens Pappersbruk ²⁾	2002
Iggesunds Bruk ^{1,3)}	2013
Iggesunds Sågverk ⁴⁾	1994
Bravikens Sågverk ²⁾	2010
Workingtons Bruk ⁵⁾	2002
Holmen Paper Madrid ⁵⁾	2006

1) Miljöskyddslagen.

2) Miljöbalken.

3) Nytt miljötillstånd enligt Miljöbalken erhöles i början av 2013. Utöver detta bedrivs anmälningspliktig verksamhet vid produktionsenheten i Strömsbruk. Hamnverksamheten (Skärnäs Terminal) i anslutning till Iggesunds Bruk kräver miljötillstånd (erhållet 1999 enligt Miljöbalken).

4) Ansökan om nytt miljötillstånd enligt Miljöbalken inlämnas till Mark- och miljödomstolen under 2013.

5) IPPC.

Certifieringar för ledningssystem

CERTIFIERINGAR ^{1,2,3)}	MILJÖ	ENERGI	KVALITET
Hallsta Pappersbruk	2001	2005	1993
Bravikens Pappersbruk	1999	2006	1996
Holmen Paper Madrid	2002	2009	2000
Iggesunds Bruk ⁴⁾	2001	2005	1990
Workingtons Bruk	2003	2008 ⁵⁾	1990
Iggesunds Sågverk ⁶⁾	1999	2006	1997
Bravikens Sågverk ⁶⁾	2011	2011	2011
Holmen Skog ⁷⁾	1998	–	–

1) Certifikat finns på Holmens webbplats – www.holmen.com/certifikat

2) Miljö/ISO 14001:2004, Energi/ISO 50001:2011, Kvalitet/ISO 9001:2008. Årtalen anger det år då certifikatet första gången utfärdades.

3) Vid Workingtons Bruk finns sedan 2005 ett certifierat ledningssystem (OHSAS 18001:2007) för arbetsmiljöarbetet. I början av 2012 erhöles Hallsta Pappersbruk certifiering för OHSAS 18001:2007.

4) Certifieringarna inkluderar produktionsenheten i Strömsbruk och Skärnäs Terminal.

5) Energiledningssystem infört. Certifiering mot internationell standard återstår.

6) Bravikens Sågverk startade produktionen 2011. Certifikaten är gemensamma för de båda sågverken från och med 2011.

7) Verksamheten inom Holmen Skog är certifierad enligt kriterier utfärdade av PEFC respektive FSC®.

Verktyg för miljöarbetet

Holmens verksamhet regleras miljömässigt av lagar och tillstånd inom varje land. Koncernens miljö- och energipolicy är utgångspunkten för hur miljöansvaret fördelas och hur miljöarbetet organiseras och bedrivs. Vid tillverkningsplatserna integreras olika typer av regler som en viktig del vid planering av produktion och investeringar.

VD samt cheferna för affärsområdena har det övergripande ansvaret. Det operativa miljöansvaret ligger hos plats- och skogschefer. Holmens miljö- och hållbarhetschef följer upp koncernens mål för hållbar utveckling samt driver samverkansgrupper.

CERTIFIERINGAR

Verksamheterna i koncernens anläggningar var vid årsskiftet 2012/2013 certifierade enligt ledningssystem för energi, kvalitet och miljö. Några bruk är också certifierade enligt ledningssystem för arbetsmiljö. Det innebär att det finns rutiner för planering, genomförande, uppföljning samt åtgärder för att ständigt kunna förbättra miljöarbetet. Förutom dessa certifieringar hade samtliga anläggningar spårbarhetscertifikat för använd vedråvara.

Skogsbruket är certifierat enligt miljöledningssystem och är dessutom certifierat enligt kriterier utfärdade av PEFC respektive FSC®. Andelen certifierat virke till koncernens egna industrier varierar med tillgången i området. Holmen Skogs spårbarhetscertifiering (FSC® Controlled Wood) innebär en försäkran om att även det ej certifierade virket kommer från kontrollerade källor.

Information om spårbarhetscertifieringarna och andel miljöcertifierad skog i Sverige 2012 och andel certifierat virke i Holmens anläggningar finns tillgänglig på Holmens webbplats.

MILJÖ- OCH ENERGIPOLICYN

innehåller övergripande principer för miljöarbetet i koncernen. Den täcker de miljöaspekter som Holmen och dess intressenter prioriterar. Fokus är på energi- och klimatfrågornas betydelse för verksamheten.

HOLMENS RIKTLINJER FÖR UTHÅLLIGT SKOGSBRUK anger hur koncernens skogar ska skötas ur såväl produktions- som miljöperspektiv. Kriterierna utfärdade av PEFC och FSC® är inbyggda i de drygt 60 riktlinjerna.

Holmens kolspår

Holmens kolspår, 2012

	MÄNGD CO ₂ , KTON
Utsläpp av fossil koldioxid från produktionen av produkterna – negativ klimateffekt	810 ¹⁾
Bindning av kol i det ökande virkesförrådet – positiv klimateffekt	400 ²⁾
Bindning av kol i sågade trävaror – positiv klimateffekt	540
Utsläpp som kan förhindras genom substitution av klimatpåverkande material med Holmens sågade trävaror och bränslen – positiv klimateffekt	925

1) Inkluderar utsläpp vid skogsbruk och produktion, returpappershantering, transporter samt tillverkning av inköpta insatsvaror och inköpt energi. Data för inköpta insatsvaror är baserade på uppgifter från 2011.

2) Avgång av växthusgaser från Holmens torvmarker ca 300 000 ton/år har räknats av.

Investeringar gör att användningen av fossila bränslen minskar betydligt de närmaste åren. Samtidigt ökar andelen egen förnybar energi. Detta gör att kolspåren för produkterna och koncernen som helhet minskar.

Uttrycket Carbon Footprint (kolspår) har etablerats under senare år. Det syftar till att ge besked om vilken mängd växthusgaser en produkt genererar under hela sin livscykel. Kolspåret kan sägas vara ett mått på produktens klimatpåverkan.

Holmen beräknar kolspår för de fossila utsläpp som koncernens produkter genererar totalt under tillverkning och transport. Det är svårare att per produkt fördela de positiva effekterna på klimatet som Holmens verksamhet bidrar till, till exempel vad gäller bindning av koldioxid i de egna skogarna och den minskning av koldioxidutsläpp som uppstår då fossila bränslen och byggnadsmaterial ersätts med biobränslen och sågade trävaror från Holmen. Det är viktigt att beakta såväl utsläppen från produktionen som de positiva klimateffekterna för att kunna beskriva verksamhetens påverkan på klimatet.

Kolspår för produktionen

Baserat på beräkningar som gjorts för koncernens produkter har kolspåret för Holmen beräknats. Utsläppen av fossil koldioxid uppgick 2012 till cirka 810 000 ton vid produktionen av Holmens produkter.

Under 2012 togs en ny återvinnings- och energianläggning i drift vid Iggesunds Bruk. Under 2013 kommer en ny biobränsleledad energipanna att tas i drift vid bruket i Worlington. Investeringarna gör att användningen av fossila bränslen minskar betydligt de närmaste åren. Andelen egen förnybar el-

energi ökar. Sammantaget innebär det att kolspåren för produkterna och koncernen som helhet minskar.

Positiva klimateffekter

Holmens skogar binder in cirka 4 350 000 ton koldioxid i den årliga tillväxten. Av den årliga tillväxten i Holmens skogar skördas cirka 80 procent och används till produkter. Koncernens mål att öka tillväxten i de egna skogarna gör att dessa kommer att binda allt mer koldioxid i framtiden. Under överskådlig framtid väntas den årliga tillväxten överstiga skörden. Baserat på tillväxtdata för perioden 2007–2012 beräknas att cirka 700 000 ton koldioxid binds i den årliga lagerökningen.

De sågade trävaror som Holmen producerar lagrar koldioxid så länge de används. För produktionen 2012 har beräknats att cirka 540 000 ton koldioxid binds i produkter som har längre livslängd än 50 år.

Trävaror har också en substituerande effekt i de fall de ersätter klimatpåverkande byggnadsmaterial. Substitutionseffekten räknad på koncernens produktion 2012 av sågade trävaror kan uppgå till knappt 670 000 ton koldioxid.

Biobränsle och biprodukter/avfall från Holmen ger energi vid förbränning. Substitutionseffekten för dessa bränsletyper är beräknad som den mängd fossil koldioxid som undviks i de fall dessa material används som substitut. För 2012 uppgår mängden koldioxid till cirka 255 000 ton. Beräkningarna

av substitution är baserade på antagandet att 100 procent av produkterna och bränslena ersätter fossila alternativ.

Totalt sett motsvarar ett års skörd cirka 3 700 000 ton koldioxid inbunden i produkter. De efter många gånger återvunna pappersprodukterna samt uttjänta trävaror utgör utmärkta biobränslen. Om det antas att 70 procent av Holmens produkter efter användning blir biobränsle så motsvarar detta så mycket som 2 000 000 ton koldioxid. Detta innebär att en stor mängd fossil koldioxid undviks då olja ersätts av de uttjänta vedbaserade produkterna vid energiproduktion.

Sammanvägd bedömning

Beräkningarna av Holmens kolspår visar att koncernens verksamhet och produkter även kan ha positiva klimateffekter. De bedömda upptagen av koldioxid och de uppskattade effekterna av substitution är mer än dubbelt så stora som de utsläpp av fossil koldioxid som Holmen orsakar. I tillägg till detta erhålls en betydande positiv klimateffekt av att använda de uttjänta produkterna för energiproduktion.

Koncernens mål för hållbar utveckling sätter fokus på energi- och klimatfrågor. Målet att öka tillväxten i Holmens skogar gör att allt mer koldioxid binds in. De energirelaterade investeringar som görs kommer att väsentligt minska utsläppen av fossil koldioxid och därmed minskar kolspåren för såväl produkterna som för koncernen som helhet.

Medarbetare

Att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla engagerade och kompetenta medarbetare är avgörande för att Holmen framgångsrikt ska kunna bedriva sin verksamhet. Hög kvalitet och service åstadkoms bara av kompetenta och engagerade människor.

Utvecklande företag

”Stort mandat och utmanande uppgifter i en vänlig miljö”. Så uttrycker sig koncernens medarbetare när de själva beskriver sitt arbete. Detta stämmer väl överens med Holmens ambitioner. Medarbetarna ska känna sig engagerade och stolta – både över arbetet de utför och över företaget som helhet.

MEDARBETARUNDERSÖKNING. Det är viktigt att medarbetarna trivs på jobbet och att företaget som helhet, men också varje medarbetare och chef, utvecklas. Därför genomförs vartannat år medarbetarundersökningen *Holmen Inblick*. Undersökningen genomfördes första gången 2003 och utförs vid samtliga enheter. Det är ett av företagets viktigaste verktyg och resultatet mynnar ut i ett utvecklingsarbete som får konsekvenser i verksamheten. I slutet av året går koncernledningen igenom resultatet av det förbättringsarbete som genomförts och analyserar effekterna. Undersökningen visar att både arbetsförutsättningar och ledarskap vid Holmens enheter successivt har blivit bättre under årens lopp.

Utvecklas inom Holmen

FRAMTIDA MEDARBETARE. Arbetet med att profilera Holmen som arbetsgivare bedrivs strategiskt och långsiktigt och i det arbetet är de an-

ställda några av företagets viktigaste ambassadörer. Holmen har nära kontakt med utvalda målgrupper, såsom blivande jägmästare och studenter med inriktning på massa och papper. Kontakterna knyts vid studentevent, sommarjobb och examensjobb. För många innebär detta att Holmen blir deras förstahandsval vid framtida yrkesval. Andra exempel på långsiktiga samarbeten är återkommande studiebesök inom vissa högskoleutbildningar, samarbeten med gymnasier för att ta emot praktikanter och att erbjuda prao för högstadieelever.

INTRODUKTIONSPROGRAM. Samtliga nyanställda erbjuds introduktion. För akademiker, specialister- och chefer anordnas även *Holmen Induction Programme*. Här möter deltagarna affärsområdeschefer och specialister runtom i koncernen. Syftet är att öka kännedomen om koncernen och ge deltagarna möjlighet att skapa nätverk.

Traineeprogram genomförs kontinuerligt för både akademiker och operatörer. Det är ett sätt att attrahera framtida medarbetare och samtidigt ge deltagarna en bra start i företaget. Programmet är individuellt anpassat och ger kunskaper och erfarenheter som skapar bra förutsättningar att snabbt växa inom företaget.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER. Utbildning och utveckling är en självklar del i arbetet. Det

kan ske på flera sätt, till exempel i mer traditionell form såsom utbildning och kurser, men även genom förändrade arbetsuppgifter, deltagande i projekt eller nya roller.

Kompetensutvecklingen är nödvändig eftersom Holmen arbetar med tekniskt avancerad utrustning och processer som hela tiden utvecklas.

Ett annat mål är att öka möjligheterna att göra karriär inom Holmen. Intern rörlighet uppmuntras och många av de anställda har en rad olika befattningar bakom sig i Holmen. Årligen genomförs ett internt mentorprogram som ska ge yrkesmässig och personlig utveckling. Programmet är uppskattat och lärorikt för båda parter.

Utveckla ledarskapet

Koncernen arbetar aktivt med att främja det engagerade ledarskapet där chefer verkligen vill leda och leder genom att engagera, motivera och coacha. Detta arbetssätt medför redan idag en större delaktighet och ökad dynamik och resulterar i en mer utvecklingsorienterad organisation.

HOLMEN INBLICK. Utvärdering av chefer görs i medarbetarundersökningen *Holmen Inblick* där den anställda ger sin syn på chefen.

CHEF I HOLMEN. Samtliga chefer deltar

2012/2013 i utvecklingsprogrammet *Chef i Holmen*, som också utgör riktlinjer för vad som förväntas av cheferna. *Chef i Holmen* används även som stöd vid tillsättning och introduktion av chefer, vid utvecklingssamtal samt vid utvärdering och uppföljning. Som komplement finns metoder, verktyg och utbildningar som hjälper cheferna att utveckla sitt ledarskap.

LEDARUTBILDNING. För att stärka och utveckla ledarskapet ytterligare finns en rad utbildningar. Bland annat genomgår nya chefer en kortare ledarutbildning och får en lokal handledare för att säkerställa en bra start. Ambitionen är att tidigt ge nya chefer en gemensam syn på ledarskapet. Inom ett år genomgår de Holmens grundläggande ledarutbildning, i syfte att med utgångspunkt i det personliga ledarskapet vidareutveckla det goda och värde drivna ledarskapet kopplat till Holmens personalpolicy. *Holmen International Management Program* är ett internationellt chefsprogram med syfte att utveckla duktiga chefer inom koncernen och skapa ett gemensamt synsätt i strategiska frågor. För arbetsledarna i företaget genomförs utbildningen *Att leda utan att vara chef*.

UTVECKLINGSSAMTAL CHEF-CHEF. Utvecklingssamtalen mellan högre chef och chef består av tre samtalsområden:

- Förutsättningarna för det specifika uppdraget.
- Förväntningarna på chefen avseende chefskap och ledarskap.
- Målformulering och måluppföljning.

CHEFER I BEHOV AV STÖD. Utvärdering av chefer görs bland annat i medarbetarundersökningen och i samband med talent review. Chefer som har ett svagt ledarskap får stöd för att förbättra detta. I många fall är starka ledare en viktig support i denna process. Bedöms chefen inte ha rätt profil ges han/hon nya arbetsuppgifter utan ledningsansvar.

STARKA CHEFER. Holmen har många starka ledare och företaget jobbar kontinuerligt med att identifiera chefer som kan ta sig an större ansvar och utmaningar och synliggöra interna karriärvägar för dessa. Starka chefer nyttjas också i Holmens mentorprogram samt utgör goda förebilder i organisationen.

TALENT REVIEW. Varje år identifieras och utvärderas chefer, nyckelpersoner och high potentials och en omfattande ersättningsplanering genomförs. Detta sker i en systematisk uppbyggd process. High potentials är anställda som konsekvent genomför sina uppgifter med bättre resultat än normalgruppen och som har förutsättningar för – och är intresserade av – att avancera till mer kvalificerade uppgifter. En annan viktig faktor är att denna grupp återspeglar företagets kultur och värderingar i sitt dagliga arbete och agerande. Nyckelpersoner är medarbetare vars kompetens är kri-

tisk för verksamheten och där man måste säkra kunskapsöverföring. Det är även viktigt att identifiera de chefer som vill ta på sig större och mer krävande uppgifter för att säkra verksamhetens fortlevnad. Holmen strävar efter att en stor del av alla lediga chefstjänster ska tillsättas genom intern rekrytering, för att ge de anställda synliga karriärvägar och möjlighet att växa inom den interna organisationen.

Trygg arbetsplats

HÄLSA OCH SÄKERHET är en fortsatt prioriterad fråga för Holmen. Medarbetarna ska känna sig trygga, säkra och trivas på företagets arbetsplatser. Arbetet i företagets arbetsmiljönätverk har intensifierats och extra interna insatser har avsatts. Vid bruket i Worthington (2005) och vid Hallsta Pappersbruk (2012) finns certifierade ledningssystem (OHSAS 18000) införda för arbetsmiljöarbetet.

Arbetsolyckorna ligger för 2012 kvar på samma otillfredsställande höga nivå som 2011 med 19 arbetsolyckor med frånvaro per 1 000 anställda. En arbetsolycka med dödlig utgång inträffade i juli på Iggesunds Bruk. Arbetsplatsolyckor är aldrig acceptabla varför målet är noll olyckor. Detta mål ska uppnås under 2015. Koncernledningen har tillsammans med platscheferna tillsatt extra resurser för att ta fram en gemensam handlingsplan i syfte att snabbt minska antalet olyckor under de kommande två åren. Visionen är tydlig – Holmen ska bli ett skadefritt företag.

Holmen jobbar förebyggande med sjukfrånvaro. Alla anställda har tillgång till frisk-

vårdsaktiviteter och företagshälsovård, som bland annat jobbar med rehabilitering och stödjer arbetsträning. I Sverige erbjuds dessutom friskvårdsbidrag. Det är företagets övertygelse att goda kostvanor och motion är en viktig del för att som människa hålla ett arbetsliv igenom. Balans i livet är ytterligare en viktig pusselbit som företaget jobbar aktivt med att främja. Regelbundna hälsokontroller erbjuds också de anställda för att i tid upptäcka begynnande sjukdomar.

Sjukfrånvaron var under 2012 3,4 (3,5) procent. Långtidsfrånvaron (över 60 dagar) ligger kvar på en låg nivå, 1,1 (1,2) procent. Korttidsfrånvaron i Sverige (1–14 dagar) har sedan flera år varit under 2 procent. Sjukfrånvaron i Holmen är i nivå med branschen i övrigt.

MÅNGFALD OCH JÄMSTÄLLDHET. Holmen verkar för ett arbetsklimate som har sin grund i synen på alla människors lika värde. Alla medarbetare ska kunna känna arbetsglädje, engagemang och trygghet och ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett kön, ålder, sexuell läggning, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet eller trosuppfattning. För att uppnå detta ställer företaget krav på att samtliga medarbetare ska bidra till en god psykosocial arbetsmiljö där alla möts av respekt och aldrig trakasseras eller nedvärderas. Cheferna förväntas aktivt arbeta för att skapa lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla anställda. Här spelar även Holmens värderingar och arbetet kring dessa en viktig roll. Företaget jobbar dessut-

Personalarbetet i Holmen

Personalarbetet styrs av lagar, avtal och policyer och ingår som en naturlig del i affärsområdenas verksamhetsplaner. Arbetet samordnas i en ledningsgrupp som består av affärsområdenas personalchefer och leds av koncernens personaldirektör.

PERSONALPOLICYN uttrycker koncernens syn på god personalpolitik. Den poängterar chefernas och medarbetarnas gemensamma ansvar för bra arbets- och utvecklingsklimat.

POLICYN FÖR JÄMSTÄLLDHET OCH MÅNGFALD uttrycker koncernens syn på alla människors lika värde och strävan mot en jämnare könsfördelning och större mångfald.

ARBETSMILJÖPOLICYN. Policyn innehåller principerna för hur arbetsmiljöarbetet ska bedrivas i koncernen.

ANTI-KORRUPTIONSPOLICYN. Policyn klargör att anställda i kontakter med kunder och leverantörer, där någon form av förmån erbjuds, noga måste överväga dess innebörd och syfte.

RIKTLINJER FÖR INTERN ARBETSMARKNAD klargör att alla medarbetare inom Holmen ska se hela företaget som sin arbetsmarknad och att intern rörlighet är ett naturligt verktyg i den ständigt pågående kompetensutvecklingen.

om aktivt för att skapa en god fysisk och säker arbetsmiljö som passar alla.

I de årliga introduktionsprogrammen för nyanställda högstskoleutbildade har andelen kvinnor varit drygt 30 procent sedan flera år tillbaka. Detta skapar förutsättningar för att andelen kvinnor på kvalificerade befattningar kan öka.

Kvinnliga chefer får ofta högre värden för sitt ledarskap i *Holmen Inblick* än vad deras manliga kollegor får. De bedöms bland annat vara bättre på att fatta beslut och ställa tydliga krav. Vidare ses de av sina medarbetare som bättre på att lyssna och stimulera. Detta stärker koncernens strävan att öka andelen kvinnliga chefer och att mångfalden i ledarskapet förbättras.

Sedan 2007 har andelen kvinnliga chefer mer än fördubblats för att 2012 uppgå till 20,3 procent. Ambitionen att andelen kvinnliga chefer ska vara lika stor som andelen kvinnliga medarbetare nåddes redan 2011. Målet för 2012 på 19 procent är därmed uppnått. Under 2011–2012 tillsattes 57 nya chefer vid Holmens svenska enheter varav 20 personer eller 35 procent var kvinnor.

Förändringar i företaget

Holmen arbetar löpande med effektivisering av organisationen och strävar efter att uppnå ett optimalt arbetssätt. Marknaden och branschen där Holmen verkar genomgår stora förändringar vilket gör att många medarbetare ställs inför helt nya utmaningar. I sådana perioder av omställning är gemensamma värderingar ett viktigt verktyg. Värderingarna ska-

par ett ökat engagemang och en starkare samverkan inom koncernen samtidigt som förstärkelsen och ansvaret ökar inför framtida vägval. De är också en framgångsfaktor i förändrings- och utvecklingsarbete och bidrar till starkare relationer inte bara internt utan även externt.

I samband med förändringar eller nedläggningar av industrier som påverkar antalet anställda eftersträvar Holmen att ta ett ansvar för att minska problemen för dem som berörs. Företaget förhandlar med de fackliga organisationerna och erfarenheterna är att parterna tillsammans har kunnat finna bra lösningar för berörda medarbetare och samhället i fråga.

Under året fattades beslut som leder till övertalighet inom affärsområdena Holmen Paper och Iggesund Paperboard.

Facklig samverkan

Holmen har ett nära och förtroendefullt samarbete med de fackliga organisationerna i alla väsentliga frågor och ser detta som en grundsten i företagets utveckling.

Företagets anställda representeras i koncernens styrelse av tre ordinarie ledamöter och tre suppleanter. Facklig samverkan sker i *Holmen European Works Council* samt i samrådsgrupper inom respektive enhet, på affärsområdes- och på lokal nivå. Fackliga representanter deltar i projekt och arbetsgrupper.

Anslutningsgraden till de fackliga organisationerna i Holmen uppgick 2012 till 84 (83) procent i Sverige. Motsvarande andel i Storbritannien var 56 (53) procent och i Spanien 24 (36) procent.

Hållbara produkter

Holmens tryckpapper, kartong och trävaror utgör basvaror i människors vardag. Produkterna framställs av den förnybara råvara som skogarna ger. Verksamheten utgör därmed en viktig del av den framtida bioekonomin.

Förnybar råvara

Att välja produkter som har god klimat- och miljöprestanda är en förutsättning för en hållbar samhällsutveckling. EU-kommissionen vill främja användningen av biobaserade produkter i Europa och standarder ska nu tas fram för att stödja en sådan utveckling. Skogs-baserade produkter, som de som Holmen producerar, passar väl in i detta initiativ.

Holmens tillgångar i form av den naturliga och förnybara råvaran virke är en styrkefaktor. Materialväxling, då förnybara produkter från skogen ersätter fossila material eller då biobränslen från skogen ersätter olja, är positivt för klimatet. Papper och kartong kan efter användning dessutom återvinnas antingen som material och/eller bioenergi. När produkterna återvinns fyller de en viktig funktion genom att förse den europeiska returpappersmarknaden med ny fiber.

Klimatsmarta produkter

Holmen kan på många olika sätt – och i samverkan med samhället – öka sitt bidrag till lösningen på frågorna om klimat och resurshushållning. Förnybar råvara, resurseffektiva processer och produkter som fyller viktiga behov är fantastiska utgångspunkter. Holmens verksamhet har positiva klimateffekter vilket framgår av beräkningar av koncernens kolspår.

Holmens hållbarhetsarbete utgör en viktig del i den motor som kommer att driva skogsindustrin i den framtida bioekonomin.

FoU och innovation

Forskning och utveckling, FoU, bedrivs både internt på affärsområdesnivå och externt.

Det interna FoU-arbetet är inriktat på funktionella produkter samt energi- och resurssnåla processer. Ett innovationsråd har till uppgift att tillvarata idéer som har potential att ge nya affärer utanför de redan etablerade kärnverksamheterna.

Parallellt med de FoU-insatser som görs vid affärsområdena finns Holmen Biorefinery Development Center (HBC). Inom HBC bygger man upp kunskap och identifierar framtida affärsmöjligheter baserade på hållbarhetsdriven forskning, innovation och produktutveckling. Den övergripande målsättningen är att vedbaserade alternativ på sikt ska kunna ersätta oljebaserade produkter.

För att nå den svenska riksdagens mål om ett Sverige utan klimatutsläpp 2050 måste användningen av dagens förnybara produkter öka. Helt nya material och produkter tillverkade av förnybar råvara måste utvecklas och ersätta de fossilbaserade. Holmen vill vara en del i detta arbete, men om verkliga genombrott ska åstadkommas måste det ske i samverkan med andra aktörer. Därför bedrivs det externa FoU-arbetet ofta branschgemensamt och i samarbeten med universitet och högskolor samt forskningsinstitut.

Under 2012 tecknade Holmen avtal med ett utvecklingsbolag i Israel för produktion av mikrokristallin cellulosa (NCC) ur vedråvara.

NCC är tänkt att kunna användas i såväl befintliga som nya produkter.

Koncernens totala investeringar i FoU uppgick 2012 till cirka 100 Mkr, varav ungefär en fjärdedel utgörs av externa kostnader.

Prioriterad utveckling

TRYCKPAPPER

- Lägre energiförbrukning
- Minskad vattenanvändning
- Ökat fiberutbyte
- Lägre ytvikter
- God tryckbarhet

KARTONG

- Ytbehandling
- Högre energieffektivitet
- Pappersfysik (tryckning/formning)
- Bättre fiberutnyttjande
- Bättre förhållande ytvikt/styvhet
- Biobaserade barriärmaterial

TRÄVAROR

- Torkning av trävaror
- Utnyttja inre egenskaper i stocken

ENERGI

- Vindkraft
- Biogas
- Nya produkter från vedråvaran
- Nyttjande av industrins restprodukter

VIRKE

- Högre tillväxt
- Effektivare skörd och transporter
- Mer biobränsle
- Förbättrad återväxt

Intressentdialog

Holmens verksamhet 2012 fördelad på intressenter baserat på koncernens resultaträkning

		MKR
Kunder	Försäljning av papper, kartong, trävaror, virke och el	18 474
Leverantörer	Inköp av varor och tjänster samt avskrivningar mm	-14 455
Anställda	Löner och sociala kostnader	-2 499
Långivare	Räntor	-227
Staten	Skatter	559*
Aktieägare	Nettoresultat	1 853
	Styrelsens förslag till utdelning	756

* Redovisad skatt har påverkats med +911 Mkr från förändringar i redovisade uppskjutna skatteskulder och fordringar till följd av sänkt bolagsskatt i Sverige samt minskning av uppbokade skattemässiga värden av förlustavdrag. Utan dessa poster skulle redovisad skatt uppgått till -352 Mkr.

Holmen har en bred verksamhet som berör flera intressentgrupper på olika sätt. Kontaktytorna skapar möjligheter för Holmen, men kräver också ansvar. Att förstå och bemöta de olika förväntningar som finns på Holmen, idag och i morgon, är en förutsättning för att kunna utveckla företaget.

Intressenter

Holmen har identifierat sina intressenter utifrån den verksamhet som bedrivs. Det finns aktörer som är del av den dagliga driften. Exempel på dessa är medarbetare, kunder, leverantörer, finansiärer och tillståndsgivare. Vidare finns det aktörer som är viktiga för en långsiktig utveckling av företaget. Exempel på dessa är närboende, framtida kunder och ägare samt beslutsfattare och media.

MEDARBETARE. Genom fortlöpande dialog mellan chef och medarbetare, medarbetarundersökningar, arbetstagarrepresentanter i styrelsen samt genom olika kommittéer är medarbetarna med och utvecklar Holmen. Exempel på prioriterade frågor är ledarskap, hälsa och säkerhet, jämställdhet och kompetensförsörjning. Medarbetarundersökningen ligger till grund för lokala handlingsplaner.

En whistle blower-funktion finns tillgänglig för att anställda och andra intressenter ska kunna anmäla misstanke om felaktigt beteende. Inga fall anmälades under 2012.

Kontakter med universitet, gymnasium och grundskola lägger grunden för framtida kompetensförsörjning.

KUNDER OCH AFFÄRSPARTNERS. Kunderna ställer krav på produkter och tjänster, på god affärssed och på hur företaget hanterar viktiga

hållbarhetsfrågor. Kunderna efterfrågar i allt större utsträckning produkter som har god klimat- och miljöprestanda. Holmen kommunicerar aktivt med kunder och affärspartners. Fortlöpande följs hur kunder uppfattar företaget och hur väl Holmen motsvarar deras förväntningar. Under året uttalade sig cirka 400 kunder om Holmen.

LEVERANTÖRER OCH INKÖP. Inköp av varor och tjänster samordnas inom Holmen med syfte att minska de totala kostnaderna. Under året har Holmen utvecklat relationen med leverantörerna för att säkerställa en god lägstanivå vad gäller hållbarhetsfrågor. Se också avsnittet Mänskliga rättigheter. Under 2012 påbörjades arbete för att revidera inköpspolicyen för att i större utsträckning inkludera hållbarhetsaspekter.

AKTIEÄGARE, ANALYTIKER OCH INVESTERARE. Intresset blir allt större för hur Holmen adresserar och arbetar med relevanta hållbarhetsfrågor. Allt fler bedömer hur väl företaget hanterar risker och förvaltar möjligheter kopplade till hållbarhetsfrågor som del i den totala analysen av Holmens resultat och potential. Det är därför viktigt för företaget att vara transparent i kommunikationen av företagets hållbarhetsarbete och resultat. Detta sker via publikationer, analytikerträffar och

webbplatsen. Se också avsnittet Externa bedömningar.

BESLUTSFATTARE. Holmen är medlem i branschorganisationen Skogsindustrierna som bland annat bedriver lobbyingverksamhet. Holmen deltog aktivt i arbetet med att ta fram Skogsindustriernas hållbarhetsskrift *Skogsindustrin – motorn i en hållbar bioekonomi*, som publicerades i slutet av 2012. Politiker är en viktig målgrupp för skriften. Ett huvudbudskap i skriften är en önskan om att staten ska medverka med medel till den satsning på forskning som skogsindustrin åtagit sig att göra för utveckling och demonstration av förnybara biobaserade material och produkter.

MYNDIGHETER. Holmen bedriver till övervägande del verksamhet som kräver tillstånd från miljömyndigheterna. Det innebär krav på att vara transparent och proaktiv i kommunikationen med myndigheterna. Detta för att skapa ett förtroende för företagets sätt att hantera viktiga frågor såsom regelefterlevnad och efterlevnad av givna produktionsvillkor. Under 2012 pågick arbete med nytt miljöstånd för Iggesunds Bruk och för flera vindkraftverk. Samråd med myndigheter pågick också för ärenden gällande avslutade verksamheter. Intressentdialogen med miljömyndigheterna har vid dessa platser varit intensiv.

LOKALSAMHÄLLET. För att värna om närboende och de vars näringsverksamhet påverkas av Holmen genomförs tillståndsprövningar av verksamheterna. Närboende har varit delaktiga i de tillståndsärenden som redogjorts för ovan.

Holmens markinnehav sammanfaller på stora arealer i norr med samernas vinterbetesmarker. Genom samråd med rennärningen går det att finna lösningar som så bra som möjligt uppfyller båda parter krav. Samråden genomförs lokalt genom att företrädare för Holmens fältverksamhet och företrädare för berörd sameby möts i en dialog över Holmens planerade skogsbruksåtgärder och om dessa kan komma att ha någon inverkan på rennärningen. Alla samråd protokollförs.

Holmens verksamhet har stor betydelse för sysselsättningen på de orter där företaget är verksamt. Koncernen har totalt cirka 3 000 anställda i Sverige. Hos underleverantörer skapas ytterligare arbetstillfällen. Studier visar att den genomsnittliga Holmen-anställda genererar ytterligare tre arbetstillfällen. Totalt skapas därmed cirka 12 000 jobb i Sverige.

För att öka tillgången på biomassa till den nya biobränslepannan vid bruket i Workington påbörjades under 2012 projektet *Grow your income* som syftar till att stimulera lantbrukare i området att odla energiskog. Projektet innebär en dialog med en ny intressentgrupp vilken ytterligare stärker brukets lokala förankring.

Skogen rymmer betydande sociala värden. För ett stort antal människor innebär den en rikare fritid. Alla skogar i Sverige är öppna för allmänheten genom den så kallade allmännsrätten för jakt, sportfiske och allmän rekreation.

Allmänhet, media och opinionsbildare är en lite mer avlägsen intressentgrupp för Holmens

dagliga verksamhet, men desto viktigare för företagets långsiktiga utveckling. Genom en tydlig kommunikation och branschorganisationens insatser bidrar Holmen till ökat intresse och ökad förståelse för branschens förutsättningar och möjligheter.

Mänskliga rättigheter

Holmen är anslutet till FN:s Global Compact och ställer sig därmed bakom dess tio principer. Risken för att det i Holmens verksamhet finns något som står i konflikt med principerna bedöms som liten då verksamheten huvudsakligen sker i Sverige, Storbritannien och Spanien, där sådana frågor är noggrant reglerade. Under 2012 intensifierades dock arbetet med bedömning av hur Holmens leverantörer av varor och tjänster hanterar hållbarhetsfrågor. För att tydliggöra Holmens förväntningar och krav pågår arbete för att ta fram en uppförandekod för leverantörer.

Externa bedömningar

Holmen utvärderas kontinuerligt av hållbarhetsanalytiker om företagets risker och möjligheter vad gäller miljö, socialt ansvar och ansvarsfull bolagsstyrning. Kontakterna utgör en viktig del i den intressentdialog som bedrivs och ger värdefulla insikter om hur arbetet kan utvecklas.

Att Holmen under en följd av år varit inkluderad i flera hållbarhetsindex ska ses som att hållbarhetsfrågor hanterats på ett systematiskt sätt av bolaget under en längre tid. Att bli upptagen i olika hållbarhetsindex ger således en kvalitetsstämpel åt arbetet och visar att företaget kan hantera såväl risker som möjligheter. Båda är viktiga parametrar för investerare att ta ställning till. En förteckning över företagsindex och fonder där Holmen är upptaget redovisas på Holmens webbplats.

Carbon Disclosure Project (CDP)

CDP är en internationell sammanfattning som 2012 representerade över 650 institutionella investerare. CDP genomför årligen världens största kartläggning av hur företag redovisar koldioxidutsläpp och vilken strategi och förmåga de har att hantera utsläppen och klimatförändringar. I CDP:s utvärdering 2012 uppmärksammades Holmen för sin klimatstrategi och sättet att rapportera klimatdata. Holmen placerade sig som enda svenska företag på Carbon Disclosure Project's Carbon Performance Leadership Index.
www.cdproject.net

**FTSE4GOOD
INDEX SERIES**
www.ftse.com/ftse4good

**STOXX® GLOBAL ESG
LEADERS INDICES**
www.stoxx.com

Member of the
MSCI World ESG Index
2012-2013

**MSCI WORLD
ESG INDEX**
www.msci.com

Bestyrkanderapport

Holmens hållbarhetsredovisning, som den avges på sidorna 32–43 och 91–93 i Holmen Årsredovisning 2012 med hållbarhetsredovisning samt Holmens GRI-register på Holmens webbplats, har varit föremål för separat översiktlig granskning enligt RevR 6 Bestyrkande av hållbarhetsredovisning utgiven av FAR.

George Pettersson
Auktoriserad revisor

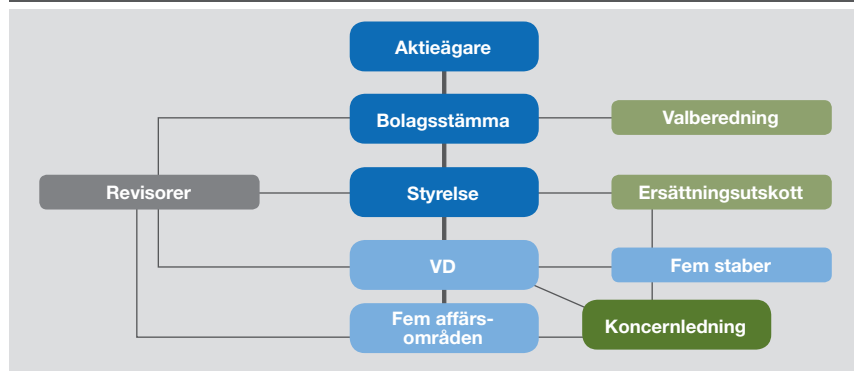
För fullständig bestyrkanderapport för hållbarhetsredovisningen hänvisas till Holmens webbplats. Där framgår att KPMG delar Holmens uttalade tillämpningsnivå avseende GRI:s riktlinjer. Vidare framgår följande slutsats:

Åse Bäckström
Specialistmedlem i FAR

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de där angivna kriterierna.

Bolagsstyrningsrapport

Bolagsstyrning

Holmen AB är ett publikt svenskt aktiebolag som sedan 1936 är noterat på Stockholmsbörsen, Nasdaq OMX Nordic. Upprättande av bolagsstyrningsrapport är ett krav enligt Årsredovisningslagen. Denna bolagsstyrningsrapport följer regler och tillämpningsanvisningar enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

Aktieägarna

Holmen AB hade per årsskiftet 28 440 aktieägare. Sett till antalet utgör svenska privatpersoner den största ägarkategorin med 26 019 ägare, vilket motsvarar 91 procent av totala antalet ägare. Största ägare, med 61,6 procent av rösterna och 32,9 procent av kapitalet, var vid årsskiftet L E Lundberg-företagen AB. Kempestiftelsernas innehav av Holmen-aktier uppgick vid samma tidpunkt till 16,9 procent av rösterna och 7,0 procent av kapitalet. Övriga enskilda aktieägars innehav understeg 10 procent av rösterna. Mer information om aktien och ägarstrukturen finns på sidorna 51–53.

Viktiga regelverk

Externa regler

- Svensk aktiebolagslag
- Svensk kod för bolagsstyrning (Koden)
- Börsens regler (Nasdaq OMX)

Interna regler

- Bolagsordning
- Styrelsens arbetsordning
- Interna policyer och riktlinjer, rapportmanualer osv.

Årsstämma 2012

Årsstämman 2012 hölls på svenska och det material som presenterades var på svenska. Kallelse, föredragningslista, verkställande direktörens anförande samt protokoll finns tillgängliga via bolagets webbplats. Vid årsstämman var samtliga av stämman valda styrelseledamöter, hela koncernledningen och bolagets revisor närvarande. Under stämman gavs aktieägarna möjlighet att ställa och få svar på frågor. De ämnen som berördes var bland annat styrelsens syn på rimlig avkastningsnivå, bolagets inställning till att spela en roll vid eventuella strukturovandlingar samt frågor om råvaruförsörjningen till den biobränsleanläggning som ska uppföras vid bolagets kartongbruk i Workington. Stämman fastställde resultat och balansräkning, beslutade om vinstdisposition samt beviljade den avgående styrelsen ansvarsfrihet. Justerare vid stämman var Carl-Fredrik Lorenius, Swedbank Robur Fonder och Mikael Sedolin, Tredje AP-fonden.

Det var inte möjligt att följa eller delta i stämman från annan ort med hjälp av kommunikationsteknik. Någon förändring i det avseendet är inte planerad för årsstämman 2013.

Bolagsstämma

Kallelse till årsstämma utfärdas tidigast sex och senast fyra veckor före stämman. Kallelsen innehåller information om anmälan och om rätt att delta i och rösta på stämman, numrerad dagordning med de ärenden som ska behandlas, information om föreslagen utdelning och det huvudsakliga innehållet i övriga förslag. Aktieägare eller ombud kan rösta för fulla antalet ägda eller företrädda aktier. Det är möjligt att anmäla sig till stämman via bland annat bolagets webbplats. Kallelse till extra bolagsstämma, där fråga om ändring av bolagsordningen ska behandlas, ska utfärdas tidigast sex och senast fyra veckor före stämman. Kallelse till annan extra bolagsstämma utfärdas tidigast sex och senast tre veckor före stämman.

Förslag till stämman bör adresseras till styrelsen och insändas i god tid innan kallelsen utfärdas. Information om aktieägars rätt att få ärende behandlat på stämman finns på bolagets webbplats. Den 2 april 2012 offentliggjordes att årsstämma 2013 kommer att äga rum i Stockholm den 10 april 2013.

Valberedning

Årsstämman har beslutat att inrätta en valberedning som ska bestå av styrelsens ordförande samt en representant för var och en av bolagets röstmässigt tre största aktieägare

Valberedningens sammansättning

NAMN	REPRESENTERAR	INFÖR ÅRSSTÄMMA:		OBEROENDE I FÖRHÅLLANDE TILL:	
		2012	2013	BOLAGET	RÖSTMÄSSIGT STÖRSTA ÄGAREN
Mats Guldbrand	L E Lundbergföretagen*	x (ordf)	x (ordf)	Ja	Nej
Fredrik Lundberg	Styrelsens ordförande	x	x	Ja	Nej
Alice Kempe	Kempestiftelserna*		x	Ja	Ja
Hans Hedström	Carnegie fonder*		x	Ja	Ja
Johan Kempff	Kempestiftelserna*	x		Ja	Ja
Ramsay Brufer	Alecta pensionsförsäkring	x		Ja	Ja

* Per 31 augusti 2012 uppgick det röstmassiga ägandet för L E Lundbergföretagen till 61,1 procent, Kempestiftelserna till 16,9 procent och Carnegie fonder (Sverige) till 1,1 procent.

per den 31 augusti varje år. Valberedningens sammansättning inför årsstämmorna 2012 och 2013 redovisas i tabell.

Valberedningen har som uppgift att lämna förslag avseende val av styrelseledamöter, styrelsens ordförande, styrelsearvode och revisionsarvoden samt, i förekommande fall, val av revisor. Valberedningens förslag presenteras i kallelsen till årsstämman.

Valberedningen föreslår att styrelsen ska bestå av åtta (idag nio) av stämman valda ledamöter. Valberedningen föreslår inför årsstämman 2013 omval av nuvarande styrelseledamöterna Fredrik Lundberg, som även föreslås till omval som ordförande i styrelsen, Carl Bennet, Magnus Hall, Carl Kempe, Lars G Josefsson, Louise Lindh, Ulf Lundahl och Göran Lundin. Hans Larsson har avböjt omval.

Styrelsens sammansättning

Styrelsens ledamöter väljs årligen av årsstämman för tiden intill dess nästa årsstämma

Styrelsens sammanträden 2012

Styrelsen höll nio sammanträden under 2012, varav fyra hölls i anslutning till att bolaget lämnade kvartalsrapporter. Ett tvådagarsmöte har ägnats åt strategisk verksamhetsplanering. Mötet hölls i anslutning till invigningen av den nya sodapannan vid Iggesunds Bruk. Vid ett annat tvådagarsmöte besökte styrelsen kunder i Tyskland. Ett möte ägnades åt koncernens budget för 2013. Övriga två möten genomfördes i anslutning till årsstämman. Styrelsen har därutöver ägnat särskild uppmärksamhet åt strategiska, finansiella och redovisningsmässiga frågor, uppföljning av verksamheten samt större investeringsärenden. Bolagets revisorer har vid två tillfällen direkt till styrelsens rapporter sina iakttagelser från granskningen av bokslut och intern kontroll. Alla av stämman valda styrelseledamöter var med på samtliga möten.

hållits. Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av sju till elva ledamöter och val av styrelseledamöter ska ske på årsstämma. Bolagsordningen innehåller inga bestämmelser i övrigt om tillsättande eller entledigande av styrelseledamöter eller om ändringar i bolagsordningen. Någon regel om längsta tid som ledamot kan ingå i styrelsen finns inte.

Årsstämman 2012 omvalde styrelseledamöterna Fredrik Lundberg, Carl Bennet, Magnus Hall, Carl Kempe, Lars G Josefsson, Hans Larsson, Louise Lindh, Ulf Lundahl och Göran Lundin. Fredrik Lundberg valdes till styrelsens ordförande. Vid det konstituerande sammanträdet 2012 valdes Carl Kempe till vice ordförande och bolagets chefsjurist Lars Ericson utsågs till styrelsens sekreterare. Utöver de nio av årsstämman valda ledamöterna har de lokala arbetstagarorganisationerna enligt lag rätt att utse tre ledamöter och tre suppleanter.

Antalet stämموvalda ledamöter som är oberoende i förhållande till bolaget, enligt Kodens definition, bedöms uppgå till åtta. Av dessa åtta bedöms tre även vara oberoende av bolagets större ägare. VD är den enda styrelseledamot som arbetar operativt i bolaget.

Information om styrelsens ledamöter finns på sidorna 48–49.

Styrelsens arbete

Arbetet i styrelsen följer en plan som bland annat ska säkerställa att styrelsen får all erforderlig information. Styrelsen beslutar årligen om en skriftlig arbetsordning och utfärdar skriftliga instruktioner avseende dels arbetsfördelningen mellan styrelsen och VD, dels den information som styrelsen löpande ska erhålla avseende ekonomisk utveckling

Styrelseledamöter från och med årsstämman 2012

LEDAMÖTER	FUNKTION	INVALID	NÄRVARO	ARVODE	OBEROENDE I FÖRHÅLLANDE TILL:	
					BOLAGET	STÖRRE ÄGARE
Fredrik Lundberg*	Ordförande	1988	9 / 9	600 000 kr	Ja	Nej
Carl Kempe	Vice Ordförande	1983	9 / 9	300 000 kr	Ja	Nej
Carl Bennet	Ledamot	2009	9 / 9	300 000 kr	Ja	Nej
Lars G Josefsson	Ledamot	2011	9 / 9	300 000 kr	Ja	Ja
Hans Larsson*	Ledamot	1990	9 / 9	300 000 kr	Ja	Ja
Louise Lindh	Ledamot	2010	9 / 9	300 000 kr	Ja	Nej
Ulf Lundahl	Ledamot	2004	9 / 9	300 000 kr	Ja	Nej
Göran Lundin	Ledamot	2001	9 / 9	300 000 kr	Ja	Ja
Magnus Hall	Ledamot, koncernchef och VD	2004	9 / 9	–	Nej	Ja
Totalt					8 / 9	4 / 9

* Representanter i ersättningsutskottet

ARBETSTAGARREPRESENTANTER

Steewe Björklundh, ledamot, invalid 1998
Kenneth Johansson, ledamot, invalid 2004
Karin Norin, ledamot, invalid 1999

Martin Nyman, suppleant, invalid 2010
Daniel Stridsman, suppleant, invalid 2010
Tommy Åsenbrygg, suppleant, invalid 2009

Interna styrprocesser

Affärsidé, strategi och mål

Styrningen inom Holmen utgår från affärsidéer, strategier och mål i koncernen och affärsområden. Under styrelse, koncernchef och koncernledning har ansvaret för den operativa verksamheten decentraliserats till fem affärsområden. Ansvaret för samordning av vissa funktioner, såsom ekonomi och finans, personal, juridik, teknik och information, ligger hos koncernstaberna.

Verksamhetsplan, budget, prognoser och handlingsplan

Koncernen arbetar med årliga, rullande, treåriga verksamhetsplaner för att bryta ner mål och strategier i handlingsplaner och aktiviteter som är möjliga att mäta och utvärdera. Dessa verksamhetsplaner är viktiga för den strategiska styrningen på längre sikt. Årliga budgetar, prognoser och handlingsplaner används för den löpande verksamhetsstyrningen.

Affärsprocesser

Olika affärsprocesser som försäljning, inköp och produktion styr den operativa verksamheten i affärsområdena mot att genomföra de verksamhetsmål och handlingsplaner som fastställs.

Resultat, rapportering, uppföljning

Resultat följs upp genom en löpande finansiell rapportering och beslutade åtgärder följs upp genom kompletterande uppföljningar.

och andra viktiga händelser. Tjänstemän i bolaget deltar vid styrelsens sammanträden som föredragande. Varje år genomför styrelsen en utvärdering av styrelsearbetet och valberedningen har informerats om innehållet i 2012 års utvärdering. Den utgör underlag för planering av styrelsearbetet kommande år.

Ersättningar

Styrelsen har utsett ett ersättningsutskott som består av Fredrik Lundberg och Hans Larsson.

Utskottet har under året berett frågor om ersättning och andra anställningsvillkor för VD. Ersättning och övriga anställningsvillkor för befattningshavare direkt underställda VD beslutas av denne i enlighet med en lönepolicy fastlagd av ersättningsutskottet. Ersättningsutskottet har utvärderat tillämpningen av såväl policyn som de av årsstämman fastställda riktlinjerna för ersättning till ledande befattningshavare.

Inom koncernen tillämpas principen att chefs chef ska godkänna beslut i ersättningsfrågor i samråd med respektive personalchef.

Vid årsstämman 2012 framlades styrelsens förslag till riktlinjer för ersättning till VD och övriga ledande befattningshavare. Årsstämman fastställde riktlinjerna i enlighet med styrelsens förslag. Till årsstämman 2013 föreslår styrelsen oförändrade riktlinjer. Riktlinjerna samt information om ersättningar återfinns i not 4 på sidan 70.

Årsstämman 2012 bestämde om styrelsearvode och att arvodet till revisorerna ska utgå enligt räkning.

År 2008 erbjöds koncernens anställda att till marknadsmässigt pris förvärva köpoptioner avseende aktier av serie B i Holmen. En tredjedel av personalen köpte

sammanlagt 758 300 köpoptioner. Holmens åtagande i programmet har säkerställts genom återköp av egna aktier. För ytterligare information se sidan 52. Vid årsstämman 2012 bemyndigades styrelsen att kunna fatta beslut om att förvärva upp till 10 procent av bolagets samtliga aktier genom förvärf av aktier av serie B. Inget återköp har skett under 2012.

Koncernledning

Styrelsen har delegerat det operativa ansvaret för bolagets och koncernens förvaltning till bolagets VD. En instruktion avseende arbetsfördelningen mellan styrelse och VD beslutas årligen av styrelsen.

Holmens koncernledning utgörs av elva personer: bolagets VD, cheferna för de fem affärsområdena och cheferna för de fem koncernstaberna.

Koncernledningen sammanträdde vid tio tillfällen under 2012. Mötena behandlade bland annat resultatutveckling och rapporter inför och efter styrelsens sammanträden, verksamhetsplanering, budget, investeringar, intern kontroll, policyer samt genomgångar av marknadsläge, konjunkturutveckling och andra omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten. Vidare diskuterades och beslutades om affärsområdes- och stabsrelaterade projekt.

Information om VD och övrig koncernledning finns på sidan 50.

Revision

Revisionsbolaget KPMG, som har varit Holmens revisor sedan 1995, valdes av årsstämman 2012 till revisor för ett år och har utsett den auktoriserade revisorn George Pettersson till huvudansvarig för revisionen.

KPMG genomför revisionen i Holmen AB samt i nästan samtliga dotterbolag.

Revision av interna rutiner och kontrollsystem påbörjas under andra kvartalet och fortsätter sedan löpande fram till årsskiftet. Delårsrapport för januari–september är föremål för revisorernas översiktliga granskning. Granskning och revision av årsboksut och årsredovisning görs under januari–februari.

Holmen har valt att låta styrelsen fullgöra de uppgifter som annars skulle utföras av ett revisionsutskott. I styrelsens rapporteringsinstruktion finns krav på att styrelsens ledamöter årligen av revisorerna ska få en redogörelse för om bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kan kontrolleras på ett betryggande sätt. Revisorerna har under 2012 rapporterat till hela styrelsen vid två sammanträden. Därutöver har de rapporterat till styrelsens ordförande och VD vid två tillfällen och till VD vid ytterligare ett tillfälle.

Holmen har utöver revisionsuppdraget konsulterat KPMG inom skatteområdet, i redovisningsfrågor samt för olika utredningar. Storleken av till KPMG betalda ersättningar för 2012 framgår av not 5 på sidan 71. KPMG är skyldiga att pröva sitt oberoende inför beslut att vid sidan av sitt revisionsuppdrag även genomföra fristående rådgivning åt Holmen.

Intern kontroll

Styrelsen har bedömt att det inte finns några särskilda omständigheter i verksamheten eller andra förhållanden som motiverar att ha en så kallad särskild granskningsfunktion (intern revision). Koncernens arbete med intern kontroll, tillsammans med det arbete som de externa revisorernas utför, bedöms tillräckligt.

Arbetet med intern kontroll i Holmen syftar till att säkerställa att koncernen lever upp till sina mål för den finansiella rapporteringen (se bild) samt att minimera de risker för bedrägeri som koncernen kan ställas inför. Strukturen för arbetet följer COSO:s ramverk för intern kontroll i den finansiella rapporteringen. Detta ramverk består av 17 principer fördelade på fem komponenter: kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, uppföljning och utvärdering samt information och kommunikation. Anpassningar har gjorts utifrån bedömt behov i Holmens olika verksamheter. Koncernstab Ekonomi och Finans bevakar att den interna kontrollen upprätthålls samt genomför kontroller av efterlevnad.

Under 2012 har ramverket för intern kontroll setts över. De självutvärderingar som årligen ska fyllas i av samtliga enheter inom koncernen har utvecklats. Utbildningsinsatser och workshops har genomförts och ett tydligare, mer strukturerat sätt för återkoppling och uppföljning har införts.

KONTROLLMILJÖ. Grunden för Holmens ramverk för intern kontroll är kontrollmiljön som definieras genom policyer, rutiner, manualer och instruktioner. Kontrollmiljön upprätthålls med hjälp av en organisationsstruktur med tydligt definierade roller och ansvarsområden samt den enskilda individens medvetenhet om sin roll i upprätthållandet av god intern kontroll. Det är styrelsen som har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen enligt aktiebolagslagen. Det löpande ansvaret för dessa frågor har delegerats till VD. Holmens finansiella rapportering följer de lagar och regler som gäller för bolag noterat på Stockholmsbörsen och lokala regler i varje land där verksamhet bedrivs. Förutom externa regler och rekommendationer finns för den finansiella rapporteringen interna instruktioner, anvisningar och system samt en intern roll- och ansvarsfördelning som syftar till god intern kontroll i den finansiella rapporteringen.

RISKBEDÖMNING. Arbetet med riskbedömning utgår från att identifiera och utvärdera de risker som kan medföra att koncernens mål för den finansiella rapporteringen inte uppfylls. Riskbedömningar görs där risker identifieras och dokumenteras. Resultatet av riskarbetet sammanställs och utvecklas under ledning av koncernstab Ekonomi och Finans.

Mål	HOLMENS FINANSIELLA RAPPORTERING
Den externa finansiella rapporteringen ska	
• vara korrekt och fullständig samt följa tillämpliga lagar, regler och rekommendationer • ge en rättvisande beskrivning av företagets verksamhet • stödja en rationell och initierad värdering av verksamheten.	
Intern finansiell rapportering ska utöver dessa tre mål ge stöd till korrekta affärsbeslut på alla nivåer i koncernen.	

Holmens största risker avseende den finansiella rapporteringen kopplas till värderingen av biologiska och materiella anläggningstillgångar samt till finansiella transaktioner (se riskavsnitt sidorna 28–31).

KONTROLLAKTIVITETER. För att säkerställa att Holmens mål för den finansiella rapporteringen uppfylls finns kontrollkrav inbyggda i de processer som bedöms relevanta för Holmens verksamhet: försäljning, inköp, investeringar, personal, bokslut, betalningar samt IT. Kontrollaktiviteterna syftar till att förebygga, upptäcka och korrigera fel och avvikelser. Där risker har identifierats utformas kontrollkrav som i sin tur måste uppfyllas.

I de självutvärderingar som skall fyllas i av koncernens samtliga enheter framgår vilka kontrollkrav som finns för respektive process. I dessa ska anges om respektive kontrollkrav uppfylls samt vilka kontrollbevis som finns. Då Holmens olika enheter skiljer sig åt väsentligt, har dessa självutvärderingar anpassats utifrån verksamhet genom indelning i olika kategorier.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING. Uppföljning och tester av kontrollaktiviteter utförs kontinuerligt för att säkerställa att risker har beaktats och behandlats på ett tillfredsställande sätt. I självutvärderingarna finns åtgärdsplaner integrerade för de kontrollkrav som inte uppfylls. Självutvärderingarna följs upp löpande och avvikelser rapporteras till koncernstab Ekonomi och Finans. Uppföljningen är ett viktigt verktyg för att förstå vilka brister som kan finnas i koncernen, och hur de kan minimeras genom utformningen av nya kontroller.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION. Den finansiella informationsgivningen som sker till Holmens aktieägare och intressenter ska vara korrekt och fullständig samt transparent, konsekvent och ske på lika villkor. Informationsgivningen i Holmen följer en av styrelsen fastställd informationspolicy. Händelser som bedöms som kurspåverkande offentliggörs genom pressmeddelanden. Information till externa intressenter ges via årsredovisningen, boksluts- och delårsrapporter, pressmeddelanden samt webbsända presentationer i anslutning till kvartalsrapportering. Samtliga material finns tillgängliga på bolagets webbplats. Där finns dessutom presentationsmaterial för de senaste åren samt information om bolagsstyrning.

Riktlinjer för den finansiella rapporteringen kommuniceras till de anställda genom manualer, policyer och koder som publiceras på bolagets intranät. En whistle blowerfunktion finns tillgänglig för att anställda och övriga intressenter ska kunna framföra påpekanden om eventuella brister i Holmens finansiella rapportering eller missförhållanden hos företaget.

Styrelse

Fredrik Lundberg

Carl Kempe

Lars G Josefsson

Steewe Björklundh

Magnus Hall

Kenneth Johansson

Karin Norin

Ulf Lundahl

Fredrik Lundberg Ordförande. Djursholm. Född 1951. Ledamot sedan 1988. Civilingenjör och civilekonom. Ekon. dr h.c. och Tekn. dr. h.c. VD och koncernchef i L E Lundbergföretagen AB. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Hufvudstaden AB. Vice ordförande i Svenska Handelsbanken AB. Styrelseledamot i L E Lundbergföretagen AB, AB Industrivärden, Skanska AB och Sandvik AB. Eget och närstående aktieinnehav: 839 724 aktier. L E Lundbergföretagens aktieinnehav: 27 622 000 aktier.

Magnus Hall Stockholm. Född 1959. Ledamot sedan 2004. Civilingenjör i industriell ekonomi. VD och koncernchef. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Innventia AB, BasEl i Sverige AB och i Industrikraft i Sverige AB. Vice ordförande i Skogsindustrierna och Industriarbetsgivarna. Ledamot av Linköpings Universitets styrelse och Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA. Eget och närstående aktieinnehav: 18 698 aktier, 14 450 köpoptioner.

Carl Kempe Vice ordförande. Örnsköldsvik. Född 1939. Ledamot sedan 1983. Teknologie licentiat. Dr h.c. mult. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Kempe-stiftelserna, MoRe Research AB, UPSC Berzelii Center för Skogsbioteknik, Elforest AB och Svenska IASA-kommittén. Eget och närstående aktieinnehav: 386 000 aktier.

Kenneth Johansson Söderköping. Född 1958. Ledamot sedan 2004. Arbetstagarrepresentant LO. Sektionsordförande i Pappers avd 53, Holmen Paper Braviken. Eget och närstående aktieinnehav: 1 000 köpoptioner.

Karin Norin Forsa. Född 1950. Ledamot sedan 2009. Arbetstagarrepresentant PTK. Ordförande för Unionen Holmen-Iggesund. Eget och närstående aktieinnehav: 400 köpoptioner.

Lars G Josefsson Stockholm. Född 1950. Ledamot sedan 2011. Civilingenjör. Tidigare VD och koncernchef i Vattenfall. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Burntisland Fabrication Ltd och Green Circle Bio Energy Inc. Styrelseledamot i Robert Bosch GmbH, Robert Bosch Industrietreuhand KG och Brookfield Renewable Energy. Styrelsemedlem i Hand in Hand International och ledamot av Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA. Aktieinnehav: 5 000 aktier.

Steewe Björklundh Hudiksvall. Född 1958. Ledamot sedan 1998. Arbetstagarrepresentant LO. Ordförande för GS Facket vid Iggesund Sågverk. Aktieinnehav: 200 köpoptioner.

Ulf Lundahl Lidingö. Född 1952. Ledamot sedan 2004. Juris kandidat och civilekonom. Vice VD och VD:s ställföreträdare i L E Lundbergföretagen AB. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Fidelio Capital. Vice ordförande i Brandkontoret. Styrelseledamot i Husqvarna AB, Indutrade AB och SHB Regionbank Stockholm. Aktieinnehav: 4 000 aktier.

Aktieinnehav avser Holmen AB.

Tommy Åsenbrygg

Daniel Stridsman

Louise Lindh

Carl Bennet

Martin Nyman

Hans Larsson

Göran Lundin

Tommy Åsenbrygg Hallstavik. Född 1968. Suppleant sedan 2009. Arbetstagarrepresentant PTK. Vice ordförande i Ledarna, Hallstavik. Aktieinnehav: 100 aktier.

Carl Bennet Göteborg. Född 1951. Ledamot sedan 2009. Civilekonom. Tekn. dr h.c. Tidigare VD och koncernchef i Getinge AB. Styrelseordförande i Getinge AB, Elanders AB och Lifco AB. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Göteborgs universitet. Styrelseledamot i L E Lundberg-företagen AB. Aktieinnehav: 100 000 aktier.

Daniel Stridsman Norrköping. Född 1979. Suppleant sedan 2010. Jägmästare. Distriktschef Holmen Skog, Region Norrköping. Arbetstagarrepresentant PTK. Suppleant i Akademikerföreningen Holmen Skog. Eget och närstående aktieinnehav: 400 köpoptioner.

Martin Nyman Iggesund. Född 1978. Suppleant sedan 2010. Arbetstagarrepresentant LO. Ordförande i Pappers avd 15, Iggesund. Aktieinnehav: 0 aktier

Hans Larsson Stockholm. Född 1942. Ledamot sedan 1990. Filosofie kandidat. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Svenska Handelsbanken AB, Attendo AB och Valedo Partners Fund 1 och 2 AB. Styrelseledamot i AB Industrivärden. Aktieinnehav: 1 000 aktier.

Louise Lindh Stockholm. Född 1979. Ledamot sedan 2010. Civilekonom. Vice VD i Fastighets AB L E Lundberg. Övriga väsentliga uppdrag: Styrelseledamot i Hufvudstaden AB och L E Lundbergföretagen AB. Aktieinnehav: 100 000 aktier.

Göran Lundin Norrköping. Född 1940. Ledamot sedan 2001. Ingenjör. Tekn.dr.h.c. Övriga väsentliga uppdrag: Ordförande i Norrköpings Tidningar AB och Printed Electronics Arena vid Linköpings Universitet. Styrelseledamot i Fastighets AB L E Lundberg. Aktieinnehav: 1 000 aktier.

Revisorer

KPMG AB
Huvudansvarig:
George Pettersson
Auktoriserad revisor.

Koncernledning

Henrik Sjölund, Sören Petersson, Ingegerd Engquist, Magnus Hall

Sven Wird, Lars Ericson

Ingela Carlsson, Arne Wallin

Björn Kvick, Anders Jernhall, Håkan Lindh

Magnus Hall

VD och koncernchef.
Född 1959. Anställd 1985.
Eget och närstående aktieinnehav:
18 698 aktier, 14 450 köpoptioner.
Magnus Hall har inga väsentliga aktieinnehav eller delägarskap i företag som bolaget har betydande affärsförbindelser med. Ytterligare information om VD lämnas på sidan 48.

Henrik Sjölund

Chef för Holmen Paper.
Född 1966. Anställd 1993.
Aktieinnehav: 500 köpoptioner.

Sören Petersson

Chef för Holmen Skog.
Född 1969. Anställd 1994.
Aktieinnehav: 2 700 aktier,
2 000 köpoptioner.

Ingegerd Engquist

Chef för koncernstab HR.
Född 1968. Anställd 2006.
Eget och närstående aktieinnehav:
100 aktier, 1 000 köpoptioner.

Sven Wird

Chef för koncernstab Teknik.
Född 1951. Anställd 1995.
Aktieinnehav: 50 aktier, 4 000 köpoptioner.

Lars Ericson

Chef för koncernstab Juridik.
Styrelsens sekreterare.
Född 1959. Anställd 1988.
Aktieinnehav: 4 000 köpoptioner.

Ingela Carlsson

Chef för koncernstab Kommunikation.
Född 1962. Anställd 2008.
Aktieinnehav: 4 000 köpoptioner.

Arne Wallin

Chef för Holmen Energi.
Född 1954. Anställd 1988.
Aktieinnehav: 4 000 köpoptioner.

Björn Kvick

Chef för Iggesund Paperboard.
Född 1950. Anställd 1983.
Aktieinnehav: 4 000 köpoptioner.

Anders Jernhall

Chef för koncernstab Ekonomi och Finans.
Född 1970. Anställd 1997.
Aktieinnehav: 2 700 aktier,
2 000 köpoptioner.

Håkan Lindh

Chef för Holmen Timber.
Född 1964. Anställd 1994.
Aktieinnehav: 2 000 köpoptioner.

Staffan Jonsson tillträder som chef för koncernstab Teknik den 1 maj 2013.

Aktien och ägarna

Under 2012 sjönk kursen för Holmen B med 5,3 kronor eller 2,7 procent. Resultat per aktie var 22,1 kronor och utdelningen föreslås bli 9 kronor.

Handel på börsen

Holmen noterades på Stockholmsbörsen 1936, men hette då Mo och Domsjö AB. Holmens två aktieserier är idag noterade på Nasdaq OMX Nordic, Large Cap. Kursen för Holmen B sjönk under året med 5,3 kronor eller 2,7 procent till 192,4 kronor samtidigt som Stockholmsbörsen ökade med 12 procent. Holmens börsvärde på 16,2 (16,6) miljarder kronor utgör cirka 0,4 procent av Stockholmsbörsens totala värde. Årets högsta slutkurs för Holmen B var 204,0 kronor från den 20 och 23 januari. Den lägsta slutkursen på 169,1 kronor noterades den 28 augusti. Det genomsnittliga antalet omsatta B-aktier uppgick till 347 000 per dag, vilket motsvarar ett värde på 64,8 Mkr. Genomsnittligt antal omsatta A-aktier var 344 per dag. Cirka 70 procent av handeln skedde på Nasdaq OMX Nordic. Därutöver sker handel i Holmen-aktien även på andra handelsplatser såsom BATS Europe, Burgundy, Chi-X och Turquoise.

Avkastning

Under den senaste tioårsperioden har Holmen-aktien givit en totalavkastning, inklusive återinvesterad utdelning, om cirka 5 procent per år. Affärsvärldens Generalindex har under motsvarande period givit en totalavkastning om cirka 13 procent per år.

Resultat per aktie

Resultatet per aktie efter utspädning uppgick till 22,1 (47,1 varav omvärdering skog 31,5) kronor. Holmens resultat per aktie efter utspädning har i genomsnitt varit 19,4 kronor under de senaste fem åren.

Utdelning

Beslut om aktieutdelning grundas på en sammanvägning av koncernens lönsamhetsituation, framtida investeringsplaner och finansiella ställning. Styrelsen föreslår att årsstämman den 10 april 2013 beslutar om en utdelning om 9 (8) kronor per aktie. Den föreslagna utdelningen motsvarar 3,6 pro-

cent av eget kapital. Under de senaste tio åren har den ordinarie utdelningen i genomsnitt uppgått till 5 procent av eget kapital. Det har inneburit att 65 procent av resultatet per aktie per år har delats ut i form av ordinarie utdelningar.

- Sista dag för handel i Holmen-aktier inklusive rätt till utdelning: 10 april 2013.
- Avstämningsdag för utdelning: 15 april 2013.
- Utbetalningsdag för utdelning: 18 april 2013.

Aktiestructur

Holmen har 83 996 162 utestående aktier fördelade på 22 623 234 A-aktier och 61 372 928 B-aktier. Därutöver finns 760 000 återköpta B-aktier i eget förvar. A-aktien har tio röster och B-aktien en röst. I övrigt har aktierna samma rätt. Det finns inga begränsningar i aktiernas överlåtbarhet på grund av bestämmelse i lag eller bolagsordning.

	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
DATA PER AKTIE										
Resultat efter utspädning, kr ¹⁾	22,1	47,1	8,4	12,0	7,6	17,8	17,2	14,8	15,1	17,5
Utdelning, ordinarie, kr	9 ⁵⁾	8	7	7	9	12	12	11	10	10
Utdelning, extra, kr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
Ordinarie utdelning i % av:										
Eget kapital	4	3	3	4	5	6	6	6	5	5
Börskurs vid årets slut	5	4	3	4	5	5	4	4	4	4
Årets resultat	41	17	83	58	118	67	70	74	66	55
Avkastning, eget kapital, % ¹⁾	9	23	4	6	4	9	9	8	8	10
Avkastning, sysselsatt kapital, % ⁶⁾	7	9	6	7	6	10	10	9	10	12
Eget kapital per aktie, kr	248	235	201	196	186	200	196	189	184	192
Börskurs, B, vid årets slut, kr	192,4	197,7	221,4	183	193,5	240	298	262,5	230	255,5
Genomsnittskurs under året, B, kr	186	201	195	180	203	277	302	227	228	230
Årshögsta börskurs, B, kr	204	251	226	206	242	316	336	266	264	271
Årslägst börskurs, B, kr	169	156	173	135	170	228	255	190	210	188
Totalt börsvärde vid årets slut, 1 000 Mkr	16,2	16,6	18,5	15,4	16,2	20,6	25,3	22,6	19,5	20,4
P/E-tal ²⁾	9	4	26	15	25	13	17	18	15	14
EV/EBITDA ^{3) 6)}	9	7	10	7	9	8	9	10	8	7
Betavärde (48 mån), B, vid årets slut ⁴⁾	0,9	0,8	0,8	0,7	0,5	0,9	1,0	0,7	0,6	0,7
Antal aktieägare vid årets slut	28 440	28 899	28 339	30 425	29 745	30 499	32 189	33 320	36 899	30 902

1) Se sidan 96: Definitioner och ordlista. 2) Börskurs vid årets slut dividerad med resultat per aktie. 3) Börsvärde plus finansiell nettoskuld vid årets slut (EV) dividerad med EBITDA.

4) Måter hur känslig B-aktiens avkastning har varit relativt avkastningen på Affärsvärldens Generalindex under 48 månader. 5) Styrelsens förslag. 6) Exkl. jämförelsestörande poster.

Ägarstruktur

Totalt hade Holmen 28 440 aktieägare vid utgången av 2012. Sett till antalet, utgör svenska privatpersoner den största ägarkategorin med 26 019 ägare, vilket motsvarar 91 procent av totala antalet ägare. Aktiekapitalet ägs till 81 (80) procent av svenskregistrerade ägare. Den största andelen aktier bland utländska ägare finns i USA och Luxemburg, med 7 procent respektive 3 procent av kapitalet. Största ägare, med 61,6 procent av rösterna och 32,9 procent av kapitalet, var vid årsskiftet 2012/2013 L E Lundbergföretagen AB, vilket innebär att ett koncernförhållande råder mellan L E Lundbergföretagen AB (org nr 556056-8817), med säte i Stockholm, och Holmen. Kempestiftelsernas innehav av Holmen-aktier uppgick vid samma tidpunkt till 16,9 procent av rösterna och 7,0 procent av kapitalet. Övriga enskilda aktieägares innehav understeg 10 procent av rösterna. Personalen har inget innehav av Holmen-aktier via pensionsstiftelse eller liknande. Någon begränsning av hur många röster varje aktieägare kan avge vid årsstämma finns inte.

Aktieåterköp

Något uttryckligt mål för aktieåterköp finns inte. Ett mandat att återköpa upp till 10 procent av bolagets samtliga aktier har funnits under senare år och eventuella återköp ses som ett komplement till utdelningarna för att justera kapitalstrukturen när omständigheterna bedömts gynnsamma. Vid års-

stämmen 2012 förnyades bemyndigandet för styrelsen att fatta beslut att förvärva upp till 10 procent av bolagets aktier, genom förvärv av B-aktier. Återköp av aktier motsvarande 0,9 procent av det totala antalet aktier genomfördes 2008 för att säkerställa bolagets åtaganden i incitamentsprogrammet (se nedan). Styrelsen föreslår att också årsstämman 2013 bemyndigar styrelsen att återköpa och överlåta upp till 10 procent av bolagets aktier, genom förvärv av B-aktier.

Incitamentsprogram

År 2008 erbjöds koncernens anställda att till marknadsmässigt pris förvärva köpoptioner avseende aktier av serie B i Holmen. En tredjedel av personalen köpte sammanlagt 758 300 köpoptioner. Optionspriset var 20 kronor per option och optionernas lösenpris uppgår till 224,50 kronor per aktie. Varje option ger rätt att förvärva en aktie under lösenperioden maj/juni 2013. Holmens åtagande i programmet har säkerställts genom återköp av egna aktier.

Aktieägarkommunikation

Holmen lämnar regelbundet information till aktiemarknaden i form av presskonferenser i samband med publicering av kvartalsrapporter och i samband med årsstämma. Därutöver lämnas information som är väsentlig för aktiemarknaden genom publicering av pressmeddelanden. På Holmens webbplats www.holmen.com finns finansiell information i form av rapporter, presentationer och

finansiella data samlat. På webbplatsen finns även en inspelning av den senaste presskonferensen liksom information om aktien, ägare, insynshandel med mera.

Analytiker

Analytiker vid tretton mäklarhus och banker följer Holmens utveckling. Det innebär bland annat att de löpande publicerar analyser avseende Holmen. En lista över dessa analytiker återfinns på Holmens webbplats.

Aktiekapitalets sammansättning

AKTIER	RÖSTER	ANTAL AKTIER	ANTAL RÖSTER	KVOT- VÄRDE	MKR
A	10	22 623 234	226 232 340	50	1 131,2
B	1	62 132 928	62 132 928	50	3 106,6
Totalt antal aktier		84 756 162	288 365 268		4 237,8
Innehav av återköpta B-aktier		-760 000	-760 000		
Totalt antal utestående aktier		83 996 162	287 605 268		
Utställda köpoptioner, B-aktier		758 300			

Aktieägarstatistik

INNEHAVSKLASSER, ANTAL AKTIER	ANTAL AKTIEÄGARE	ANDEL AV AKTIER, %
1 – 1 000	26 292	6
1 001 – 100 000	2 071	16
100 001 –	77	78
Totalt	28 440	100

Aktiekapitalets utveckling 2000–2012

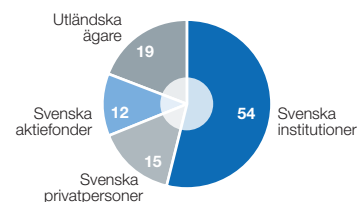
	FÖRÄNDRING AV ANTAL AKTIER	TOTALT ANTAL AKTIER	FÖRÄNDRING AV AKTIEKAPITAL, MKR	TOTALT AKTIE- KAPITAL, MKR
2001 Indragning av återköpta aktier	-8 885 827	79 972 451	-444,3	3 998,6
2004 Konvertering och teckning	4 783 711	84 756 162	239,2	4 237,8

Ägarstruktur per 2012-12-31

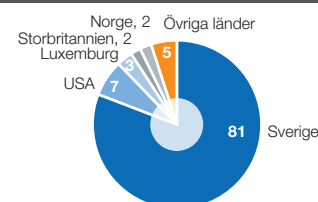
	% AV KAPITAL	% AV RÖSTER
L E Lundbergföretagen	32,9	61,6
Kempestiftelserna	7,0	16,9
Carnegie fonder (Sverige)	4,5	1,3
Alecta	3,6	1,0
AMF Försäkring & Fonder	2,8	0,8
Lannebo fonder	2,5	0,7
Norges Bank Investment Management	2,2	0,6
DFA fonder (USA)	2,1	0,6
SEB fonder	1,4	0,4
SHB fonder	1,2	0,4
Summa	60,1	84,4
Övriga	39,9	15,6
Summa*	100,0	100,0
* varav utländskt ägande	19,2	5,8

De tio kapitalmässigt största identifierade aktieägarna i ordning efter antal röster. Enskilt större aktieägare kan finnas förvaltningsregistrerade och ingå bland övriga aktieägare.

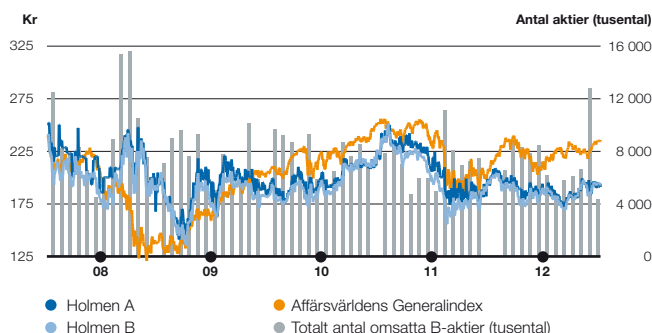
Ägarkategorier, andel av kapital, %

Ägarfördelning per land, andel av kapital, %

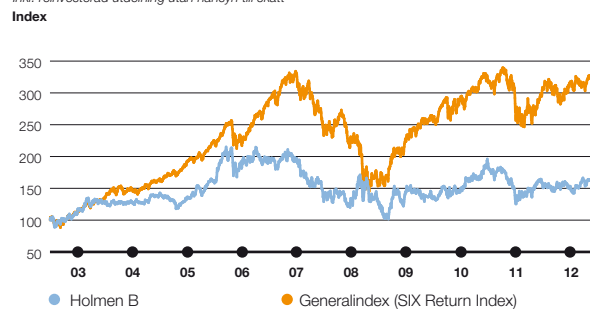

Aktiekursutveckling Holmen A och B samt Generalindex

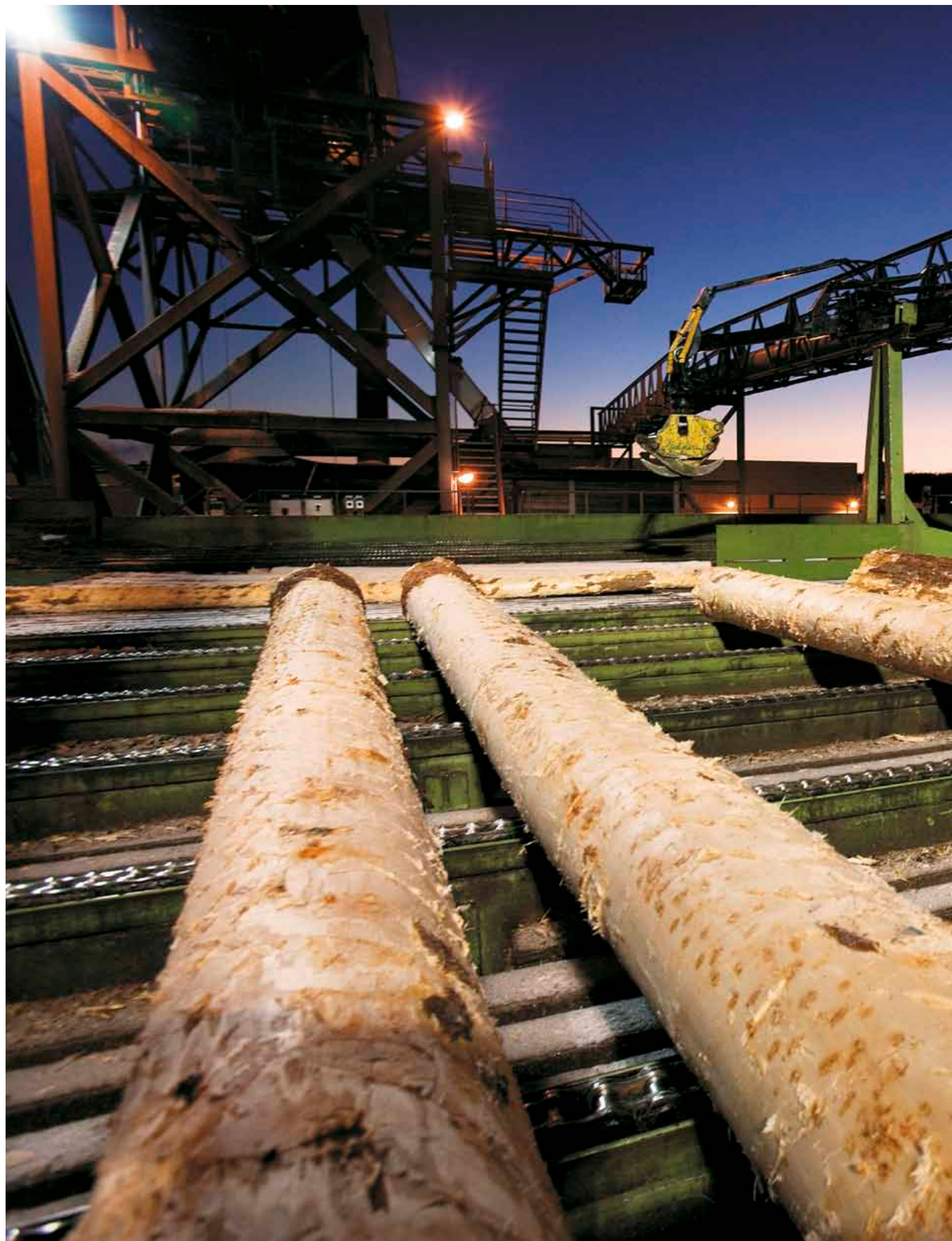

Totalavkastning Holmen B och Generalindex

Inkl. reinvesterad utdelning utan hänsyn till skatt

Källa: Macrobond

Finansiella rapporter

Resultaträkning

KONCERNEN, MKR	NOT	2012	2011
Nettoomsättning	2	17 852	18 656
Övriga rörelseintäkter	3	621	661
Förändring varulager		-34	176
Råvaror och förnödenheter		-9 802	-10 280
Personalkostnader	4	-2 499	-2 477
Övriga rörelsekostnader	5, 20	-3 550	-3 580
Avskrivningar enligt plan	9, 10	-1 313	-1 260
Nedskrivningar	9, 10	-153	-
Värdeförändring i biologiska tillgångar	11	350	3 593
Andelar i intresseföretags resultat	12	47	84
Rörelseresultat		1 520	5 573
Finansiella intäkter	6	7	12
Finansiella kostnader	6	-234	-256
Resultat före skatt		1 294	5 328
Skatt	7	559	-1 374
Årets resultat		1 853	3 955
Hänförligt till: Moderbolagets aktieägare		1 853	3 955
Resultat per aktie (kr)	8		
före utspädning		22,1	47,1
efter utspädning		22,1	47,1
Genomsnittligt antal aktier (milj)	8		
före utspädning		84,0	84,0
efter utspädning		84,0	84,0

Rörelseresultatet uppgick till 1 520 (5 573) Mkr. I rörelseresultatet ingår nedskrivning och återföring av nedskrivning av anläggningstillgångar (-153 Mkr) samt avsättning för omstruktureringar inom Holmen Paper (-40 Mkr). I 2011 års rörelseresultat ingick omvärdering skog 3 593 Mkr till följd av ändrade pris- och kostnadsantaganden samt ny avverkningsplan.

Rörelseresultatet, exklusive ovan nämnda poster, försämrades med 267 Mkr till 1 713 Mkr. Bidraget från valutasäkringar minskade medan värdeförändring skog ökade.

Finansnettot för 2012 uppgick till -227 (-244) Mkr. Under året har räntekostnader om 51 (35) Mkr aktiverats i samband med större investeringsprojekt och därmed minskat redovisad räntekostnad.

Den genomsnittliga upplåningskostnaden minskade till 4,1 (4,4) procent samtidigt som nettoskulden i genomsnitt var högre än under föregående år.

Redovisad skatt uppgick under 2012 till 559 (-1 374) Mkr. I redovisad skatt ingår en uppskjuten skatteintäkt om 911 Mkr pga sänkt bolags-skatt i Sverige samt minskning av uppbokade skattemässiga värden av förlustavdrag. Utan dessa poster skulle redovisad skatt uppgå till -352 Mkr vilket motsvarar 27 procent av resultatet före skatt.

Rapport över totalresultat

KONCERNEN, MKR	NOT	2012	2011
Årets resultat		1 853	3 955
<i>ÖVRIGT TOTALRESULTAT</i>			
Kassaflödessäkringar			
Omvärdering		62	6
Överfört från eget kapital till resultaträkningen		-198	-562
Överfört från eget kapital till anläggningstillgångar		59	33
Aktuariella vinster och förluster avseende pensioner inklusive löneskatt		-16	-184
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet		-129	-4
Säkring av valutarisk i utlandsverksamhet		88	31
Skatt hänförlig till övrigt totalresultat	7	-6	174
Summa övrigt totalresultat		-141	-506
Summa totalresultat		1 711	3 449
Hänförligt till: Moderbolagets aktieägare		1 711	3 449

Övrigt totalresultat uppgick till -141 (-506) Mkr. I övrigt totalresultat ingår resultat från att transaktionssäkringar med ett positivt marknadsvärde har förfallit under året.

Vidare ingår aktuariell omvärdering av pensionsskulden om -16 Mkr. Kassaflödessäkringar som har överförts från eget kapital till resultaträkningen har påverkat koncernens rörelseresultat med 221 Mkr och finansnetto med -23 Mkr.

Balansräkning

KONCERNEN PER 31 DECEMBER, MKR	NOT	2012	2011
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	9	57	26
Materiella anläggningstillgångar	10	12 543	12 516
Biologiska tillgångar	11	16 227	15 771
Andelar i intresseföretag	12	1 821	1 815
Övriga aktier och andelar	12	13	13
Långfristiga finansiella fordringar	13	39	82
Uppskjutna skattefordringar	7	2	194
Summa anläggningstillgångar		30 702	30 416
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager	14	3 221	3 556
Kundfordringar	15	2 290	2 366
Aktuell skattefordran	7	75	26
Övriga rörelsefordringar	15	419	694
Kortfristiga finansiella fordringar	13	31	46
Likvida medel	13	308	112
Summa omsättningstillgångar		6 343	6 800
Summa tillgångar		37 046	37 217
EGET KAPITAL			
Aktiekapital	16	4 238	4 238
Övrigt tillskjutet kapital		281	281
Reserver		-338	-215
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		16 632	15 469
Summa eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		20 813	19 773
LÅNGFRISTIGA SKULDER			
Långfristiga finansiella skulder	13	1 746	3 319
Avsättningar för pensioner	17	355	358
Övriga avsättningar	7, 18	497	473
Uppskjutna skatteskulder	7	5 504	6 630
Summa långfristiga skulder		8 102	10 780
KORTFRISTIGA SKULDER			
Kortfristiga finansiella skulder	13	4 866	2 822
Leverantörsskulder	19	2 245	2 655
Aktuell skatteskuld	7	3	13
Avsättningar	18	68	157
Övriga rörelseskulder	19	950	1 016
Summa kortfristiga skulder		8 131	6 663
Summa skulder		16 233	17 443
Summa eget kapital och skulder		37 046	37 217

Information om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 21.

Under året har nedskrivningar gjorts av anläggningstillgångar i Spanien (-153 Mkr).

Årets investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 1 824 Mkr och avser främst ny sodapanna och turbin vid Iggesunds Bruk samt ny biobränslepanna vid bruket i Workington.

Skattesatssänkningen i Sverige till 22 procent har medfört en minskning av den uppskjutna skatteskulden med 1 075 Mkr. Minskning av uppbokade skattemässiga värden av förlustavdrag har minskat uppskjuten skattefordran med 164 Mkr.

I övriga rörelsefordringar samt övriga rörelseskulder ingår derivat som säkrar flöden i utländsk valuta. I takt med att valutasäkringar med ett positivt marknadsvärde förfallit har den redovisade posten minskat.

Förändringar i eget kapital

KONCERNEN, Mkr	RESERVER					TOTALT EGET KAPITAL
	AKTIEKAPITAL	ÖVRIGT TILL- SKJUTET KAPITAL	OMRÄKNINGS- RESERV	SÄKRINGS- RESERV	BALANSERADE VINSTMEDEL INKL ÅRETS RESULTAT	
Ingående eget kapital 2011-01-01	4 238	281	-256	409	12 241	16 913
Årets resultat	-	-	-	-	3 955	3 955
Övrigt totalresultat	-	-	18	-386	-139	-506
Summa totalresultat	-	-	18	-386	3 816	3 449
Lämnad utdelning	-	-	-	-	-588	-588
Utgående eget kapital 2011-12-31	4 238	281	-238	24	15 469	19 773
Årets resultat	-	-	-	-	1 853	1 853
Övrigt totalresultat	-	-	-65	-59	-18	-141
Summa totalresultat	-	-	-65	-59	1 835	1 711
Lämnad utdelning	-	-	-	-	-672	-672
Utgående eget kapital 2012-12-31	4 238	281	-303	-35	16 632	20 813

Koncernens eget kapital ökade under 2012 med 1 039 Mkr till 20 813 Mkr. Årets resultat uppgick till 1 853 Mkr och utbetald utdelning till -672 Mkr. Därtill kommer övrigt totalresultat som består av poster såsom omvärdering av pensionsskuld, valutaomräkning av lån, omvärdering av transaktionssäkringar och omräkning av tillgångar

i utländska enheter samt skatt på dessa. Under 2012 uppgick övrigt totalresultat till -141 Mkr vilket framförallt beror på att valutasäkringar med positivt marknadsvärde har förfallit under året.

Kassaflödesanalys

KONCERNEN, MKR	NOT	2012	2011
<i>DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN</i>			
Resultat före skatt	25	1 294	5 328
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Avskrivningar enligt plan		1 313	1 260
Nedskrivningar		153	-
Värdeförändring i biologiska tillgångar		-350	-3 593
Förändring av avsättningar		-83	-120
Övrigt *		24	-108
Betalda inkomstskatter		-434	-557
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		1 916	2 210
<i>KASSAFLÖDE FRÅN FÖRÄNDRINGAR I RÖRELSEKAPITAL</i>			
Förändring av varulager		314	-237
Förändring av kundfordringar och övriga rörelsefordringar		241	64
Förändring av leverantörsskulder och övriga rörelseskulder		-217	63
Kassaflöde från den löpande verksamheten		2 254	2 101
<i>INVESTERINGSVERKSAMHETEN</i>			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-1 824	-1 806
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		14	42
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-29	-20
Förvärv av biologiska tillgångar		-110	-18
Avyttring av biologiska tillgångar		4	16
Ökning av långfristiga finansiella fordringar		-1	-14
Återbetalning av långfristiga finansiella fordringar		38	72
Förvärv av aktier och andelar		-12	-6
Avyttring av aktier och andelar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 920	-1 733
<i>FINANSIERINGSVERKSAMHETEN</i>			
Upptagna långfristiga lån		400	0
Amortering av långfristiga lån		-924	-98
Förändring kortfristiga finansiella skulder	25	1 059	242
Förändring kortfristiga finansiella fordringar		1	-5
Utbetald utdelning till moderbolagets aktieägare		-672	-588
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-135	-448
ÅRETS KASSAFLÖDE		199	-80
Likvida medel vid årets början		112	193
Valutakursdifferens i likvida medel		-3	-1
Likvida medel vid årets slut		308	112

* Övriga justeringar utgörs främst av valutaeffekter och marknadsomvärderingar av finansiella instrument, resultat från intresseföretag samt resultat vid försäljning av anläggningstillgångar.

Koncernens kassaflöde från den löpande verksamheten uppgick till 2 254 Mkr.

Årets investeringar i anläggningstillgångar avser till stor del ny soda-panna och turbin vid Iggesunds Bruk samt ny biopanna vid bruket i Workington.

Under året har en obligation med förfall 2013 återbetalats i förtid och ersatts med en ny obligation på samma belopp med förfall 2015. Amortering har skett av två MTN-lån och ett banklån. Vidare har koncernen netto upptagit 1 106 Mkr under certifikatsprogrammet, se vidare not 25. Utdelning om 672 Mkr har under året utbetalats till aktieägarna.

	2012	2011
<i>FÖRÄNDRING FINANSIELL NETTOSKULD</i>		
Ingående finansiell nettoskuld	-6 259	-5 772
Kassaflöde		
Löpande verksamhet	2 254	2 101
Investeringsverksamhet (exkl. långfristiga finansiella fordringar)	-1 956	-1 791
Utbetald utdelning	-672	-588
Aktuariell omvärdering av pensionsskuld	-16	-182
Valutaeffekter och marknadsvärdeförändringar	59	-28
Utgående finansiell nettoskuld	-6 590	-6 259

Koncernens finansiella nettoskuld har ökat med 331 Mkr under året. Utöver kassaflöde har nettoskulden påverkats med -16 Mkr till följd av aktuariella omvärderingar och 59 Mkr av valutaeffekter och marknadsvärdeförändring av derivat.

Moderbolaget

RESULTATRÄKNING, MKR	NOT	2012	2011
Nettoomsättning	2	15 895	15 914
Övriga rörelseintäkter	3	525	520
Förändring varulager		-44	219
Råvaror och förnödenheter		-9 472	-9 785
Personalkostnader	4	-1 995	-1 938
Övriga externa kostnader	5, 20	-3 871	-4 081
Avskrivningar enligt plan	9, 10	-34	-31
Rörelseresultat		1 004	818
Resultat från andelar i koncernföretag	6, 23	-2 404	1 106
Resultat från andelar i intresseföretag	6	0	0
Ränteintäkter och liknande intäkter	6	5	11
Räntekostnader och liknande kostnader	6	-189	-262
Resultat efter finansiella poster		-1 584	1 673
Bokslutsdispositioner	24	495	-41
Resultat före skatt		-1 089	1 632
Skatt	7	95	-443
Årets resultat		-994	1 189

RAPPORT ÖVER TOTAL-RESULTAT, MKR	NOT	2012	2011
Årets resultat		-994	1 189
Övrigt totalresultat			
Kassaflödessäkringar			
Omvärdering		22	-308
Överfört från eget kapital till resultaträkningen		-151	-536
Överfört från eget kapital till anläggningstillgångar		59	33
Skatt hänförlig till övrigt totalresultat	7	12	213
Summa övrigt totalresultat		-58	-598
Summa totalresultat		-1 053	591

I moderbolaget ingår Holmens svenska verksamheter med undantag för merparten av anläggningstillgångarna, som istället redovisas i Holmens Bruk AB.

I posten resultat från andelar i koncernföretag ingår koncernbidrag om -1 293 Mkr samt nedskrivning av aktier i utländska koncernföretag om -1 373 Mkr. I posten räntekostnader och liknande kostnader i resultaträkningen ingår resultat från säkring av eget kapital i utländska dotterbolag om +88 Mkr.

KASSAFLÖDESANALYS, MKR	NOT	2012	2011
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	25	-1 584	1 673
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Avskrivningar enligt plan		34	31
Förändring av avsättningar		-34	-57
Övrigt *		2 620	-1 136
Betalda inkomstskatter		-402	-554
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		633	-43
<i>KASSAFLÖDE FRÅN FÖRÄNDRINGAR I RÖRELSEKAPITAL</i>			
Förändring av varulager		332	-264
Förändring av rörelsefordringar		259	-339
Förändring av rörelseskulder		-295	552
Kassaflöde från den löpande verksamheten		929	-94
<i>INVESTERINGSVERKSAMHETEN</i>			
Lämnade aktieägartillskott		-12	-5
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-53	-34
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		7	21
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-	-4
Ökning av externa långfristiga finansiella fordringar		0	0
Återbetalning av externa långfristiga finansiella fordringar		0	-
Förvärv av aktier och andelar		0	0
Avyttring av aktier och andelar		0	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-58	-23
<i>FINANSIERINGSVERKSAMHETEN</i>			
Upptagna externa långfristiga lån		-	-
Amortering av externa långfristiga lån		-523	-97
Förändring övriga finansiella skulder	25	1 094	259
Förändring övriga finansiella fordringar		720	-633
Utbetald utdelning till moderbolagets aktieägare		-672	-588
Erhållna koncernbidrag		7	1 091
Lämnade koncernbidrag		-1 300	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-675	33
ÅRETS KASSAFLÖDE		197	-84
Likvida medel vid årets början		16	99
Likvida medel vid årets slut		213	16

* Övriga justeringar utgörs främst av koncernbidrag, nedskrivning av aktier i koncernföretag, valutaeffekter och marknadsomvärderingar av finansiella instrument samt resultat vid försäljning av anläggningstillgångar.

BALANSRÄKNING per den 31 december, Mkr	NOT	2012	2011
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	9	10	14
Materiella anläggningstillgångar	10	2 612	2 601
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	12, 23	13 082	14 442
Långfristiga finansiella fordringar	13	2 325	3 267
Summa anläggningstillgångar		18 029	20 324
Omsättningstillgångar			
Varulager	14	2 630	2 961
Rörelsefordringar	15	2 346	2 686
Aktuell skattefordran	7	405	16
Kortfristiga placeringar	13	31	46
Likvida medel	13	213	16
Summa omsättningstillgångar		5 624	5 724
Summa tillgångar		23 653	26 048

BALANSRÄKNING per den 31 december, Mkr	NOT	2012	2011
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	16		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		4 238	4 238
Reservfond		1 577	1 577
Uppskrivningsfond		100	100
Fritt eget kapital			
Balanserade vinstmedel inkl. sÄkringsreserv		4 508	4 049
Årets resultat		-994	1 189
Summa eget kapital		9 428	11 153
Obeskattade reserver	24	2 064	2 559
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	17	60	51
Avsättningar för skatter	7, 18	45	45
Övriga avsättningar	18	626	653
Uppskjuten skatteskuld	7	531	640
Summa avsättningar		1 262	1 389
Skulder			
Långfristiga finansiella skulder	13	3 107	4 676
Kortfristiga finansiella skulder	13	4 860	2 817
Rörelseskulder	19	2 931	3 453
Summa skulder		10 898	10 946
Summa eget kapital och skulder		23 653	26 048
STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER			
Ställda säkerheter	21	6	6
Ansvarsförbindelser	21	77	95

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL, MKR

	BUNDET EGET KAPITAL				FRITT EGET KAPITAL		TOTALT EGET KAPITAL
	AKTIEKAPITAL	RESERV-FOND	UPPSKRIV-NINGSFOND	SÄKRINGS-RESERV	BALANSERADE VINSTMEDEL	ÅRETS RESULTAT	
Ingående eget kapital 2011-01-01	4 238	1 577	100	531	4 337	366	11 149
Vinstdisposition	-	-	-	-	366	-366	-
Årets resultat	-	-	-	-	-	1 189	1 189
Övrigt totalresultat	-	-	-	-598	-	-	-598
Summa totalresultat	-	-	-	-598	366	823	591
Lämnad utdelning	-	-	-	-	-588	-	-588
Utgående eget kapital 2011-12-31	4 238	1 577	100	-66	4 116	1 189	11 153
Vinstdisposition	-	-	-	-	1 189	-1 189	-
Årets resultat	-	-	-	-	-	-994	-994
Övrigt totalresultat	-	-	-	-58	-	-	-58
Summa totalresultat	-	-	-	-58	1 189	-2 183	-1 053
Lämnad utdelning	-	-	-	-	-672	-	-672
Utgående eget kapital 2012-12-31	4 238	1 577	100	-125	4 633	-994	9 428

Noter till de finansiella rapporterna

Belopp avser miljoner kronor (Mkr) där inte annat framgår.

NOT 1. Redovisningsprinciper

De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter, om inte annat framgår nedan. Koncernens redovisningsprinciper har tillämpats konsekvent på rapportering och konsolidering av moderbolag, dotterföretag samt intresseföretag.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB), såsom de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som kommenteras separat under respektive avsnitt. Moderbolagets redovisning är upprättad i enlighet med RFR 2 Redovisning för noterade juridiska personer. De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer förärlas av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av Årsredovisningslagen (ÅRL) och Tryggandelagen samt i vissa fall av skattelagstiftning.

Värderingsgrunder tillämpade vid upprättande av moderbolagets och koncernens finansiella rapporter

Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärden, förutom biologiska tillgångar och vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. I moderbolaget har biologiska tillgångar ej värderats till verkligt värde.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer som bolagen bedriver sin verksamhet. Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Se även not 26 Viktiga bedömningar och uppskattningar.

Ändrade redovisningsprinciper

Nya eller ändrade IFRS med tillämpning från och med 2012 har inte haft någon väsentlig effekt på koncernens redovisning.

Nya och ändrade redovisningsprinciper som blir tillämpliga från 2013

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder i kraft först under kommande räkenskapsår och Holmen har valt att inte tillämpa några av dessa standarder i förtid. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga från och med räkenskapsår efter 2013 planeras inte heller att tillämpas i förtid. Nya eller ändrade IFRS med tillämpning från och med 2013 och 2014, t.ex. ändringar i IAS19, IAS1, IFRS10-12 samt IFRS7 bedöms inte ha någon väsentlig påverkan på resultat- och balansräkning, men kommer att leda till utökade upplysningskrav.

Segmentrapportering

Koncernens verksamhet delas upp i rörelsesegment baserat på vilka delar av verksamheten företagets högsta verkställande beslutsfattare följer upp, så kallad "management approach" eller företagsledningsperspektiv. Indelningsgrunden för segment baseras på koncernens affärsområden. Detta överensstämmer med koncernens operativa struktur och den interna rapporteringen till VD och styrelse. Posterna i rörelsesegmentets resultat, tillgångar och skulder är redovisade i enlighet med det resultat (rörelseresultat), tillgångar och skulder som företagets högsta verkställande beslutsfattare följer upp. Se not 2 för ytterligare beskrivning av indelningen och presentationen av rörelsesegment.

Klassificering med mera

Anläggningstillgångar, långfristiga skulder och avsättningar består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från moderbolaget, Holmen AB. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bestämningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att moderföretaget indirekt förvärvat dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder, värderade till verkligt värde. Skillnaden mellan anskaffningskostnaden för aktierna och det verkliga värdet av förvärvade identifierbara nettotillgångar utgör goodwill. Dotterföretagets intäkter och kostnader respektive tillgångar och skulder ingår i koncernredovisningen från den dag bestämmande inflytandet uppkommer (förvärvstidpunkten) och till den dag det upphör. Koncerninterna fordringar och skulder samt transaktioner mellan företag i koncernen liksom därmed sammanhängande realiserade vinster elimineras i sin helhet.

Intresseföretag

Aktieinnehav i intresseföretag, i vilka koncernen har lägst 20 procent och högst 50 procent av rösterna eller på annat sätt har ett betydande inflytande, redovisas i koncernen enligt kapitalandelsmetoden.

Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagets egna kapital samt koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andelar i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagets nettoresultat efter skatt hänförligt till moderbolagsägarna justerat för eventuella avskrivningar på eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Erhållna utdelningar från intresseföretaget minskar investeringens redovisade värde. Realiserade vinster uppkomna från transaktioner med intresseföretag elimineras i relation till ägd kapitalandel.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas i koncernredovisningen från utlandsverksamhetens funktionella valuta till koncernens rapporteringsvaluta, svenska kronor, till den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av kurserna vid respektive transaktionstidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter samt vidhängande effekter av säkringar av nettoinvesteringarna redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i en separat komponent i eget kapital, benämnd omräkningsreserv. Vid avyttring av en utlandsverksamhet realiserar de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna efter avdrag för eventuell valutasäkring i koncernens resultaträkning. Ackumulerade omräkningsdifferenser hänförliga till utlandsverksamheter har bolaget valt att ange till noll vid tidpunkten för övergång till IFRS.

Kommissionärsbolagsförhållanden

Moderbolagets verksamhet bedrivs huvudsakligen genom kommissionärsbolagen Holmen Paper AB, Iggesund Paperboard AB, Holmen Timber AB, Holmen Skog AB och Holmen Energi AB.

Moderbolaget svarar för alla förpliktelser som dessa kommissionärsbolag ikläder sig. Samtliga intäkter, kostnader, tillgångar och skulder som uppkommer i de av kommissionärsbolagen bedrivna verksamheterna redovisas i Holmen AB med undantag för merparten av gjorda investeringar samt viss försäljning av skogsfastigheter som istället redovisas i några av koncernens dotterbolag.

Intäkter

Nettoomsättning

Som nettoomsättning redovisas fakturerad försäljning exklusive moms av produkter, virke och energi. Redovisat belopp är minskat med lämnade varurabatter och liknande intäktssreduktioner samt inkluderar valutakursdifferenser kopplade till försäljningen. Försäljning redovisas efter att de avgörande riskerna och nyttan som sammanhänger med äganderätten till försålda varor överförts till köparen och ingen dispositionsrätt eller möjlighet till faktisk kontroll över godset kvarstår.

Övriga rörelseintäkter

Som övriga rörelseintäkter redovisas intäkter från aktiviteter utanför bolagets huvudsakliga verksamhet. I posten ingår huvudsakligen försäljning av biprodukter, hyres- och arrendeintäkter, intäkter från tilldelade elcertifikat, resultat avseende utsläppsrätter samt resultat vid försäljning av anläggningstillgångar.

Statliga bidrag redovisas i balansräkningen som upplupen intäkt när det föreligger rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas och att koncernen kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget. Bidrag periodiseras systematiskt i resultaträkningen på samma sätt och över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. Statliga bidrag relaterade till tillgångar redovisas i balansräkningen som en reduktion av tillgångens redovisade värde.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter och kostnader består av ränteutgifter och räntekostnader, utdelningsintäkter, omvärderingar avseende finansiella instrument värderade till verkligt värde samt realiserade och realiserade kursförluster och vinster. För moderbolaget redovisas även erhållna och lämnade koncernbidrag som finansiell intäkt respektive kostnad.

Ränteutgifter på fordringar och räntekostnader på skulder beräknas med tillämpning av effektivräntemetoden. Räntekostnader inkluderar transaktionskostnader för lån vilka har periodiserats över lånets löptid vilket även gäller eventuell skillnad mellan mottagna medel och återbetalningsbelopp. Utdelningsintäkt redovisas när utdelning fastställts och rätten att erhålla betalning bedöms som säker.

Räntekostnader belastar normalt resultatet i den period till vilken de hänförs. Låneutgifter hänförliga till inköp eller uppförande av så kallade kvalificerade tillgångar aktiveras i koncernredovisningen som en del av tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som tar en betydande tid i anspråk att färdigställas och är för koncernen aktuell vid betydande investeringsprojekt.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktioner redovisas i övrigt totalresultat eller direkt i eget kapital varvid även tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller direkt i eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder, med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Temporära skillnader beaktas inte avseende koncernmässig goodwill och inte heller i temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli beskattade inom överskådlig framtid. I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas och medföra lägre skatteutbetalningar i framtiden. Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder i samma land nettoredo visas i den mån kvittningsrätt föreligger.

Resultat per aktie

Beräkningen av resultat per aktie baseras på årets resultat i koncernen hänförligt till moderbolagets aktieägare och på det vägda genomsnittliga antalet aktier utestående

under året. Vid beräkningen av resultat per aktie efter utspädning justeras resultatet och det genomsnittliga antalet aktier för att ta hänsyn till effekter av utspädande potentiella stamaktier, vilka under rapporterade perioder härrör från köpoptioner förvärvade av anställda inom ramen för incitamentsprogrammet. Utspädning från optioner påverkar antalet aktier och uppstår endast när lösenkursen är lägre än börskursen och är större ju större skillnaden är mellan lösenkursen och börskursen.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas och redovisas i enlighet med IAS 39.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller bolaget inte längre har kontrollen över den. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Avistaaffärer redovisas i enlighet med affärsdagsprincipen. Kundfordran tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld tas upp när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura ännu inte mottagits. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden. Finansiella tillgångar, exklusive aktier, och finansiella skulder har klassificerats som kortfristiga om beloppen förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen. Aktier har klassificerats som långfristiga om de är avsedda att stadigvarande innehas i verksamheten.

Värdering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet. Denna kategori består av finansiella tillgångar som innehas för handel. Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultatet.

Lånefordringar och kundfordringar. Banktillgodohavanden, låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Nedskrivningsprövning görs löpande utifrån objektiva kriterier för dessa tillgångar. Vid en konstaterad förlust bokas fordran bort. En avsättning för osäkra kundfordringar görs dock då förlusten är befarad.

Finansiella tillgångar som kan säljas. I kategorin finansiella tillgångar som kan säljas ingår finansiella tillgångar som inte klassificerats i någon annan kategori eller finansiella tillgångar som företaget initialt valt att klassificera i denna kategori. Tillgångarna värderas löpande till verkligt värde med periodens värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat och de ackumulerade värdeförändringarna i en särskild komponent av eget kapital, dock ej sådana värdeförändringar som beror på nedskrivningar (se nedan), ej heller ränta på fordringsinstrument och utdelningsintäkter samt valutakursdifferenser på monetära poster vilka redovisas i årets resultat. Vid avyttring av tillgången redovisas ackumulerad vinst/förlust, som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, i årets resultat. Aktier och andelar som ej avser koncern- och intresseföretag har värderats till anskaffningsvärde. Värdering till verkligt värde har inte kunnat tillämpas, då tillförlitligt marknadsvärde ej har kunnat fastställas.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet. Finansiella skulder värderas initialt till mottagna medel med avdrag för eventuella transaktionskostnader. Löpande värderas normalt skulderna till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. I de fall mottagna medel understiger återbetalningsbeloppet periodiseras denna skillnad över lånets löptid med tillämpning av effektivräntemetoden. Resultatet från finansiella instrument redovisas i finansnetto alternativt rörelseresultatet beroende på syftet med innehavet.

Andra finansiella skulder. Dessa skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Leverantörsskulder och låneskulder redovisas i denna kategori. Lån som säkrats mot värdeförändringar redovisas initialt inklusive eventuella transaktionskostnader och löpande till marknadsvärde.

Derivat och säkringsredovisning. Samtliga derivat värderas till verkligt värde och redovisas i balansräkningen. I stort sett samtliga derivat innehas i säkringssyfte. I de fall säkringsredovisning tillämpas redovisas värdeförändringarna enligt nedan. För derivat som inte uppfyller kraven för säkringsredovisning redovisas värdeförändringarna i rörelseresultatet eller finansnetto beroende på syftet med innehavet.

Kassafödersäkringar. Den effektiva delen av värdeförändringar redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital fram tills det säkrade flödet träffar resultaträkningen då de ackumulerade värdeförändringarna flyttas från eget kapital via övrigt totalresultat till resultaträkningen för att möta och matcha den säkrade transaktionen. För säkringar av investeringar justeras istället anskaffningsvärdet på den säkrade posten när den inträffar. Säkringars ineffektiva del redovisas direkt i resultaträkningen. Valutaterminer och valutawappar används som kassafödersäkringar som säkring mot ändringar i valutakurser. För ändringar i räntor används ränteswappar som kassafödersäkring.

Nettoinvesteringar. Värdeförändringar för säkringar avseende nettoinvesteringar i utländsk verksamhet redovisas för koncernen i övrigt totalresultat. Ackumulerad

värdeförändring redovisas som en komponent i koncernens egna kapital fram till dess att verksamheten avyttras då de ackumulerade värdeförändringarna redovisas i resultaträkningen. I moderbolaget redovisas värdeförändringar i resultaträkningen då säkringsredovisning ej tillämpas.

Beräkning av verkligt värde. Verkligt värde på finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade marknadspriser och tillhör värderingsnivå ett enligt IFRS 7. I de fall noterade marknadspriser saknas har verkligt värde beräknats genom diskonterade kassaflöden. När beräkningar av diskonterade kassaflöden gjorts har samtliga variabler såsom diskonteringsräntor och valutakurser för beräkningar hämtats från marknadsnoteringar, där så varit möjligt. Vid beräkningar av diskonterade kassaflöden används medelkurs för valutakurser och diskonteringsräntor. Dessa värderingar tillhör värderingsnivå två. Övriga värderingar, för vilka någon variabel baseras på egna bedömningar, tillhör värderingsnivå tre. Holmens värdering av finansiella instrument tillhör uteslutande värderingsnivå två. Värdering av valutaoptioner görs med tillämpning av Black & Scholes formel när det är aktuellt.

Immateriella anläggningstillgångar

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för rörelseförvärv och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, övertagna skulder samt eventuell-förpliktelser. Goodwill värderas till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag inkluderas i det redovisade värdet för andelar i intresseföretag.

Utgifter för forskning kostnadsförs då de inträffar. Utgifter för utveckling aktiveras enbart vid större projekt om en säker bedömning av de framtida ekonomiska fördelarna kan göras. Det redovisade värdet inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter till exempel för material och tjänster, ersättningar till anställda, registrering av en juridisk rättighet, avskrivningar på patent och licenser och låneutgifter i enlighet med IAS 23. Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer. I balansräkningen redovisade utvecklingskostnader är upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Till immateriella anläggningstillgångar hör också patent, licenser samt IT-system vilka redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Immateriella anläggningstillgångar i koncernen skrivs av under 5–20 år förutom goodwill. Eventuell goodwill fördelas till kassagenererande enheter. Såväl goodwill som övriga immateriella anläggningstillgångar testas årligen för nedskrivningsbehov. Eventuella nedskrivningar kan återföras med undantag från goodwill. Koncernen redovisar för närvarande ingen goodwill. Immateriella anläggningstillgångar i moderbolaget skrivs av under 5 år.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärden efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Materiella anläggningstillgångar som består av delar med olika nyttjandeperioder behandlas som separata komponenter av materiella anläggningstillgångar. Tillkommande utgifter aktiveras endast om de bedöms generera ekonomiska fördelar för företaget. Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift aktiveras är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats aktiveras utgiften. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utträngas och kostnadsförs i samband med utbytet.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utträngning eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utträngning av en tillgång utgörs av skillnaden mellan ett eventuellt försäljningspris och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden med beaktande av gjorda nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Mark är inte föremål för avskrivning.

Följande nyttjandeperioder (år) används:

Maskiner för vattenkraftproduktion	20–40
Förvaltnings- och lagerbyggnader, bostäder	20–33
Driftsbyggnader, markanläggningar samt maskiner för massa-, pappers- och kartongtillverkning	20
Maskiner för sågverk	12
Övriga maskiner	10
Skogsbilvägar	10
Inventarier	4

Finns det indikation på att det bokförda värdet är för högt görs en analys där enskilda eller naturligt sammanhängande tillgångars återvinningsvärde fastställs som det högsta av nettoförsäljningsvärdet och nyttjandevärdet. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset efter avdrag för uppskattade kostnader för försäljning

av tillgången. Nyttjandevärdet mäts som förväntat framtida diskonterat kassaflöde. Den tillämpade diskonteringsräntan beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med tillgången. En nedskrivning utgörs av det belopp som återvinningsvärdet understiger bokfört värde. En nedskrivning återförs om det har skett en positiv förändring av förutsättningarna som används för att bestämma återvinningsvärdet. En återföring görs som mest upp till det bokförda värdet som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning, om nedskrivningen inte skulle ha gjorts.

Låneutgifter hänförliga till inköp eller uppförande av så kallade kvalificerade tillgångar ska aktiveras i koncernredovisningen som en del av tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som tar en betydande tid i anspråk att färdigställa och är för koncernen aktuellt vid betydande investeringsprojekt.

Leasing

Leasing klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Leasade anläggningstillgångar där koncernen i allt väsentligt står för samma risker och förmåner som vid direkt ägande klassificeras som finansiell leasing. Leasing av tillgångar där uthyraren i allt väsentligt kvarstår som ägare till tillgången klassificeras som operationell leasing. Kostnader avseende operationella leasingavtal redovisas i årets resultat linjärt över leasingavtalets löptid. Variabla avgifter kostnadsförs i de perioder de uppkommer. Koncernens leasingavtal är samtliga klassificerade som operationella.

Biologiska tillgångar

Koncernen redovisar sina skogstillgångar uppdelat på växande skog, vilken redovisas som biologisk tillgång till verkligt värde, och mark, vilken redovisas till anskaffningskostnad. Förändringar i verkligt värde för den växande skogen redovisas i resultaträkningen. Holmens bedömning är att det saknas relevanta marknadspriser för att värdera skogs-innehav av Holmens storlek. Värderingen görs därför genom att beräkna nuvärdet av framtida förväntade kassaflöden (efter avdrag för försäljningskostnader) från den växande skogen. Se även not 11.

I moderbolaget redovisas biologiska tillgångar enligt RFR 2 Det innebär att biologiska tillgångar klassificerade som anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde justerat för uppskrivningar med beaktande av eventuellt nedskrivningsbehov.

Avverkningsrätter redovisas som varulager. Dessa förvärvas med syfte att genom avverkning säkerställa Holmens behov av råvara. Någon mätbar biologisk omvandling sker inte från förvärvstidpunkt till avverkningstillfälle.

Varulager

Varulager värderas till den lägsta av anskaffnings- och tillverkningskostnad, efter avdrag för erforderlig inkurans, eller nettoförsäljningsvärde. Anskaffningsvärdet för varulager beräknas genom tillämpning av först in, först ut-metoden (FIFO). Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, efter avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning. För egentillverkade färdigvaror består anskaffningsvärdet av direkta tillverkningskostnader och skälig andel av indirekta kostnader.

Erhållna utsläppsrätter redovisas initialt till marknadspris vid tilldelning som varulager och förutbetalda intäkt. Under året intäktsförs tilldelningen samtidigt som en interimsskuld, motsvarande gjorda utsläpp, kostnadsförs.

Ersättningar till anställda

Pensionskostnader och pensionsåtaganden

Förpliktelse avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de intjänas.

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Denna ersättning diskonteras till ett nuvärde och oredovisade kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder och det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar dras av. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en aktiv marknad för sådana företagsobligationer används istället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen görs genom den så kallade "projected unit credit method" och utförs av en kvalificerad aktuarie för den del av pensionsåtagandena som är förmånsbestämda.

Vid fastställande av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltnings-tillgångarna kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från tidigare gjorda antaganden eller genom att antagandena ändras. Aktuariella vinster och förluster redovisas i övrigt totalresultat.

När förmånerna i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade förmånen som hänförs till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder som en kostnad i resultaträkningen linjärt fördelad över den genomsnittliga perioden tills förmånerna helt är intjänade. Om förmånen är fullt ut intjänade redovisas en kostnad i resultaträkningen direkt.

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beräkning av förmånsbestämda planer än de som anges i IAS 19. Moderbolaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncern redovisas en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt i koncernen baserat på denna skillnad. Avsättningen eller fordran nuvärdesberäknas ej.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas när koncernen är förpliktigad, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

Incitamentsprogram

Det i Holmen-koncernen förekommande incitamentsprogrammet med löptiden 2008–2013 träffas inte av regelverket IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar, eftersom de anställda erbjuds att förvärva köpoptioner till marknadsmässigt pris.

Eget kapital

Koncernens eget kapital består av aktiekapital, övrigt tillskjutet kapital, omräknings- och säkringsreserv samt balanserade vinstmedel inklusive årets resultat. Med övrigt tillskjutet kapital avses överkurser som betalats i samband med emissioner. Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättats i en annan valuta än svenska kronor. Vidare består omräkningsreserven av valutakursdifferenser som uppstår vid omvärdering av skulder och derivat som klassificerats som säkringsinstrument av en nettoinvestering i en utländsk verksamhet, inklusive skatt. Säkringsreserven innefattar den effektiva andelen av den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på ett kassaflödessäkringsinstrument hänförbart till underliggande transaktioner som ännu inte har inträffat, inklusive skatt. Balanserade vinstmedel innefattar samtliga övriga delar av eget kapital inklusive årets resultat.

Innehav av återköpta aktier redovisas som en minskning av balanserade vinstmedel. Förvärv av egna aktier redovisas som en avdragspost och likvid från avyttring av egna aktier redovisas som en ökning. Transaktionskostnader redovisas direkt mot balanserade vinstmedel.

Moderbolagets eget kapital består av aktiekapital, reservfond, uppskrivningsfond samt balanserade vinstmedel och årets resultat. Reservfonden i moderbolaget avser tidigare obligatoriska avsättningar till reservfond samt belopp som före 1 januari 2006 tillförts överkursfonden. Uppskrivningsfonden i moderbolaget innehåller belopp avsatta i samband med uppskrivningar av materiella eller finansiella anläggningstillgångar. Balanserade vinstmedel innefattar samtliga övriga delar av eget kapital såsom säkringsreserv samt transaktioner till följd av återköp av egna aktier. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsregler som koncernen avseende dessa poster, se ovan.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. En avsättning för omstrukturering redovisas när koncernen har fastställt en utförlig och formell omstruktureringsplan och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven.

Avsättningar görs för miljöinsatser som sammanhänger med tidigare verksamhet när föreningar uppkommer eller upptäcks och det är troligt att betalningsansvar uppkommer och beloppet kan uppskattas med tillförlitlighet.

Reserver för framtida skogsvårdsutgifter beräknas utifrån tolkningar av gällande skogsvårdslagstiftning och -regleringar, närhelst det är sannolikt att betalningsansvar uppkommer och när beloppet i rimlig utsträckning kan uppskattas.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Koncernbidrag och aktieägartillskott för juridiska personer

Koncernbidrag redovisas i moderbolaget i enlighet med RFR 2. I moderbolaget redovisas koncernbidrag som lämnats eller erhållits i resultaträkningen som finansiell intäkt eller kostnad.

Lämnade aktieägartillskott redovisas som en ökning av posten "Andelar i koncernföretag". Samtidigt provas om en nedskrivning av aktiernas värde är erforderlig. Denna prövning följer normala regler för värdering av tillgångsposten. Erhållna aktieägartillskott redovisas direkt mot fritt eget kapital.

Övrigt

De siffror som presenteras har avrundats till närmaste heltal eller motsvarande. Saknas värde anges ett streck (-).

NOT 2. Rapportering per rörelsessegment

2012	HOLMEN PAPER	IGGESUND PAPER- BOARD	HOLMEN TIMBER	HOLMEN SKOG	HOLMEN ENERGI	KONCERN- GEMENSAMT OCH ÖVRIGT	ELIMI- NERINGAR	TOTALT KONCERNEN
Nettoomsättning								
Extern	8 144	4 967	1 129	3 211	407	-6	0	17 852
Intern	-	-	-	2 851	1 321	-	-4 172	-
Övriga rörelseintäkter	182	322	279	140	19	115	-436	621
Rörelsens kostnader	-7 550	-4 331	-1 421	-5 588	-1 371	-233	4 607	-15 885
Avskrivningar enligt plan	-768	-363	-120	-33	-19	-9	-	-1 313
Nedskrivningar	-153	-	-	-	-	-	-	-153
Värdeförändring biologiska tillgångar	-	-	-	350	-	-	-	350
Andelar i intresseföretags resultat	46	-	2	-	-1	-	-	47
Rörelseresultat	-99	596	-130	931	355	-132	0	1 520
<i>Rörelseresultat exkl. jämförelsestörande poster*</i>	<i>94</i>	<i>596</i>	<i>-130</i>	<i>931</i>	<i>355</i>	<i>-132</i>	<i>0</i>	<i>1 713</i>
Rörelsemarginal exkl. jämförelsestörande poster %	1	12	-12	15	21			10
Avkastning på operativt kapital exkl. jämförelsestörande poster %	2	10	-9	6	11			5
Operativa tillgångar	6 899	6 966	1 522	17 994	3 406	295	-414	36 667
Operativa skulder	1 291	789	107	1 331	145	514	-414	3 762
Operativt kapital	5 608	6 177	1 416	16 663	3 261	-220	0	32 905
Investeringar	174	1 523	9	169	26	55	0	1 957

* Jämförelsestörande poster avser nedskrivning och omstrukturingskostnader inom Holmen Paper.

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR PER LAND				
Sverige	27 445	27 272	15 698	17 051
Storbritannien	1 523	788	-	-
Spanien	1 654	2 033	-	-
Övrigt	28	34	-	-
Summa	30 649	30 127	15 698	17 051

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
NETTOOMSÄTTNING PER PRODUKTOMRÅDE				
Tryckpapper	7 849	8 302	7 855	8 163
Kartong	4 819	4 994	3 198	3 287
Massa	88	67	177	169
Trävaror	1 125	871	1 125	871
Virke	3 211	3 502	3 133	3 418
Energi	407	532	407	6
Övrigt	354	388	0	0
Summa	17 852	18 656	15 895	15 914

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
NETTOOMSÄTTNING PER MARKNAD				
Sverige	4 129	4 445	4 110	4 413
Tyskland	2 474	2 791	2 173	2 410
Storbritannien	2 329	1 993	1 734	1 423
Spanien	1 096	1 446	850	1 065
Nederländerna	802	844	749	774
Frankrike	772	923	713	847
Italien	770	958	737	910
Övriga Europa	3 341	3 368	2 850	2 437
Övriga världen	2 139	1 889	1 978	1 635
Summa	17 852	18 656	15 895	15 914

2011

	HOLMEN PAPER	IGGESUND PAPER- BOARD	HOLMEN TIMBER	HOLMEN SKOG	HOLMEN ENERGI	KONCERN- GEMENSAMT OCH ÖVRIGT	ELIMI- NERINGAR	TOTALT KONCERNEN
Nettoomsättning								
Extern	8 631	5 109	875	3 502	532	8	-	18 656
Intern	-	-	-	2 845	1 275	-	-4 121	-
Övriga rörelseintäkter	190	298	71	147	12	85	-142	661
Rörelsens kostnader	-7 897	-4 221	-975	-5 725	-1 399	-207	4 262	-16 162
Avskrivningar enligt plan	-774	-323	-109	-30	-19	-5	-	-1 260
Värdeförändring biologiska tillgångar	-	-	-	3 593	-	-	-	3 593
Andelar i intresseföretags resultat	78	-	2	-	4	-	-	84
Rörelseresultat	228	863	-136	4 332	406	-120	0	5 573
<i>Rörelseresultat exkl. jämförelsestörande poster*</i>	228	863	-136	739	406	-120	0	1 980
Rörelsemarginal exkl. jämförelsestörande poster %	3	17	-16	12	22			11
Avkastning på operativt kapital exkl. jämförelsestörande poster %	3	19	-9	6	13			7
Operativa tillgångar	7 966	6 043	1 681	17 788	3 399	374	-469	36 782
Operativa skulder	1 360	1 002	174	1 510	146	591	-469	4 314
Operativt kapital	6 606	5 041	1 507	16 278	3 253	-217	0	32 469
Investeringar	210	1 120	365	42	16	39	0	1 792

* Jämförelsestörande poster avser omvärdering av skog.

Affärsområdet Holmen Paper tillverkar tryckpapper för magasin, produktkataloger, direktreklam, böcker, dagstidningar och telefonkataloger vid två svenska och ett spanskt bruk. Iggesund Paperboard producerar kartong för konsumentförpackningar och grafiska ändamål vid ett svenskt och ett engelskt bruk. Holmen Timber tillverkar trävaror vid två svenska sågverk. Årlig produktionskapacitet 2012 var 1 750 000 ton tryckpapper, 540 000 ton kartong och 880 000 kubikmeter trävaror. Holmen Skog ansvarar för koncernens skogar på drygt en miljon hektar. Den årliga avverkningen i egen skog är normalt cirka 3 miljoner m³fub. Holmen Energi ansvarar för koncernens vattenkraft- och vindkrafttillgångar och för att utveckla koncernens verksamhet inom energiområdet. Produktionen uppgår ett normalår till cirka 1 100 GWh el vid hel- och delägda vattenkraftverk i Sverige. Holmen Skog och Holmen Energi ansvarar även för koncernens virkes- respektive elförsörjning i Sverige, vilka är viktiga råvaror för industriverksamheten.

I Holmen-koncernen ansvarar affärsområdena för förvaltningen av de operativa tillgångarna och skulderna. Koncernledningen följer upp verksamheten på rörelseresultatnivå och hur avkastningen förhåller sig till operativt kapital. Det operativa kapitalet i respektive segment inkluderar alla tillgångar och skulder som nyttjas av affärsområdet såsom anläggningstillgångar, varulager och rörelsefordringar och rörelseskulder. Finansiering och skattefrågor hanteras på koncernnivå. Följdaktligen fördelas inte finansiella tillgångar och skulder, inklusive pensionsskuld, samt aktuella och uppskjutna skattefordringar och skatteskulder på affärsområdena.

Den koncerninterna försäljningen mellan segmenten baseras på ett marknadsmässigt interpris. Segmentet "Koncerngemensamt och övrigt" omfattar koncernstaber och koncerngemensamma funktioner som inte fördelas på övriga segment. Inga resultatposter efter rörelseresultatet allokteras till respektive affärsområde.

Intäkter från externa kunder har hänförts till enskilda länder efter det land kunden har sin hemvist.

NOT 3. Övriga rörelseintäkter

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
Försäljning biprodukter	300	313	230	246
Utsläppsrätter	20	40	10	20
Elcertifikat	54	31	74	26
Försäljning anläggningstillgångar	14	51	7	16
Hyres- och arrendeintäkter	18	19	17	18
Skogsvårdsuppdrag	72	59	72	59
Övrigt	142	149	116	134
Totalt	621	661	525	520

Av försäljning biprodukter i koncernen avser 128 (148) Mkr utskott från produktion, 86 (89) Mkr spån, bark och flis med mera samt 86 (75) Mkr extern försäljning av energi.

Koncernen har tilldelats utsläppsrätter, vilka till största delen använts i den egna produktionen. Överskottet har medfört ett redovisat resultat på 20 (40) Mkr.

Intäkten från elcertifikat som erhållits från produktion av förnybar energi vid koncernens svenska anläggningar uppgick till 54 (31) Mkr.

NOT 4. Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
LÖNEKOSTNADER OCH SOCIALA AVGIFTER				
Löner och ersättningar	1 743	1 746	1 356	1 331
Sociala kostnader	684	662	586	553

Årsstämmans riktlinjer för bestämmande av lön och annan ersättning till ledande befattningshavare

Årsstämman 2012 fattade beslut om följande riktlinjer för bestämmande av lön och annan ersättning till verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare, det vill säga de affärsområdes- och stabschefer som rapporterar direkt till verkställande direktören.

Lön och övriga förmåner

Ersättningen till verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare ska utgöras av en fast, marknadsmässig lön. Övriga förmåner, i huvudsak bil- och bostadsförmån, ska där de förekommer utgöra en begränsad del av ersättningarna. Någon rörlig ersättning ska inte förekomma.

Pension

Ordinarie pensionsålder ska vara 65 år. Bolaget eller befattningshavaren ska äga ömsesidig rätt att begära pensionsuttag tidigast från 60 år. Pension före 65 år ska vara förmånsbestämd eller avgiftsbestämd. Pension från 65 år ska följa ITP-planen. Därutöver ska befattningshavaren kunna erhålla en kompletterande ålderspension. För sådan kompletterande pension ska en successiv övergång ske från den tidigare tillämpade ordningen med en förmånsbestämd pension till en ordning där pensionen är avgiftsbestämd.

Uppsägningstid och avgångsvederlag

Uppsägningstiden bör normalt vara ett år, om uppsägningen sker på initiativ av bolaget, och sex månader, om uppsägningen sker på initiativ av befattningshavaren. Vid uppsägning från bolagets sida ska avgångsvederlag kunna utgå med belopp motsvarande högst 24 månadslöner. För nya avtal ska gälla att lön under

uppsägningstid och avgångsvederlag sammanlagt inte ska överstiga ett belopp motsvarande lönen för två år.

Incitamentsprogram

Beslut om aktie- och aktiekursrelaterade incitamentsprogram riktade till ledande befattningshavare ska fattas av bolagsstämman.

Ersättningsutskott

Ett inom styrelsen utsett ersättningsutskott ska bereda frågor om lön och övriga anställningsvillkor för verkställande direktören och förelägga styrelsen förslag till beslut i sådana frågor. De närmare principerna för lönesättning, pensioner och andra förmåner avseende övriga ledande befattningshavare ska återfinnas i av ersättningsutskottet fastlagd lönepolicy.

Avvikelse i enskilt fall

Styrelsen ska ha rätt att frågå dessa riktlinjer om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det. Om sådan avvikelse sker ska information om detta och skälet till avvikelsen redovisas vid närmast följande årsstämma.

Incitamentsprogram

Årsstämman 2008 godkände styrelsens förslag om att införa ett incitamentsprogram för Holmen-koncernens anställda, vilket löper inom koncernen sedan maj 2008. Programmet innebar att de anställda erbjöds att till marknadsmässigt pris (beräknat av oberoende bank) förvärva köpoptioner avseende aktier av serie B i Holmen. 1 492 av koncernens omkring 5 000 anställda köpte sammanlagt 758 300 köpoptioner. Optionspriset var 20 kronor per option och optionernas lösenpris uppgår till 224,50 kronor per aktie. Varje option ger rätt att förvärva en aktie under lösenperioden maj/juni 2013. Holmens åtagande i programmet har säkerställts genom återköp av egna aktier.

Regelverket IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar är inte tillämpligt eftersom de anställda förvärvade köpoptionerna till marknadsmässigt pris.

Ersättningar till styrelse och ledande befattningshavare**Styrelsen**

Till den av årsstämman valda styrelsen utgår fast styrelsearvode. VD erhåller dock inget arvode. För 2012 uppgick arvodet till 2 700 000 (2 700 000) kronor. Arvodet till styrelsens ordförande var 600 000 (600 000) kronor och till övriga ledamöter (exklusive VD) 300 000 (300 000) kronor vardera.

Ledande befattningshavare

Lön och övriga förmåner till VD under 2012 uppgick till 7 879 492 (7 375 442) kronor. Den totala pensionskostnaden för VD (ITP-kostnad samt kostnaden för förmåner utöver ITP) beräknad enligt IAS 19 uppgick under 2012 till 4 059 786 (4 036 671) kronor. Inga rörliga ersättningar har utgått.

För övriga ledande befattningshavare, det vill säga de fem affärsområdeschefer och fem stabschefer som rapporterar direkt till VD, uppgick löner och övriga förmåner under 2012 till sammanlagt 20 529 489 (19 015 957) kronor. Den totala pensionskostnaden (ITP-kostnad samt kostnaden för förmåner utöver ITP) beräknad enligt IAS 19 för denna grupp uppgick under 2012 till 9 347 752 (9 294 432) kronor. Inga rörliga ersättningar har utgått.

För ledande befattningshavare är uppsägningstiden 12 månader från bolagets sida och 6 månader från den anställdes sida. Vid uppsägning från bolagets sida utgår avgångsvederlag med motsvarande en till två årslöner beroende på befattningshavarens ålder. För nya avtal tecknade från och med 2011 gäller att lön under uppsägningstid och avgångsvederlag inte överstiger motsvarande två årslöner. För VD utgår avgångsvederlag med två årslöner.

Samtliga ledande befattningshavare är anställda av moderbolaget.

Pensionsförpliktelser för styrelse och ledande befattningshavare

Holmens pensionsåtagande utöver ITP-planen avseende VD uppgick per 2012-12-31 till 22 (18) Mkr och avseende övriga ledande befattningshavare till 53 (52) Mkr, beräknat enligt IAS 19. Koncernen har även åtagande avseende en medlem av styrelsen som tidigare varit bolagets VD; Göran Lundin 7 (7) Mkr. Pensionsåtagandena tryggas av förvaltningstillgångar i fristående pensionsstiftelse.

	MEDELANTAL ÅRS- ANSTÄLLDA	VARAV KVINNOR	MEDELANTAL ÅRS- ANSTÄLLDA	VARAV KVINNOR
	2012		2011	
Moderbolaget				
Sverige	2 930	563	2 988	574
Spanien	9	5	3	2
Koncernföretag				
Sverige	-	-	-	-
Australien	-	-	0	0
Estland	17	5	17	5
Frankrike	30	7	30	8
Hongkong	5	1	5	1
Italien	8	4	8	4
Nederländerna	100	35	95	34
Polen	6	3	6	3
Portugal	1	-	1	0
Schweiz	4	1	5	1
Singapore	5	3	5	3
Spanien	353	80	421	86
Storbritannien	446	44	425	42
Tyskland	25	7	25	8
USA	7	3	7	3
Totalt koncernföretag	1 006	192	1 050	198
Totalt koncernen	3 945	760	4 041	774

Årets minskning av antalet anställda förklaras främst av utförda omstruktureringar inom Holmen Paper.

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
ANDEL KVINNOR, %				
Styrelse (exkl. suppleanter)	17	17	17	17
Ledande befattningshavare	18	9	18	9

NOT 5. Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Revisionsbolaget KPMG valdes av årsstämman 2012 till revisorer för en tid av ett år. KPMG genomför revisionen i Holmen AB samt i nästan samtliga dotterbolag.

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
ERSÄTTNINGAR TILL KPMG				
Revisionsuppdrag	6	7	4	4
Skatterådgivning	2	2	1	1
Övriga tjänster	1	4	0	3
Summa	9	13	6	9
Övriga revisorer	0	0	-	-
Totalt	10	13	6	9

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt revision utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Skatterådgivning avser samtliga konsultationer inom skatteområdet. Med övriga tjänster avses rådgivning avseende redovisningsfrågor, rådgivning vid avyttring och förvärv av verksamheter samt rådgivning kring processer och intern kontroll.

NOT 6. Finansnetto och resultat från finansiella instrument

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
FINANSIELLA INTÄKTER				
Utdelning från koncernföretag	-	-	261	14
Erhållna koncernbidrag	-	-	7	1 091
Vinst vid försäljning av koncernföretag	-	-	-	1
Nettovinst/förlust				
Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via årets resultat - Innehas för hantering av finansiella risker *	-4	-7	-4	-7
- Övriga	-	-	-	-
Likvida medel	5	10	5	10
Övriga finansiella fordringar	3	4	3	3
Ränteintäkter	4	5	3	5
Summa finansiella intäkter	7	12	274	1 116
FINANSIELLA KOSTNADER				
Nedskrivning av aktier i koncernföretag	-	-	-1 373	-
Lämnade koncernbidrag	-	-	-1 300	-
Nettovinst/förlust				
Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via årets resultat - Innehas för hantering av finansiella risker *	-3	5	47	25
- Övriga	-	-	-	-
Likvida medel	-	-	-	-
Övriga finansiella skulder	1	-9	39	3
Summa nettovinst/förlust	-2	-5	-2 587	28
Räntekostnader **	-232	-251	-275	-290
Finansiella kostnader	-234	-256	-2 863	-262
Finansnetto	-227	-244	-2 588	855

* Tillhör kategorin "Innehas för handel" enligt IAS 39.

** -38 (-53) Mkr i koncernen avser räntekostnader på derivat som är värderade till verkligt värde via årets resultat. För moderbolaget uppgår motsvarande belopp till -38 (-53) Mkr. Övriga ränteintäkter och räntekostnader hänförs till finansiella poster som inte värderas till verkligt värde.

De nettovinsten och förluster som redovisas i finansnettot avser främst valutaomvärdering avseende intern utlåning, säkring av intern utlåning samt valutaomvärdering av likvida medel och säkring av likvida medel. Vidare ingår omvärdering av ränteswappar som säkrar lån med fast ränta. I moderbolagets finansnetto ingår dessutom valutaomvärdering av externa lån och terminer som säkrar nettoinvestering i utlandsverksamhet. Dessa poster redovisas i koncernen i övrigt totalresultat. Marknadsvärdet på räntekomponenten i valutaterminer samt värdeförändringar i upplupen ränta och realiserad ränta i fastränteswappar redovisas löpande i räntenettet.

I moderbolaget ingår inga värdeförändringar gällande lån.

Upplysningar avseende finansiella risker återfinns i förvaltningsberättelsen på sid. 28–31.

Resultat från finansiella instrument som redovisas i rörelseresultatet framgår av följande tabell:

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
Valutakursvinst/förlust på kundfordringar och leverantörsskulder	-14	-464	-14	-464
Nettovinst/förlust avseende derivat som redovisas i rörelsekapitalet	218	592	198	565
Ränteintäkter avseende kundfordringar	-	3	-	3
Räntekostnader avseende leverantörsskulder	-17	-13	-17	-13

De derivat som redovisas i rörelseresultatet avser säkringar av kundfordringar och leverantörsskulder samt finansiella elderivat.

NOT 7. Skatt

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
SKATT I RESULTATRÄKNINGEN				
Aktuell skatt	-362	-457	-3	-444
Uppskjuten skatt	921	-917	98	1
Totalt	559	-1 374	95	-443

Redovisad skatt har påverkats med 911 Mkr från förändringar i redovisade uppskjutna skatteskulder och fordringar till följd av sänkt bolagsskatt i Sverige samt minskning av uppbokade skattemässiga värden av förlustavdrag. Utan dessa poster skulle redovisad skatt uppgått till -352 Mkr vilket motsvarar 27 procent av resultatet före skatt. Se även information under tabell med förändring av uppskjuten skatteskuld/fordran.

NOT 7. Skatt, forts.

	KONCERNEN				MODERBOLAGET			
	2012		2011		2012		2011	
	Mkr	%	Mkr	%	Mkr	%	Mkr	%
Redovisat resultat före skatt	1 294		5 328		-1 089		1 632	
Skatt enligt gällande skattesats	-340	26,3	-1 401	26,3	286	26,3	-429	26,3
Skillnad i skattesats i utländsk verksamhet	1	-0,1	-7	0,1	0	0,0	0	0,0
Ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader	-3	0,2	-3	0,1	-283	-26,1	0	0,0
Schablonränta på periodiseringsfond	-8	0,6	-13	0,3	-8	-0,7	-14	0,8
Effekt av ej uppbokade underskottsavdrag och temporära skillnader	0	0,0	27	-0,5	0	0,0	0	0,0
Skatt hänförlig till tidigare perioder	-3	0,2	-5	0,1	0	0,0	0	0,0
Ändrad skattesats på uppskjuten skattefordran/skatteskuld	911	-70,4	-	-	100	9,2	-	-
Övrigt	2	-0,1	29	-0,5	0	0,0	0	0,0
Effektiv skatt	559	-43,2	-1 374	25,8	95	8,7	-443	27,1

SKATT HÄNFÖRLIG TILL ÖVRIGT TOTALRESULTAT

	KONCERNEN						MODERBOLAGET					
	FÖRE SKATT	SKATT	EFTER SKATT	FÖRE SKATT	SKATT	EFTER SKATT	FÖRE SKATT	SKATT	EFTER SKATT	FÖRE SKATT	SKATT	EFTER SKATT
	2012			2011			2012			2011		
Kassaflödessäkringar	-77	18	-59	-523	138	-386	-70	12	-58	-811	213	-598
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet	-129	-	-129	-4	-	-4	-	-	-	-	-	-
Säkring av valutarisk i utlandsverksamhet	88	-23	65	31	-8	23	-	-	-	-	-	-
Aktuariella omvärderingar	-16	-2	-18	-184	44	-140	-	-	-	-	-	-
Övrigt totalresultat	-135	-6	-141	-680	174	-506	-70	12	-58	-811	213	-598

SKATTER I BALANSRÄKNINGEN

	KONCERNEN		MODERBOLAGET			KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011		2012	2011	2012	2011
UPPSKJUTNA SKATTEFORDRINGAR					UPPSKJUTNA SKATTESKULDER				
Underskottsavdrag	0	184	-	-	Anläggningstillgångar				
Uppskjutna skatteskulder netto redovisade bland uppskjutna skattefordringar	0	-60	-	-	Biologiska tillgångar *	3 587	4 194	542	647
Övrigt	2	70	-	-	Materiella anläggningstillgångar	1 304	1 724	-2	-3
Totalt uppskjutna skattefordringar	2	194	-	-	Periodiseringsfond	552	671	-	-
Aktuell skattefordran	75	26	405	16	Säkringsredovisade transaktioner	-10	9	-35	-24
Summa skattefordringar	77	219	405	16	Övrigt, inkl. uppskjutna skattefordringar netto redovisade bland uppskjutna skatteskulder	70	33	27	20
					Totalt uppskjutna skatteskulder	5 504	6 630	531	640
					Avsättningar för skatter	86	65	45	45
					Aktuell skatteskuld	3	13	-	-
					Summa skatteskulder	5 593	6 709	576	685

* För moderbolaget avses skogsmark.

NOT 7. Skatt, forts.**FÖRÄNDRING I NETTOT AV UPPSKJUTEN SKATTEFORDRAN OCH UPPSKJUTEN SKATTESKULD**

2012	KONCERNEN					MODERBOLAGET			
	INGÅENDE BALANS	REDOVISAT I RESULTAT- RÄKNINGEN	REDOVISAT I ÖVRIGT TOTAL- RESULTAT	OMRÅK- NINGSDIFFE- RENSER OCH ÖVRIGT	UTGÅENDE BALANS	INGÅENDE BALANS	REDOVISAT I RESULTAT- RÄKNINGEN	REDOVISAT I ÖVRIGT TOTAL- RESULTAT	UTGÅENDE BALANS
Biologiska tillgångar *	-4 194	607	-	-	-3 587	-647	106	-	-542
Materiella anläggningstillgångar	-1 784	384	-	2	-1 397	3	-1	-	2
Avsättningar för pensioner	78	-7	-2	-1	68	-	-	-	-
Underskottsavdrag	184	-180	-	-4	0	-	-	-	-
Periodiseringsfond	-671	118	-	-	-552	-	-	-	-
Övrigt	-50	-2	18	-	-34	4	-7	12	8
Uppskjuten nettoskatteskuld	-6 436	921	17	-3	-5 502	-640	98	12	-531

2011	KONCERNEN					MODERBOLAGET			
	INGÅENDE BALANS	REDOVISAT I RESULTAT- RÄKNINGEN	REDOVISAT I ÖVRIGT TOTAL- RESULTAT	OMRÅK- NINGSDIFFE- RENSER OCH ÖVRIGT	UTGÅENDE BALANS	INGÅENDE BALANS	REDOVISAT I RESULTAT- RÄKNINGEN	REDOVISAT I ÖVRIGT TOTAL- RESULTAT	UTGÅENDE BALANS
Biologiska tillgångar *	-3 241	-953	-	-	-4 194	-644	-3	-	-647
Materiella anläggningstillgångar	-1 889	107	-	-1	-1 784	3	0	-	3
Avsättningar för pensioner	38	-6	44	1	78	-	-	-	-
Underskottsavdrag	242	-56	-	-2	184	-	-	-	-
Periodiseringsfond	-660	-11	-	-	-671	-	-	-	-
Övrigt	-190	3	138	0	-50	-214	5	213	4
Uppskjuten nettoskatteskuld	-5 700	-917	182	-2	-6 436	-855	1	213	-640

* För moderbolaget avses skogsmark.

För information avseende biologiska tillgångar se not 11. Uppskjuten skatteskuld avseende materiella anläggningstillgångar är framförallt hänförlig till avskrivningar över plan.

För information avseende avsättningar för skatter, se not 26.

Den uppskjutna skatteintäkt som redovisas i koncernens resultaträkning avser främst ändrad skattesats i Sverige 2012, förändring av temporära skillnader samt bortbokning av uppskjuten skatt på underskottsavdrag på grund av ändrade skatteregler i Spanien. Redovisat i övrigt totalresultat inkluderar uppskjuten skatt avseende förändring i säkringsreserv 18 (138) Mkr och aktuariella omvärderingar -2 (44) Mkr.

Vid årsskiftet fanns skattemässiga underskottsavdrag och temporära skillnader motsvarande cirka 800 Mkr i skatt för vilka uppskjutna skattefordringar inte har redovisats i resultat- och balansräkningen. Av dessa avser 520 Mkr underskottsavdrag varav cirka 400 Mkr förfaller 2024–2030. Avgörande för om en uppskjuten skattefordran redovisas eller ej är en bedömning av hur sannolikt det är att koncernen kommer att kunna utnyttja den för avräkning mot framtida beskattningsbara vinster.

NOT 8. Resultat per aktie

	KONCERNEN	
	2012	2011
Totalt antal utestående aktier 1 januari	83 996 162	83 996 162
Återköp av egna aktier under året	-	-
Totalt antal utestående aktier 31 december	83 996 162	83 996 162
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	83 996 162	83 996 162
Effekt av optioner	-	-
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	83 996 162	83 996 162
Aktieägarnas andel av årets resultat, Mkr	1 853	3 955
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	83 996 162	83 996 162
Årets resultat per aktie före utspädning, kr	22,1	47,1
Aktieägarnas andel av årets resultat, Mkr	1 853	3 955
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	83 996 162	83 996 162
Årets resultat per aktie efter utspädning, kr	22,1	47,1

Återköp av aktier genomfördes under 2008 för att säkerställa bolagets åtaganden i det incitamentsprogram för Holmen-koncernens anställda som årsstämman 2008 fattade beslut om. Totalt har 760 000 aktier av serie B återköpts, vilket motsvarar cirka 0,9 procent av det totala antalet utestående aktier och cirka 0,3 procent av det totala antalet röster. Snittpriset för de återköpta aktierna är 201,70 kronor.

Sammanlagt har 758 300 köpoptioner utfärdats. Optionspriset var 20 kronor per option och optionernas lösenpris uppgår till 224,50 kronor per aktie. Varje option ger rätt att förvärva en aktie under lösenperioden maj/juni 2013.

Lösenkursen 224,50 kronor överstiger aktiernas genomsnittskurs för 2012 (186,30 kronor per aktie). Optionerna saknar därför utspädningseffekt enligt definitionen i IAS 33 och har exkluderats från beräkningen av resultat per aktie efter utspädning. Om genomsnittlig börskurs i framtiden överstiger lösenkursen kommer dessa optioner att medföra en beräknad utspädningseffekt. Denna beräknas enligt IAS 33.

NOT 9. Immateriella anläggningstillgångar

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN				
Vid årets början	111	93	23	19
Investeringar	29	20	-	5
Avyttringar och utrangeringar	0	-1	-	-1
Omräkningsdifferenser	-1	0	-	-
Summa	140	111	23	23
ACKUMULERADE AV- OCH NEDSKRIVNINGAR				
Vid årets början	85	73	9	6
Årets avskrivningar	8	12	4	3
Årets nedskrivningar	-10	-	-	-
Omräkningsdifferenser	-1	0	-	-
Summa	82	85	13	9
Planenligt restvärde vid årets slut	57	26	10	14

Immateriella anläggningstillgångar består huvudsakligen av IT-system 43 (22) Mkr. Tillgångarna är i huvudsak externt förvärvade. De har en bestämbar nyttjandeperiod och skrivs av under 5–20 år. Ingen goodwill finns i koncernen.

NOT 10. Materiella anläggningstillgångar

	SKOGSMARK		BYGGNADER, ÖVRIG MARK OCH MARKANLÄGGNINGAR		MASKINER OCH INVENTARIER		PÅGÅENDE ARBETEN OCH FÖRSKOTT TILL LEVERANTÖRER		TOTALT	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
<i>KONCERNEN</i>										
Akkumulerade anskaffningsvärden										
Vid årets början	100	100	6 108	5 711	28 367	26 660	538	819	35 112	33 290
Investeringar	17	-	416	409	544	1 776	632	-283	1 609	1 902
Omklassificeringar	0	-	15	1	21	1	-36	-3	0	0
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-29	-4	-566	-74	-37	-3	-631	-80
Omräkningsdifferenser	0	0	-55	-9	-185	4	-22	8	-262	2
Summa	117	100	6 455	6 108	28 181	28 367	1 075	538	35 828	35 112
Akkumulerade av- och nedskrivningar										
Vid årets början	-	-	3 117	2 985	19 480	18 427	-	-	22 596	21 412
Årets avskrivningar enligt plan	-	-	136	135	1 169	1 113	-	-	1 305	1 248
Årets nedskrivningar	-	-	91	-	72	-	-	-	163	-
Omklassificeringar	-	-	-	0	-	0	-	-	-	0
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-30	-2	-582	-66	-	-	-612	-69
Omräkningsdifferenser	-	-	-28	-1	-139	6	-	-	-167	5
Summa	-	-	3 286	3 117	19 999	19 480	-	-	23 285	22 596
Planenligt restvärde vid årets slut	117	100	3 169	2 991	8 182	8 887	1 075	538	12 543	12 516

	SKOGSMARK		BYGGNADER, ÖVRIG MARK OCH MARKANLÄGGNINGAR		MASKINER OCH INVENTARIER		TOTALT	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
<i>MODERBOLAGET</i>								
Akkumulerade anskaffningsvärden								
Vid årets början	89	80	138	139	250	253	477	472
Investeringar	1	10	-	0	52	25	53	34
Omklassificeringar	-	-	3	-	-3	-1	0	-1
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	-1	-38	-27	-38	-28
Summa	90	89	141	138	262	250	493	477
Akkumulerade avskrivningar enligt plan								
Vid årets början	-	-	127	126	166	162	293	288
Årets avskrivningar enligt plan	-	-	1	1	30	28	31	29
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-	0	-26	-23	-26	-24
Summa	-	-	128	127	170	166	297	293
Akkumulerade uppskrivningar								
Vid årets början	2 415	2 416	1	1	-	-	2 416	2 417
Avyttringar och utrangeringar	0	-1	0	-	-	-	0	-1
Summa	2 415	2 415	1	1	-	-	2 416	2 416
Planenligt restvärde vid årets slut	2 506	2 505	14	12	92	84	2 612	2 601

Det beräknade återvinningsvärdet för koncernens spanska verksamhet har under 2012 minskat till följd av försämrade marknadsförhållanden och understeg vid årsskiftet redovisade värden. Detta har medfört en nedskrivning av materiella anläggningstillgångar med -290 Mkr. Återvinningsvärdet är ett nyttjandevärde och har beräknats utifrån antaganden om framtida utveckling för pris, volym och kostnader samt en beräknad marknadsmässig kapitalkostnad om 10 procent före skatt. Den marknadsmässiga kapitalkostnaden är oförändrad jämfört med senaste beräkning av nyttjandevärde. Samtidigt har en del av den nedskrivning som gjordes 2010, i samband med stängningen av en pappersmaskin vid bruket i Madrid, återförts vilket har ökat värdet på de materiella anläggningstillgångarna med 127 Mkr. Återföringen beror på att den pappersmaskin som stängdes 2010 har sålts under 2012 och väntas överlåtas under 2013. Återvinningsvärdet har beräknats som verkligt värde (försäljningspris) justerat för försäljningskostnader. Koncernens nedskrivningar samt återföring av nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar redovisas i resultaträkningen på raden Nedskrivningar

Koncernens investeringsåtaganden avseende beslutade och pågående projekt uppgick per 2012-12-31 till 856 (1 920) Mkr. Bolagets aktiverade låneutgifter uppgick under 2012 till 51 (35) Mkr. För att fastställa beloppet har en räntesats på 4,0 (4,5) procent använts.

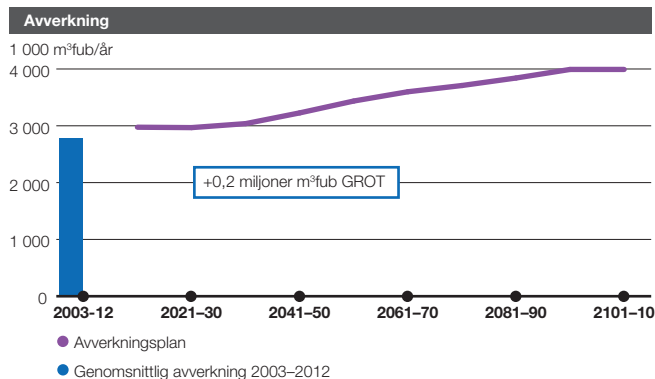
NOT 11. Biologiska tillgångar

I koncernen redovisas skogstillgångar uppdelat på växande skog, som redovisas som biologisk tillgång till verkligt värde, och mark, som redovisas till anskaffningskostnad. Holmens bedömning är att det saknas relevanta marknadspriser som kan användas för att värdera skogsinnehav av Holmens storlek. Värderingen görs därför genom att beräkna nuvärdet av framtida förväntade kassaflöden från den växande skogen. Beräkning av kassaflöden görs för kommande 100 år, vilket bedöms vara skogens avverkningscykel. Kassaflödena beräknas utifrån avverkningsvolymen enligt Holmens aktuella avverkningsplan samt bedömningar om framtida pris- och kostnadsutveckling. Kostnader för återplantering har beaktats då återplantering efter avverkning är en skyldighet enligt lag. Kassaflödena diskonteras med en ränta om 5,5 procent.

Totalt innehar Holmen 1 033 000 hektar produktiv skogsmark med en volym stående skog om 119 miljoner m³sk, varav 72 000 hektar med en stående skog om 12 miljoner m³sk är avsatt till naturområden. Enligt gällande avverkningsplan, som är från 2011, kommer avverkningen att uppgå till 3,2 miljoner m³fub per år, varav 0,2 miljoner m³fub biobränsle i form av grenar och toppar. Denna nivå bedöms vara i stort oförändrad till 2030. Därefter beräknas den successivt kunna ökas till drygt 4 miljoner m³fub år 2110. Cirka 40 procent av avverkningen utgörs av massaved som säljs till massa- och pappersindustrin, 50 procent utgörs av timmer som säljs till sågverk och resterande andel utgörs av grot, vilket primärt används som bränsleved.

Värderingen baseras på ett långsiktigt trendpris som är i nivå med genomsnittligt pris de senaste tio åren men något lägre än aktuella marknadspriser. Trendpriset räknas årligen upp med 2 procents inflation. Kostnadsprognosen utgår ifrån aktuell kostnadsnivå och räknas upp med drygt 2 procent per år.

Holmens skogsinnehav är redovisat till 16 227 Mkr före skatt. En uppskjuten skatteskuld om 3 587 Mkr redovisas relaterat till detta, vilket motsvarar den skattekostnad som uppstår vid den framtida avverkningen. Detta innebär att den växande skogen netto efter skatt redovisas till 12 640 Mkr.

Förändringen av värdet på den växande skogen kan delas upp på:

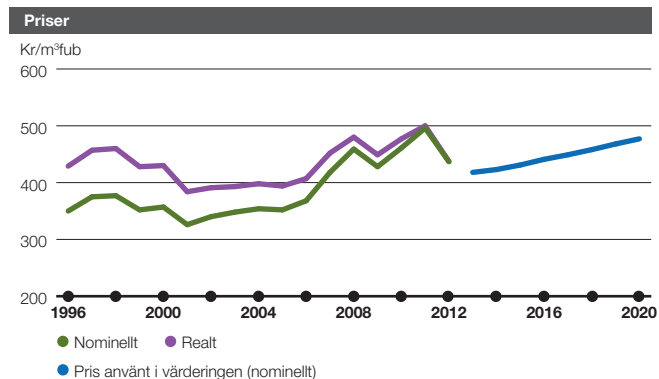
	2012	2011
KONCERNEN		
Ingående balans	15 771	12 161
Köp av växande skog	107	18
Försäljning av växande skog	-	-1
Förändring till följd av avverkning	-574	-724
Förändring av verkligt värde	924	4 317
Bokfört värde vid årets slut	16 227	15 771

Nettot av förändring av verkligt värde och förändring till följd av avverkning redovisas i resultaträkningen som värdeförändring i biologiska tillgångar. För 2012 uppgick den till 350 (3 593) Mkr.

Nedan visas hur värdet på skogstillgångarna skulle påverkas av förändringar i de mest väsentliga värderingsantagandena:

VÄRDEFÖRÄNDRING (MKR)		
KONCERNEN	FÖRE SKATT	EFTER SKATT
Årlig förändring, +0,1% per år		
Avverkningstakt	700	520
Prisinflation	1 080	790
Kostnadsinflation	-610	-450
Nivåförändring, +1%		
Avverkning	240	180
Priser	400	300
Kostnader	-240	-180
Diskonteringsränta, +0,1%		
	-430	-320

Med årlig förändring avses den årliga förändringstakten som används i värderingen för respektive parameter. Exempelvis innebär en ökning med 0,1 procent att den årliga prisinflationen ökas från 2,0 procent till 2,1 procent i beräkningarna. Med nivåförändring avses att den nivå som ligger för respektive parameter och år förändras. Exempelvis innebär 1 procent prisökning att de virkespriser som ligger i beräkningarna höjs med 1 procent för samtliga år (ett nivåskift).

Prisserien Nominellt visar genomsnittligt försäljningspris för Holmen. Realt är nominella priser omräknade till 2012 års penningvärde med användning av historisk svensk KPI.

NOT 12. Andelar i intresseföretag samt övriga aktier och andelar

	KONCERNEN		MODERBOLAGET			KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011		2012	2011	2012	2011
INTRESSEFÖRETAG					ÖVRIGA AKTIER OCH ANDELAR				
Redovisat värde vid årets ingång	1 815	1 748	123	118	Redovisat värde vid årets ingång	13	12	6	5
Investeringar	12	5	2	5	Investeringar	-	1	-	1
Andel i intresseföretagets resultat	47	84	-	-	Avyttringar	0	0	0	0
Erhållen utdelning	-47	-20	-	-	Omräkningsdifferens	0	0	-	-
Omräkningsdifferens	-6	-2	-	-	Redovisat värde vid årets utgång	13	13	6	6
Redovisat värde vid årets utgång	1 821	1 815	125	123					

I moderbolagets ingående balans ingår ackumulerade nedskrivningar om 34 Mkr.
Ingen nedskrivning har skett under året.

MODERBOLAGETS OCH KONCERNENS INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

ORG NR	SÄTE	ANTAL ANDELAR	ANDEL % *	BOKFÖRT VÄRDE HOS MODERBOLAGET, TKR	ANDELNS VÄRDE I KONCERN- REDOVISNING, TKR	ANDEL % *	BOKFÖRT VÄRDE HOS MODERBOLAGET, TKR	ANDELNS VÄRDE I KONCERN- REDOVISNING, TKR	
			2012			2011			
Brännälvens Kraft AB	556017-6678	Arbrå	5 556	13,9	-	36 400	13,9	-	36 400
Gidekraft AB	556016-0953	Örnsköldsvik	990	9,9	99	99	9,9	99	99
Harrsele AB	556036-9398	Vännäs	9 886	49,4	-	1 472 724	49,4	-	1 474 072
Uni4 Marketing AB	556594-6984	Stockholm	1 800	36,0	1 856	18 475	36,0	1 856	16 044
Industriskog AB	556193-9470	Falun	25 000	33,3	37	37	33,3	37	37
Pressretur AB	556188-2712	Stockholm	334	33,4	-	0	33,4	-	0
PÅAB, Pappersåtervinning AB	556142-5116	Norrköping	500	50,0	109	109	50,0	109	109
Vattenfall Tuggen AB	556504-2826	Lycksele	683	6,83	74 755	74 755	6,83	74 755	74 755
VindIn AB	556713-5172	Stockholm	200	17,7	46 260	49 558	17,7	43 790	46 773
ScandFibre Logistics AB	556253-1474	Stockholm	2 000	20,0	2 115	2 115	20,0	2 115	2 115
Melodea Ltd, Israel	Tel Aviv	119	21,1	-	9 347	-	-	-	-
Baluarte Sociedade de Recolha e Recuperação de Desperdícios, Lda, Portugal	Alcochete	2	50,0	-	35 710	50,0	-	40 425	
SAS Saica Natur sud, Frankrike	Lorp-Sentaraille	678	24,0	-	20 017	24,0	-	20 520	
Peninsular Cogeneración S.A., Spanien	Madrid	4 500	50,0	-	101 990	50,0	-	103 328	
Totalt				125 232	1 821 337		122 762	1 814 678	

* Ägarandel överensstämmer med andel av rösterna för totalt antal aktier.

MODERBOLAGETS OCH KONCERNENS INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I ÖVRIGA FÖRETAG

ORG NR	SÄTE	ANTAL ANDELAR	ANDEL % *	BOKFÖRT VÄRDE HOS MODERBOLAGET, TKR	ANDELENS VÄRDE I KONCERN-REDOVISNING, TKR	ANDEL % *	BOKFÖRT VÄRDE HOS MODERBOLAGET, TKR	ANDELENS VÄRDE I KONCERN-REDOVISNING, TKR	
			2012			2011			
Moderbolaget									
Industrikraft i Sverige AB	556761-5371	Stockholm	100 000	20,0	5 000	5 000	20,0	5 000	5 000
Diverse aktier ägda av moderbolaget					645	645		690	690
Totalt					5 645	5 645		5 690	5 690
Koncernen									
SweTree Technologies AB	556573-9587	Umeå	73 500	2,6	-	6 920	2,6	-	6 920
Diverse aktier						340			340
Totalt					5 645	12 904		5 690	12 949

* Ägarandel överensstämmer med andel av rösterna för totalt antal aktier.

Ägandet i Brännälvens Kraft AB, Gidekraft AB, Harrsele AB samt Vattenfall Tuggen AB avser vattenkrafttillgångar och ägandet i VindIn AB avser vindkrafttillgångar. Ägarandelen ger koncernen rätt att köpa producerad elkraft till självkostnad, vilket innebär att endast ett begränsat resultat uppstår i intresseföretaget. Inköpt elkraft säljs externt till marknadspris och resultatet redovisas i koncernen inom affärsområdet Holmen Energi.

Innehavet i Brännälvens Kraft AB, Gidekraft AB, Vattenfall Tuggen AB och VindIn AB klassificeras som intresseföretag trots att ägarandelen understiger 20 procent på grund av att aktieägaravtal ger ett betydande inflytande över bolagets verksamhet.

Till höger specificeras finansiell information i sammandrag avseende intresseföretag som ägs av koncernen respektive ägs av moderbolaget. Tabellen visar ägd andel av intresseföretagen.

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
Intäkter	1 179	1 142	738	646
Resultat	18	34	-28	0
Tillgångar	828	810	413	266
Skulder	502	463	303	187
Eget kapital	341	372	125	95

NOT 13. Finansiella instrument

Långfristiga finansiella fordringar består av räntebärande långa depositioner hos kreditinstitut, finansiella fordringar på andra företag som i allt väsentligt är räntebärande samt förutbetalda kostnader för lånelöften. Därutöver ingår marknadsvärden på långfristiga derivat. Moderbolagets fordringar hos koncernföretag innehåller en betydande del räntefria fordringar mellan svenska helägda koncernföretag.

Som **kortfristiga finansiella fordringar** redovisas räntebärande placeringar och utlåning med löptid upp till ett år, upplupna räntetäckter och realiserade kursvinster. Kortfristiga finansiella fordringar har i allt väsentligt en räntebindning understigande tre månader och bär därmed mycket begränsad ränterisk.

Likvida medel består av banktillgodohavanden och placeringar som lätt kan omvandlas till kassamedel till ett känt belopp och med en löptid om högst tre månader från anskaffningstidpunkten, vilket även innebär att ränterisken är obetydlig. Likviditet är placerad på bankkonto eller som korta depositioner hos banker. Snitträntan på koncernens finansiella tillgångar, exklusive pensionstillgångar, var under 2012 cirka 1,5 (1,3) procent.

Som **finansiella skulder** redovisas låneskulder, upplupna räntekostnader, realiserade kursförluster och marknadsvärden på derivat.

Finansiella skulder är i allt väsentligt räntebärande. Moderbolagets skulder till koncernföretag innehåller en betydande del räntefria skulder mellan svenska helägda koncernföretag.

Förfallostruktur och snittränta för koncernens skulder framgår av förvaltningsberättelsen sid. 30. Av moderbolagets skulder förfaller 5 526 Mkr inom ett år. Utöver ovan identifierade finansiella tillgångar och skulder ingår även pensionsskulden (se not 17) i den finansiella nettoskulden.

Poster värderade till verkligt värde tillhör värderingsnivå två enligt IFRS 7. Verkligt värde i tabellerna beräknas genom diskonterade kassaflöden och samtliga variabler, såsom diskonteringsräntor och valutakurser, hämtas från marknadsnoteringar för beräkningar. Skillnaden mellan verkligt värde och bokfört värde beror på att vissa skulder inte marknadsvärderas i balansräkningen utan redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Koncernen har inga lån som redovisas till verkligt värde via resultatet. För kundfordringar och leverantörsskulder har som verkligt värde angetts det redovisade värdet vilket bedöms återspegla det verkliga värdet väl. Då något tillförlitligt marknadsvärde avseende aktier och andelar ej har kunnat fastställas har dessa utelämnats i tabellerna. För vidare information om finansiering se riskavsnittet sid. 30.

FÖRFALLOSTRUKTUR, ODISKONTERADE BELOPP*

	2013	2014	2015	2016	2017-
FINANSIELLA SKULDER					
Derivat	-33	-	-14	-	-62
Övriga finansiella skulder	-5 531	-534	-911	-5	-303
FINANSIELLA FORDRINGAR					
Derivat	9	-	-	-	-
Övriga finansiella fordringar	328	4	9	1	14

* Avser finansiella instrument som ingår i den finansiella nettoskulden ovan, exklusive avsättningar för pensioner.

NOT 13. Finansiella instrument, forts.

KONCERNEN	POSTER REDOVISADE TILL VERKLIGT VÄRDE VIA RESULTATET		DERIVAT SOM SÄKRINGS- REDOVISAS		KUND- OCH LÅNE- FORDRINGAR		TILLGÅNGAR SOM KAN SÄLJAS		ÖVRIGA SKULDER		SUMMA REDOVISAT VÄRDE		VERKLIGT VÄRDE	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
<i>FINANSIELLA INSTRUMENT SOM INGÅR I DEN FINANSIELLA NETTOSKULDEN</i>														
Placeringar kreditinstitut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Derivat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga finansiella fordringar	-	-	-	-	39	82	-	-	-	-	39	82	39	82
	-	-	-	-	39	82	-	-	-	-	39	82	39	82
<i>KORTFRISTIGA FINANSIELLA FORDRINGAR</i>														
Upplupen ränta	-	-	-	-	2	3	-	-	-	-	2	3	2	3
Derivat	5	5	4	17	-	-	-	-	-	-	9	22	9	22
Övriga finansiella fordringar	-	-	-	-	20	21	-	-	-	-	20	21	20	21
	5	5	4	17	22	24	-	-	-	-	31	46	31	46
<i>LIKVIDA MEDEL</i>														
Kortfristig likviddeposition	-	-	-	-	87	17	-	-	-	-	87	17	87	17
Banktillgodohavanden	-	-	-	-	221	95	-	-	-	-	221	95	221	95
	-	-	-	-	308	112	-	-	-	-	308	112	308	112
<i>LÅNGFRISTIGA SKULDER</i>														
MTN-lån	-	-	-	-	-	-	-	-	-300	-1 808	-300	-1 808	-327	-1 872
Lån från banker och övriga kredit- institut	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 389	-1 451	-1 389	-1 451	-1 412	-1 454
Derivat	-	-	-57	-59	-	-	-	-	-	-	-57	-59	-57	-59
	-	-	-57	-59	-	-	-	-	-1 689	-3 260	-1 746	-3 319	-1 796	-3 385
<i>KORTFRISTIGA SKULDER</i>														
Certifikatsprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-3 381	-2 274	-3 381	-2 274	-3 381	-2 274
Bankkontoskulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-10	-93	-10	-93	-10	-93
Kort del av långa lån	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-96	-	-96	-	-97
Derivat	-7	-4	-21	-10	-	-	-	-	-	-	-28	-14	-28	-14
Upplupen ränta	-	-	-	-	-	-	-	-	-46	-49	-46	-49	-46	-49
MTN-lån	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 343	-	-1 343	-	-1 370	-
Övriga kortfristiga skulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-58	-296	-58	-296	-59	-296
	-7	-4	-21	-10	-	-	-	-	-4 838	-2 808	-4 866	-2 822	-4 894	-2 824
<i>FINANSIELLA INSTRUMENT SOM EJ INGÅR I DEN FINANSIELLA NETTOSKULDEN</i>														
Övriga aktier och andelar	-	-	-	-	-	-	13	13	-	-	13	13	-	-
Kundfordringar	-	-	-	-	2 290	2 366	-	-	-	-	2 290	2 366	2 290	2 366
Derivat (redovisade bland rörelsefordringar)	9	89	52	152	-	-	-	-	-	-	61	241	61	241
Leverantörsskulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-2 245	-2 655	-2 245	-2 655	-2 245	-2 655
Derivat (redovisade bland rörelseskulder)	-3	-3	-18	-28	-	-	-	-	-	-	-21	-31	-21	-31
FINANSIELLA INSTRUMENT TOTALT	4	87	-40	72	2 659	2 584	13	13	-8 772	-8 723	-6 136	-5 967	-6 227	-6 048

MODERBOLAGET	POSTER REDOVISADE TILL VERKLIGT VÄRDE VIA RESULTATET		DERIVAT		DERIVAT SOM SÄKRINGS- REDOVISAS		KUND- OCH LÅNE- FORDRINGAR		TILLGÅNGAR SOM KAN SÄLJAS		ÖVRIGA SKULDER		SUMMA REDOVISAT VÄRDE		VERKLIGT VÄRDE	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
<i>FINANSIELLA INSTRUMENT SOM INGÅR I DEN FINANSIELLA NETTOSKULDEN</i>																
Placeringar kreditinstitut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Derivat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordringar på koncernföretag	-	-	-	-	2 299	3 235	-	-	-	-	-	-	2 299	3 235	2 299	3 235
Övriga finansiella fordringar	-	-	-	-	26	32	-	-	-	-	-	-	26	32	26	32
	-	-	-	-	2 325	3 267	-	-	-	-	-	-	2 325	3 267	2 325	3 267
<i>KORTFRISTIGA FINANSIELLA FORDRINGAR</i>																
Upplupen ränta	-	-	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	2	3	2	3
Derivat	5	5	4	17	-	-	-	-	-	-	-	-	9	22	9	22
Fordringar på koncernföretag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga finansiella fordringar	-	-	-	-	19	21	-	-	-	-	-	-	19	21	19	21
	5	5	4	17	21	24	-	-	-	-	-	-	31	46	31	46
<i>LIKVIDA MEDEL</i>																
Kortfristig likviddeposition	-	-	-	-	74	-	-	-	-	-	-	-	74	-	74	-
Banktillgodohavanden	-	-	-	-	139	16	-	-	-	-	-	-	139	16	139	16
	-	-	-	-	213	16	-	-	-	-	-	-	213	16	213	16
<i>LÅNGFRISTIGA SKULDER</i>																
MTN-lån	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-300	-1 808	-300	-1 808	-327	-1 872
Lån från banker och övriga kredit- institut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 387	-1 449	-1 387	-1 449	-1 409	-1 450
Skulder till koncernföretag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 363	-1 360	-1 363	-1 360	-1 363	-1 360
Derivat	-	-	-57	-59	-	-	-	-	-	-	-	-	-57	-59	-57	-59
	-	-	-57	-59	-	-	-	-	-	-	-3 050	-4 617	-3 107	-4 676	-3 156	-4 741
<i>KORTFRISTIGA SKULDER</i>																
Certifikatsprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-3 381	-2 274	-3 381	-2 274	-3 381	-2 274
Bankkontoskulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-10	-92	-10	-92	-10	-92
Kort del av långa lån	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-96	-	-96	-	-97
Derivat	-7	-4	-21	-10	-	-	-	-	-	-	-	-	-28	-14	-28	-14
Upplupen ränta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-46	-49	-46	-49	-46	-49
Skulder till koncernföretag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MTN-lån	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1 343	-	-1 343	-	-1 370	-
Övriga kortfristiga skulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-52	-291	-52	-291	-53	-291
	-7	-4	-21	-10	-	-	-	-	-	-	-4 832	-2 802	-4 860	-2 817	-4 888	-2 817
<i>FINANSIELLA INSTRUMENT SOM EJ INGÅR I DEN FINANSIELLA NETTOSKULDEN</i>																
Övriga aktier och andelar	-	-	-	-	-	-	6	6	-	-	-	-	6	6	-	-
Kundfordringar	-	-	-	-	2 035	2 158	-	-	-	-	-	-	2 035	2 158	2 035	2 158
Derivat (redovisade bland rörelsefordringar)	9	89	53	132	-	-	-	-	-	-	-	-	62	221	62	221
Leverantörsskulder	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2 119	-2 609	-2 119	-2 609	-2 119	-2 609
Derivat (redovisade bland rörelseskulder)	-7	-8	-134	-131	-	-	-	-	-	-	-	-	-141	-139	-141	-139
FINANSIELLA INSTRUMENT TOTALT	-	82	-155	-51	4 594	5 465	6	6	-10 001	-10 028	-5 556	-4 527	-4 633	-4 598	-4 633	-4 598

NOT 14. Varulager

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
Råvaror och förnödenheter	922	943	653	685
Timmer och massaved	325	364	303	332
Färdiga varor och produkter i arbete	1 227	1 268	982	1 022
Avverkningsrätter	590	851	546	817
Elcertifikat och utsläppsrätter	157	130	146	105
Totalt	3 221	3 556	2 630	2 961

Under året har nedskrivningar av varulager påverkat resultatet negativt och uppgår för koncernen till -79 (26) Mkr och för moderbolaget till -84 (31) Mkr.

NOT 15. Rörelsefordringar

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
Kundfordringar				
Koncernföretag	-	-	91	116
Intresseföretag	36	31	33	31
Övriga	2 253	2 335	1 911	2 010
Summa kundfordringar	2 290	2 366	2 035	2 158
Kortfristiga fordringar				
Koncernföretag	-	-	-	-
Intresseföretag	35	25	5	1
Övriga	199	295	141	220
Derivat	61	241	62	221
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	124	133	102	85
Summa övriga rörelsefordringar	419	694	311	528
Totala rörelsefordringar	2 709	3 060	2 346	2 686

Kundfordringar redovisas till det belopp som förväntas bli inbetalt utifrån en individuell bedömning av respektive kund. Koncernens kundfordringar är främst mot europeiska kunder. Kundfordringarna i utländsk valuta har värderats till balansdagskurs. Avsättning för befarade kreditförluster på kundfordringar uppgick per 2012-12-31 till 34 (25) Mkr och har netto redovisats med kundfordringar. Avsättningen har under året förändrats 1 (3) Mkr till följd av konstaterade kreditförluster samt 10 (6) Mkr till följd av förändring av avsättning för befarade kreditförluster.

Marknadsvärden på derivat avser säkringar av framtida kassaflöden.

Kundkreditrisk gentemot koncernens kunder hanteras av respektive affärsområde och beskrivs i förvaltningsberättelsen sid. 31.

NOT 16. Eget kapital moderbolaget

2012-12-31			
AKTIEKAPITAL	ANTAL	KVOTVÄRDE	MKR
Registrerat aktiekapital			
Serie A	22 623 234	50	1 131,2
Serie B	62 132 928	50	3 106,6
Totalt antal aktier	84 756 162		4 237,8
Återköpta B-aktier	-760 000		
Totalt antal utestående aktier	83 996 162		
Utfärdade köpoptioner, B-aktier	758 300		

2011-12-31			
AKTIEKAPITAL	ANTAL	KVOTVÄRDE	MKR
Registrerat aktiekapital			
Serie A	22 623 234	50	1 131,2
Serie B	62 132 928	50	3 106,6
Totalt antal aktier	84 756 162		4 237,8
Återköpta B-aktier	-760 000		
Totalt antal utestående aktier	83 996 162		
Utfärdade köpoptioner, B-aktier	758 300		

Bolagets aktiekapital utgörs av aktier utgivna i två serier, serie A med 10 röster per aktie och serie B med 1 röst per aktie. I övrigt finns inga restriktioner mellan aktieslagen.

Per den 31 december 2012, uppgick koncernens innehav av egna aktier till 760 000 (760 000). Inga avyttringar av egna aktier har skett under året.

Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde enligt ÅRL 4 kap 14a§ har påverkat moderbolagets egna kapital med -155 (31) Mkr. I koncernen har värdering av derivat och andra finansiella instrument påverkat det egna kapitalet med -36 (159) Mkr.

Holmens lönsamhetsmål är att avkastningen uthålligt ska överstiga marknadsmässig kapitalkostnad. Ordinarie utdelning grundas på en sammanvägning av koncernens lönsamhetssituation, framtida investeringsplaner och finansiella ställning. Målet är att ha en stark finansiell ställning med en skuldsättningsgrad för koncernen i intervallet 0,3–0,8.

Styrelsen föreslår årsstämman den 10 april 2013 att besluta om utdelning om 9 kronor per aktie. Den föreslagna utdelningen uppgår till sammanlagt 756 Mkr. Föregående år lämnades en utdelning om 8 kronor per aktie (672 Mkr).

Skuldsättningsgraden uppgick till 0,32 (0,32).

Varken moderbolaget eller något av dotterbolagen står under externa kapitalkrav, med undantag från Holmen Försäkring AB som följer Finansinspektionens föreskrifter med krav på förhållande mellan eget kapital och risk. För ytterligare redogörelse över koncernens kapital- och riskhantering, se förvaltningsberättelsen sid. 28–31.

NOT 17. Avsättningar för pensioner

Holmen har förmånsbaserade tjänstepensionsplaner för tjänstemän i Sverige (ITP-plan) och för merparten av de anställda i England. Dessa planer tillhandahåller förmåner beräknade utifrån slutlön och tjänstetid. Planen i England är sedan 2004 stängd för nyinträde. Nyanställda erbjuds från och med denna tidpunkt en premiebestämd pensionsplan. Tjänstepension för arbetare i Sverige är avgiftsbestämd. Åtagandena från pensionsplanerna i England ligger i så kallade "trusts". Förmånsbestämda åtaganden utöver ITP-planen för koncernledningen i Sverige tryggs via stiftelse. Dessa åtaganden redovisas i koncernen som förmånsbestämda planer enligt IAS 19. Merparten av de förmånsbestämda pensionsåtagandena för tjänstemän i Sverige tryggs genom försäkring i Alecta. Då Alecta inte kan tillhandahålla tillräckliga uppgifter för att redovisa ITP-planen som förmånsbestämd redovisas den i enlighet med UFR 6 som avgiftsbestämd. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgick till 35 (33) Mkr, varav 33 (32) Mkr avser ålderspension och familjepension, och ingår i resultatposten personalkostnader. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2012 uppgick Alectas kollektiva konsolideringsnivå till 129 (113) procent.

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
PENSIONSOSTAD				
Förmånsbestämda planer				
Personalkostnad	-21	-18	-1	3
Finansiella intäkter	-	-	-	-
Finansiella kostnader	-15	-8	0	0
Summa förmånsbestämda planer i resultaträkningen	-36	-25	-1	3
Avgiftsbestämda planer				
Personalkostnad	-150	-132	-139	-122
Summa redovisat i resultaträkningen	-185	-157	-141	-119

Årets aktuariella omvärdering för koncernen uppgick till -16 (-184) Mkr, inklusive tillhörande löneskattekostnad -1 (-1) Mkr, och har redovisats i övrigt totalresultat.

I sammanställningarna nedan specificeras förändringen av den förmånsbestämda förpliktelsen samt förändringen av förvaltningstillgångarna. Drygt 90 procent av åtagandena avser pensionsplanerna i England.

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
FÖRPLIKTELSE				
Förpliktelse per den 1 januari	-1 843	-1 650	-181	-206
Kostnad för tjänstgöring aktuell period	-21	-18	-11	4
Räntekostnader	-82	-82	0	0
Aktuariella vinster och förluster	-107	-137	-	-
Inbetalningar från anställda	-5	-5	-	-
Utbetalda pensioner	100	101	37	41
Överfört från avsättningar	-38	-20	-38	-20
Regleringar	0	0	-	-
Valutakursdifferenser	32	-33	-	-
Förpliktelse per den 31 december	-1 963	-1 843	-193	-181

Av koncernens totala förpliktelser avser 68 (57) Mkr sådana som ej är fonderade medan resten är helt eller delvis fonderade förpliktelser. Av moderbolagets förpliktelser var 60 (51) Mkr tryggnade enligt tryggandelagen.

KONCERNEN MODERBOLAGET

	2012	2011	2012	2011
FÖRVALTNINGSTILLGÅNGAR				
Tillgångarnas verkliga värde den 1 januari	1 485	1 438	131	138
Förväntad avkastning	67	75	-	-
Aktuariella vinster och förluster	91	-46	-	-
Verklig avkastning (moderbolaget)	-	-	9	-1
Inbetalningar från arbetsgivaren	59	54	-	-
Inbetalningar från anställda	5	5	-	-
Utbetalda pensioner	-72	-66	-7	-7
Valutakursdifferenser	-28	27	-	-
Tillgångarnas verkliga värde den 31 december	1 608	1 485	133	131
Avsättning för pensioner, netto	-355	-358	-60	-51

Förvaltningstillgångarna fördelar sig enligt nedan:

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
FÖRVALTNINGSTILLGÅNGAR				
Aktier	786	688	53	46
Obligationer	806	770	80	84
Korta räntebärande placeringar	16	27	0	1
	1 608	1 485	133	131

I förvaltningstillgångarna ingår inga finansiella instrument utgivna av koncernbolag och inga tillgångar som används av koncernen.

	2012 31 DEC	2011 31 DEC
VÄSENTLIGA AKTUARIELLA ANTAGANDEN, KONCERNEN (VIKTADE GENOMSNITT), %		
Diskonteringsränta	4,2	4,6
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	4,2	4,6
Framtida löneökning	3,6	3,7
Framtida inflation	2,8	2,9

Den förväntade avkastningen på räntebärande värdepapper har beräknats utifrån förstklassiga långfristiga obligationer och för aktier har ett tillägg gjorts avseende en riskpremie.

Diskonteringsräntan för pensionsförpliktelserna har fastställts utifrån förstklassiga företagsobligationer. Vid beräkning av pensionsåtagandets storlek för moderbolaget har diskonteringsränta om 3,5 (3,6) procent och lönenivån per balansdagen använts.

	2012	2011	2010	2009	2008
HISTORIK, KONCERNEN					
Nuvärde av förpliktelsen	-1 963	-1 843	-1 650	-1 706	-1 553
Verkligt värde av förvaltningstillgångar	1 608	1 485	1 438	1 385	1 199
Netto	-355	-358	-213	-320	-354
Erfarenhetsbaserade justeringar					
Förmånsbestämda förpliktelser	45	-13	29	-11	-3
Förvaltningstillgångar	91	-46	118	131	-237
Aktuariella omvärderingar					
Ingående balans	-200	-16	-113	-128	41
Årets förändring	-16	-184	97	15	-169
Utgående balans	-216	-200	-16	-113	-128

Under 2013 förväntas koncernens inbetalningar till de fonderade förmånsbestämda planerna uppgå till 56 Mkr.

NOT 18. Övriga avsättningar

	AVSÄTTNING FÖR SKATTER		ANDRA AVSÄTTNINGAR		TOTALT	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
KONCERNEN						
Redovisat värde vid periodens ingång	65	46	564	683	629	729
Avsättningar som gjorts under perioden	21	20	75	92	97	111
Belopp som tagits i anspråk under perioden	0	-1	-159	-210	-159	-211
Omräkningsdifferenser	0	-	-1	0	-1	0
Redovisat värde vid periodens utgång	86	65	479	564	566	629
Varav total långfristig del av avsättningarna	86	65	411	408	497	473
Varav total kortfristig del av avsättningarna	0	0	68	157	68	157
MODERBOLAGET						
Redovisat värde vid periodens ingång	45	45	653	695	698	740
Avsättningar som gjorts under perioden	0	-	178	176	178	176
Belopp som tagits i anspråk under perioden	0	-	-205	-218	-205	-218
Redovisat värde vid periodens utgång	45	45	626	653	671	698
Varav total långfristig del av avsättningarna	45	45	457	450	502	495
Varav total kortfristig del av avsättningarna	0	-	170	203	170	203

Holmen har ett stort skattemål som inte är avslutat, vilket berör Holmens dotterbolag MoDo Capital. Kammarrätten har under 2012 avkunnat dom i målet vilken innebar att länsrättens dom fastställdes och att Modo Capital nekades värdeminskingsavdrag för taxeringen 1997. Holmen har överklagat domen till Högsta förvaltningsdomstolen. Holmen betalade 2010 in det tvistiga beloppet 611 Mkr till Skatteverket.

Andra avsättningar avser främst förpliktelser att återställa miljö samt personal- och

omstruktureringskostnader. I moderbolaget ingår även avsättning för framtida åtgärder för återbeskogning efter gjorda slutavverkningar (184 Mkr), vilket normalt utförs inom tre år efter avverkning.

Under 2012 har nya avsättningar framförallt gjorts för omstruktureringar inom Holmen Paper. Vid utgången av 2012 fanns cirka 65 Mkr i avsättningar för att täcka kostnader för omstruktureringar. Dessa förväntas i huvudsak att utbetalas under 2013.

NOT 19. Rörelseskulder

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
Leverantörsskulder				
Koncernföretag	-	-	330	482
Intresseföretag	68	41	-	0
Övriga	2 177	2 614	1 790	2 127
Summa leverantörsskulder	2 245	2 655	2 119	2 609
Kortfristiga skulder				
Koncernföretag	-	-	0	0
Intresseföretag	24	8	23	-
Övriga	172	283	144	229
Derivat	21	31	141	139
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	732	693	504	476
Summa övriga rörelseskulder	950	1 016	812	844
Totala rörelseskulder	3 194	3 671	2 931	3 453

Samtliga leverantörsskulder förfaller inom ett år.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter i moderbolaget består främst av personalkostnader 217 (208) Mkr, inlevererat men ej fakturerat 87 (50) Mkr samt rabatter 46 (41) Mkr.

Marknadsvärden på derivat avser i allt väsentligt säkringar av framtida kassaflöden. Se not 13.

NOT 20. Operationell leasing

Leasingavgifterna uppgick under 2012 till 26 (25) Mkr för koncernen och till 8 (6) Mkr för moderbolaget. Koncernens leasingavtal avser främst truckar och bilar. Under räkenskapsåret 2012 ingicks inte några leasingavtal av betydelse för verksamheten. Ingen vidareuthyrning har skett.

Framtida leasingavgifter fördelar sig enligt följande:

	KONCERNEN			MODERBOLAGET		
	2013	2014 –2018	2019–	2013	2014 –2018	2019–
Framtida leasingavgifter	22	22	-	7	5	-
Nuvärdet av framtida leasingavgifter	22	21	-	7	5	-

Avtalen har en återstående löptid mellan 1 och 6 år. Koncernens framtida leasingavgifter för befintliga leasingavtal uppgick vid utgången av föregående år till 49 Mkr. För moderbolaget var motsvarande belopp 8 Mkr.

Utöver leasingavtal har Holmen tidsbefraktningsavtal avseende fyra fartyg, vilka används för transport av företagets produkter. Avtalen för fartygen är ingångna under 2006 och 2010 och har en återstående löptid om 1 till 4 år.

NOT 21. Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

STÄLLT SÄKERHETSVÄRDE		TOTALT STÄLLD SÄKERHET	TOTALT STÄLLD SÄKERHET
FASTIGHETS- INTECKNINGAR	ÖVRIGA SÄKERHETER	2012	2011
KONCERNEN			
För egna skulder			
Finansiella skulder	6	-	6
Summa	6	-	6
MODERBOLAGET			
För egna skulder			
Finansiella skulder	6	-	6
Summa	6	-	6

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
EVENTALFÖRPLIKTELSE				
Borgen till förmån för koncernföretag	-	-	32	49
Övriga eventalförpliktelser	100	118	45	46
Summa	100	118	77	95

Med stöd av Miljöbalkens bestämmelser aktualiserar de svenska miljömyndigheterna frågor om markundersökningar och efterbehandling vid nedlagda verksamheter. Ansvar för efterbehandling avgörs i det enskilda fallet ofta med hjälp av skälighetsbedömning. Holmen har miljörelaterade eventalförpliktelser som idag inte kan kvantifieras men som i framtiden kan komma att innebära kostnader.

NOT 22. Närstående

Av moderbolagets nettoomsättning 15 895 (15 914) Mkr avser 0,6 (0,6) procent leveranser till koncernföretag. Moderbolagets inköp från koncernföretag uppgick till 1 692 (1 905) Mkr.

Mellan moderbolaget och svenska dotterföretag finns betydande finansiella skulder och fordringar som löper utan ränta.

Moderbolaget har en närståenderelation med sina dotterföretag, se not 23.

Enligt avtal har Holmen Paper AB förbundit sig att löpande köpa produkter från Holmen Paper Madrid SL till ett pris baserat på produktionskostnad och kapitalbindning för vidare försäljning till slutkund. Syftet är att optimera verksamheten inom tidningspapper. Holmen Paper AB:s köp från Holmen Paper Madrid SL uppgick under 2012 till 1 471 (1 630) Mkr. Då Holmen Paper AB agerar i kommission för Holmen AB redovisas dessa affärer i Holmen AB.

L E Lundbergföretagen AB är en stor aktieägare i Holmen (se sid. 53). Holmen hyr kontorslokaler för 10 (7) Mkr av Fastighets AB L E Lundberg, som är ett koncern-

företag till L E Lundbergföretagen AB. Fredrik Lundberg, som är VD och huvudägare i L E Lundbergföretagen, erhöll 2012 ett arvode som styrelseordförande i Holmen om 600 000 kronor.

Transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor. Ägarandel i intresseföretag som producerar vatten- och vindkraft ger koncernen rätt att köpa producerad elkraft till självkostnad i förhållande till ägardel, vilket innebär att endast ett begränsat resultat uppstår i intresseföretaget. Inköpt elkraft säljs externt till marknadspris och resultatet redovisas i koncernen inom affärsområdet Holmen Energi.

I Spanien köps energi och returpapper från intresseföretag.

TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE

	FÖRSÄLJNING AV VAROR TILL NÄRSTÅENDE		INKÖP AV VAROR FRÅN NÄRSTÅENDE		ÖVRIGT (T EX RÄNTA, UTDELNING)		SKULD TILL NÄRSTÅENDE		FORDRAN PÅ NÄRSTÅENDE	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
KONCERNEN										
Intresseföretag	250	203	332	256	1	1	87	68	115	142
MODERBOLAGET										
Dotterföretag	89	102	1 692	1 905	255	6	1 827	1 951	2 393	3 351
Intresseföretag	250	203	212	32	1	1	18	19	71	69

För ersättningar till styrelseledamöter, se not 4.

NOT 23. Andelar i koncernföretag

MODERBOLAGET

	2012	2011
ACKUMULERADE ANSKAFFNINGSVÄRDEN		
Redovisat värde vid årets ingång	16 672	16 674
Inköp	0	-
Ågartillskott	10	-
Försäljningar	-1	-1
Utgående balans 31 december	16 682	16 672
ACKUMULERADE UPPSKRIVNINGAR		
Redovisat värde vid årets ingång	2 299	2 299
Utgående balans 31 december	2 299	2 299
ACKUMULERADE NEDSKRIVNINGAR		
Redovisat värde vid årets ingång	4 658	4 658
Årets nedskrivning	1 373	-
Utgående balans 31 december	6 030	4 658
Redovisat värde vid årets utgång	12 951	14 314

Moderbolagets nedskrivningar av andelar i koncernföretag redovisas i resultaträkningen på raden Resultat från andelar i koncernföretag och avser för 2012 huvudsakligen innehav i den spanska verksamheten. Under året har Holmens Bruk AB fusionerats in i Holmen Vattenkraft AB som sedan har namnändrats till Holmens Bruk AB. Likvidationer har genomförts i Japan. Dessa åtgärder har genomförts med syfte att förenkla bolagsstrukturen. Resultat från likvidationer av koncernföretag redovisas på raden Försäljningar (-1 Mkr).

MODERBOLAGETS DIREKTA INNEHAV AV ANDELAR I DOTTERFÖRETAG

ORG NR	SÄTE	ANTAL ANDELAR	ANDEL % *	BOKFÖRT VÄRDE, TKR	ANDEL % *	BOKFÖRT VÄRDE, TKR
			2012		2011	
Holmen Paper AB	556005-6383	Norrköping	100	100	100	100
Iggesund Paperboard AB	556088-5294	Hudiksvall	1 000	100	100	100
Holmen Timber AB	556099-0672	Hudiksvall	1 000	100	100	100
Holmen Skog AB	556220-0658	Örnsköldsvik	1 000	100	83	83
Holmen Energi AB	556524-8456	Örnsköldsvik	1 000	100	100	100
Holmens Bruk AB	556537-4286	Stockholm	1 000	100	8 867 852	100
Holmens Bruk AB	556002-0264	Norrköping	-	-	100	8 867 752
Holmen Försäkring AB	516406-0062	Stockholm	10 000	100	45 304	100
MoDo Capital AB	556499-1668	Stockholm	1 000	100	71 552	100
Holmen Energi Elnät AB	556878-3905	Örnsköldsvik	500	100	50	-
Varsvik AB	556914-9833	Umeå	500	100	10 050	-
Övriga svenska koncernföretag				874		874
Totalt svenska innehav				8 996 165		8 986 065
Holmen S.A.S., Frankrike	Paris	40 000	100	5 192	100	5 192
Holmen UK Ltd, Storbritannien	Workington	1 197 100	100	1 518 959	100	1 518 959
Holmen Paper UK Ltd **	London	-	100	-	100	-
Iggesund Paperboard (Workington) Ltd **	Workington	-	100	-	100	-
Holmen GmbH, Tyskland	Hamburg	-	100	655	100	655
Holmen Suecia Holding S.L., Spanien	Madrid	9 448 557	100	2 377 265	100	3 577 265
Holmen Paper Madrid S.L. **	Madrid	-	100	-	100	-
Cartón y Papel Reciclado S.A. (Carpa), Spanien **	Madrid	-	100	-	100	-
Iggesund Paperboard Asia Pte Ltd, Singapore	Singapore	800 000	100	4 273	100	4 273
Holmen B.V., Holland	Amsterdam	35	100	35 214	100	207 733
AS Holmen Mets, Estland	Tallinn	500	100	-	100	-
Övriga utländska koncernföretag				13 144		13 672
Totalt utländska innehav				3 954 703		5 327 749
Totalt				12 950 867		14 313 814

* Ägarandel överensstämmer med andel av rösterna för totalt antal aktier.

** Indirekta innehav.

NOT 24. Obeskattade reserver

MODERBOLAGET			
	2012-12-31	BOKSLUTS- DISP.	2011-12-31
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR UTÖVER PLAN			
Immateriella anläggningstillgångar	3	0	4
Materiella anläggnings- tillgångar	1	-4	6
Totalt	5	-5	9
PERIODISERINGS- FONDER			
Taxering 2007	-	-490	490
Taxering 2008	570	-	570
Taxering 2009	53	-	53
Taxering 2010	707	-	707
Taxering 2011	170	-	170
Taxering 2012	560	-	560
	2 060	-490	2 550
Totalt	2 064	-495	2 559

NOT 25. Kassaflödesanalys

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2012	2011	2012	2011
<i>BETALDA RÄNTOR OCH ERHÅLLEN UTDELNING</i>				
Erhållen utdelning	-	-	261	14
Erhållen ränta	4	5	3	4
Betald ränta	-228	-217	-221	-222
Totalt	-224	-212	43	-201

Förändring av kortfristiga skulder

Förändring av kortfristiga skulder avser till största delen upplåning under koncernens certifikatsprogram. Under koncernens certifikatprogram lånades det 2012 kortfristigt sammanlagt 7 729 (6 948) Mkr uppdelat på flera olika lån, och återbetalades 6 623 (6 640) Mkr. För sammansättning av likvida medel, se not 13.

NOT 26. Viktiga bedömningar och uppskattningar

Upprättande av finansiella rapporter kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar som påverkar de redovisade beloppen. De bedömningar och uppskattningar som enligt företagsledningen är väsentliga för redovisade belopp i årsredovisningen och där det finns en betydande risk att framtida händelser och ny information kan förändra dessa bedömningar och uppskattningar inkluderar främst:

Biologiska tillgångar

Holmens bedömning är att det saknas relevanta marknadspriser som kan användas för att värdera skogsinnehav av Holmens storlek. Värderingen görs därför genom att beräkna nuvärdet av framtida förväntade kassaflöden från den växande skogen. De mest väsentliga uppskattningar som görs vid värderingen är hur mycket avverkningen kan ökas i framtiden, hur priserna på massaved och timmer kommer att utvecklas, hur stor kostnadsinflationen kommer att bli samt vilken diskonteringsränta som används. I not 11 redogörs för känsligheten i värdering av förändringar av dessa uppskattningar. Per 2012-12-31 uppgick det redovisade värdet av biologiska tillgångar till 16 227 Mkr och den tillhörande uppskjutna skatteskulden till 3 587 Mkr, netto 12 640 Mkr.

Skatt

Holmen har en stor skattetvist som inte är avslutad, vilken berör Holmens dotterbolag MoDo Capital. Kammarrätten fastställde under 2012 Länsrättens dom till bolagets nackdel. Holmen har överklagat domen till Högsta förvaltningsdomstolen. Se not 18.

Vid årsskiftet fanns skattemässiga underskottsavdrag och temporära skillnader motsvarande cirka 800 Mkr i skatt som inte redovisats i koncernen utifrån bedömningsgrunden att utnyttjandet måste vara troligt. Se not 7.

Pensioner

Koncernens avsättning för pensioner uppgår till 355 Mkr baserat på förmånsbaserade pensionsförpliktelser värderade till 1 963 Mkr och förvaltningstillgångar avsatta för att täcka dessa om 1 608 Mkr. Värdet av pensionsförpliktelser beräknas utifrån antaganden om diskonteringsränta, inflation, framtida löneökningar och demografiska faktorer. Dessa antaganden uppdateras normalt årsvis vilket påverkar den redovisade pensionsskuldens storlek och eget kapital. Tillsammans med antagande om förväntad avkastning på förvaltningstillgångar påverkar dessa antaganden det kommande årets redovisade pensionskostnad. Se not 17.

Miljö

Avsättningar för kostnader för miljörelaterade insatser som sammanhänger med tidigare verksamhet har gjorts utifrån bedömningar över framtida återställandekostnad. Därutöver bedöms det finnas ett ansvar för miljörelaterade insatser som idag inte kan kvantifieras men som i framtiden kan komma att innebära kostnader. Se not 21.

Omstrukturering

Anpassning av verksamheten inom Holmen Paper pågår. Vid utgången av 2012 hade cirka 65 Mkr avsatts för att täcka kostnader för omstruktureringar. Några ytterligare större förändringar finns inte anvisade men om förutsättningarna skulle ändras kan behov av ytterligare avsättningar aktualiseras.

Nedskrivningsprövning

Under 2012 har nedskrivningar av anläggningstillgångar gjorts om netto 153 Mkr inom affärsområdet Holmen Paper. Nedskrivningen baseras på beräkningar av återvinningsvärdet utifrån antaganden om framtida utveckling för pris, volym och kostnader samt beräknad marknadsmässig kapitalkostnad. Förändringar av förutsättningarna kan komma att påverka det beräknade återvinningsvärdet vid kommande nedskrivningsprövningar.

Förslag till vinstdisposition

	KRONOR
Till årsstämmans förfogande står hos moderbolaget följande vinstmedel:	
Nettoresultat för räkenskapsåret 2012	-994 268 663
Balanserade vinstmedel	4 508 035 249
	3 513 766 586
Styrelsen föreslår att till aktieägarna utdelas 9 kronor per aktie (83 996 162 aktier)	755 965 458
samt att återstående belopp balanseras	2 757 801 128

Styrelsen för Holmen AB har föreslagit att årsstämman 2013 beslutar om en utdelning om 9 kronor per aktie, totalt 756 Mkr, vilket är en ökning med 1 kr per aktie jämfört med föregående år. Förslaget följer styrelsens policy som innebär att beslut om aktieutdelning ska grundas på en sammanvägning av koncernens lönsamhetssituation, framtida investeringsplaner och finansiella ställning.

Den föreslagna utdelningen motsvarar 41 procent av 2012 års resultat för koncernen och innebär att 3,6 procent av det egna kapitalet i koncernen per 2012-12-31 delas ut.

Styrelsen har fastställt att koncernen ska ha en stark finansiell ställning med en skuldsättningsgrad, beräknad som den finansiella nettoskulden i relation till det egna kapitalet, som ligger inom intervallet 0,3-0,8. Skuldsättningsgraden uppgick per 2012-12-31 till 0,32. Den föreslagna utdelningen skulle öka skuldsättningsgraden med cirka 0,05.

Det egna kapitalet i Holmen AB uppgick per 2012-12-31 till 9 428 Mkr, varav fritt eget kapital 3 514 Mkr. Tillgångar och skulder värderade till verkligt värde enligt 4 kap 14a § årsredovisningslagen har påverkat det egna kapitalet med -155 Mkr. Koncernens egna kapital uppgick per 2012-12-31 till 20 813 Mkr. I enlighet med IFRS finns ingen uppdelning av koncernens egna kapital i bundet respektive fritt.

Styrelsen bedömer att utdelning till aktieägarna med förslaget belopp är försvarlig med hänsyn till de krav på både bolag och koncern som verksamhetens art, omfattning och

risker ställer på storleken av eget kapital och med hänsyn också till konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt. Den finansiella ställningen förblir fortsatt stark efter den föreslagna utdelningen och bedöms vara fullt tillräcklig för att bolaget ska ha förmåga att fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som lång sikt och möjlighet att göra eventuella nödvändiga investeringar.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Årsredovisningen respektive koncernredovisningen ger en rättvisande bild av moderbolagets och koncernens ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för moderbolaget respektive koncernen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av moderbolagets och koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 22 februari 2013. Koncernens resultat- och balansräkning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 10 april 2013.

Stockholm den 22 februari 2013

Fredrik Lundberg
Ordförande

Lars G Josefsson
Styrelseledamot

Ulf Lundahl
Styrelseledamot

Carl Bennet
Styrelseledamot

Carl Kempe
Vice ordförande

Göran Lundin
Styrelseledamot

Steewe Björklundh
Styrelseledamot

Hans Larsson
Styrelseledamot

Karin Norin
Styrelseledamot

Kenneth Johansson
Styrelseledamot

Louise Lindh
Styrelseledamot

Magnus Hall
Styrelseledamot och
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 25 februari 2013.

KPMG AB

George Pettersson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Holmen Aktiebolag (publ),
org. nr 556001-3301

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Holmen Aktiebolag (publ) för år 2012. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 4–88.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december

2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Holmen Aktiebolag (publ) för år 2012.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 25 februari 2013

KPMG AB

George Pettersson

Auktoriserad revisor

Årsstämma

Holmen AB:s årsstämma 2013 hålls onsdagen den **10 april kl.15.00** i Vinterträdgården, Grand Hôtel (ingång Royal), Stockholm.

Deltagande i stämman

Aktieägare som önskar delta i årsstämman ska dels

- vara införd i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken senast torsdagen den 4 april 2013,
- anmäla sitt deltagande senast torsdagen den 4 april 2013.

Anmälan om deltagande kan göras på följande sätt:

- brev till Holmen AB, Koncernstab Juridik, Box 5407, 114 84 Stockholm
- epost till info@holmen.com
- Holmens webbplats www.holmen.com
- telefon 08-666 21 11.

För att få delta i stämman måste aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier tillfälligt inregistrera dessa i eget namn hos Euroclear Sweden. Sådan omregistrering måste vara verkställd senast torsdagen den 4 april 2013.

Utdelning

Styrelsen har föreslagit att till aktieägarna ska utdelas 9 (8) kronor per aktie. Som avstämningsdag för erhållande av utdelning har styrelsen föreslagit måndagen den 15 april 2013. Om årsstämman beslutar enligt förslaget beräknas utdelningen komma att utsändas av Euroclear Sweden torsdagen den 18 april 2013. Aktieägare ombeds underrätta sitt kontoförande institut om ändringar av namn och adress.

Kalendarium

Holmen offentliggör för år 2013 följande ekonomiska rapporter:

Delår januari–mars 24 april • Delår januari–juni 14 augusti • Delår januari–september 24 oktober • Bokslut för 2013 13 februari 2014

Information

I samband med delårs- och bokslutsrapporterna anordnas press- och telefonkonferens på engelska. Konferensen kan även följas i direktsändning på Holmens webbplats.

Årsredovisning samt boksluts- och delårsrapporter publiceras på svenska och engelska och sänds automatiskt till de aktieägare som anmält att de så önskar. De finns även tillgängliga på Holmens webbplats www.holmen.com

Beställning av tryckt information kan ske via

- www.holmen.com
- Holmen AB, Koncernstab Kommunikation, Box 5407, 114 84 Stockholm
- epost info@holmen.com
- telefon 08-666 21 00

Femårsöversikt hållbarhet

Data från alla delar av koncernen samlas in, sammanställs, kvalitets-säkras och utvärderas. För såväl personal- som miljödata är nyckeltalen gängse inom industrin. Jämfört med föregående år har inga väsentliga förändringar gjorts i principerna för redovisningen.

Vid bruket i Workington övertogs vid halvårsskiftet 2012 den anläggning från vilken bruket tidigare köpte in el- och värmenergi. Energiproduktionen baseras på fossil naturgas. Detta innebär att i förhållande till 2011 ökade den interna el- och värmeproduktionen för 2012 och därmed också utsläppen till luft.

En del av datauppgifterna i denna redovisning tas fram redan i slutet av det år de beskriver och kan därför avvika något från de slut-

liga som rapporteras till myndigheterna. Det innebär att några av de personal- och miljödata som nu redovisas för 2011 kan ha reviderats.

Tillståndsmyndigheternas villkor för utsläpp till luft och vatten kräver kontinuerliga provtagningar enligt specificerade regler.

Holmen rapporterar miljödata till tillsynsmyndigheterna månads- och årsvis. All rapportering till de svenska myndigheterna är allmänt tillgänglig genom den så kallade offentlighetsprincipen. Data från samtliga bruk rapporteras årligen till EU.

Holmen redovisar miljöskyddskostnader i enlighet med Statistiska Centralbyråns (SCB) riktlinjer.

Personal	2012 ¹⁾	2011	2010	2009	2008 ²⁾
ANSTÄLLDA					
Medelantal	3 945	4 041	4 241	4 577	4 829
varav kvinnor, %	19,3	19,2	19,0	18,6	17,9
varav tillfälligt anställda, %	6,9	6,6	6,7	6,6	7,0
Medelålder	45,9	46,1	45,8	46,3	45,0
SJUKFRÅNVARO, %					
Totalt	3,4	3,5	3,5	3,7	4,3
varav frånvaro längre än 60 dagar	1,1	1,2	1,1	1,4	2,7
Friskhetsindex (andel medarbetare utan någon sjukdag under året)	48	48	47	47	44
JÄMSTÄLLDHET, %					
Kvinnliga chefer av totalt antal chefer	20,3	19,1	16,5	15,8	12,9
Rekryterade kvinnor av totalt antal rekryterade	24	26	18	27	31
UTBILDNING, %					
Grundskola	17	18	19	19	21
Gymnasium	60	60	60	61	61
Högskola, minst två år	23	22	21	20	18
Rekryterade med högskoleutbildning, andel av alla nyanställda	26	19	15	29	-
Rekryterade kvinnor av andel högskoleutbildade	67	68	68	38	-
PERSONALOMSÄTTNING, %					
Personalomsättning	8,5	8,9	9,3	10,7	9,2
varav uppsagda	2,7	3,5	3,7	6,5	1,3
varav pensionering	2,6	1,9	3,9	2,5	3,7
varav eget val	2,9	3,5	1,7	1,6	4,2
Rekrytering	3,6	4,4	3,3	3,5	6,5
ARBETSOLYCKOR ANTAL/1 000 ANSTÄLLDA					
Arbetsolyckor, mer än 8 timmars frånvaro	19,0	19,1	24,8	24,9	31,5
FACKLIG SAMVERKAN, %					
Enheter med oberoende fackföreningar	95	96	97	97	97
Facklig anslutningsgrad	72	71	70	75	76
MEDARBETARUNDERSÖKNING³⁾					
Inblickindex	-	642	-	623	-
Ledarskapsindex	-	55	-	58	-

1) Data och beräkningar baseras på 3 902 anställda. Några mindre enheter utanför Sverige med 43 anställda är inte inkluderade.

2) Vissa data saknas för 2008 på grund av införande av nytt HR-system.

3) Medarbetarundersökningen genomförs vartannat år, nästa gång 2013.

Produktion och miljö	2012	2011	2010	2009	2008
<i>INTERN RÅVARUANSKAFFNING</i>					
Avverkning i egna skogar					
Timmer och massaved, 1 000 m³fub	3 085	2 850	2 856	2 800	2 601
GROT (grenar och toppar), 1 000 m³fub	126	138	143	98	49
Elproduktion, vatten- och vindkraft, GWh	1 353	1 235	1 149	1 091	1 128
<i>PRODUKTION, 1 000 TON</i>					
Tidningspapper	747	783	812	897	1 073
MF Magasin, bok, telefonkatalogpapper	772	729	685	606	598
SC-papper	139	135	135	137	149
Bestruket tryckpapper	-	27	80	75	212
Kartong	492	480	474	471	494
Marknadsmassa	35	42	40	48	62
Trävaror, 1 000 m³	651	560	285	291	279
<i>RÅVAROR, 1 000 TON</i>					
Virke, milj m³fub ¹⁾	5,19	4,94	4,44	4,49	4,79
Returfiber	630	683	790	813	999
Inköpt massa	108	118	118	128	166
Värmeenergi, GWh	5 758	5 602	5 839	5 634	6 181
Elenergi, GWh	4 603	4 588	4 625	4 681	5 156
Vattenanvändning, milj m³	77	82	82	84	93
Processavloppsvatten, kyl- och tätningsvatten ²⁾ , milj m³	74	80	55	57	64
Plastgranulat/folieringsmaterial	2,3	2,1	2,3	2,4	2,4
Kemikalier ³⁾	145	140 ⁴⁾	153	125	155
Fyllmedel, pigment	175	177	204	195	265
<i>VÄRMEENERGI, GWh</i>					
Produktion vid bruk från returlutar, bark och vedrester	2 805	2 874	2 942	2 916	2 959
Återvunnet i TMP-processen ⁵⁾	1 171	1 201	1 152	1 093	952
Inköpt, naturgas och olja ^{6,7)}	1 783	1 527	1 744	1 625	2 270
<i>ELENERGI, GWh</i>					
Egen vattenkraft	1 343	1 230	1 145	1 090	1 128
Egen vindkraft	10	5	4	1	-
Produktion vid bruk	563	440	481	384	485
Inköpt ^{6,7)}	2 687	2 913	2 995	3 207	3 543
<i>UTSLÄPP TILL LUFT, TON</i>					
Svaveldioxid (räknat som svavel, S)	116	132	176	199	235
Kväveoxider ⁸⁾	1 664	1 468	1 465	1 608	1 697
Stoft	84	120	98	91	131
Koldioxid, 1 000 ton					
-Fossil ⁹⁾	330	259	302	251	399
-Biogen	1 064	1 073	1 082	988	1 062
<i>UTSLÄPP TILL VATTEN, TON</i>					
COD (organisk substans), 1 000 ton	18,9	19,8	19,2	19,9	25,2
Suspenderande ämnen, 1 000 ton	3,2	3,7	3,5	3,7	5,4
AOX (klorerad organisk substans)	47,7	54,3	53,6	54,3	66,3
Kväve	242	250	243	269	374
Fosfor	15,7	15,7	14,7	19,4	27,3
<i>AVFALL OCH BIPRODUKTER, 1 000 TON</i>					
Farligt ⁹⁾	1,2	0,8	0,7	1,4	1,6
Deponerat (vått)	16	18	24	23	35
Nyttiggjort eller återvunnet ¹⁰⁾	380	398	432	435	496
Energiproduktion, internt/externt	865	747 ⁴⁾	553	513	763
<i>LEVERANSER</i>					
Värmeenergi, GWh	202	182	123	115	107
Tallolja, 1 000 ton ¹¹⁾	12,3	8,4	4,4	4,0	5,5

Elenergi	2012	2011	2010	2009	2008
<i>ANDEL AV HOLMENS TOTALA ANVÄNDNING, %</i>					
Egen vattenkraft/vindkraft	30	27	25	23	22
Elproduktion vid bruk	12	10	10	8	9
Inköpt elenergi	58	63	65	69	69

Värmeenergi	2012	2011	2010	2009	2008
<i>ANDEL AV HOLMENS TOTALA ANVÄNDNING, %</i>					
Biobränsle	49	51	50	52	48
Återvunnen värmeenergi	20	21	20	19	15
Naturgas	18	12	15	13	15
Olja, gasol	9	8	8	6	12
Inköpt värmeenergi	4	8	7	10	10

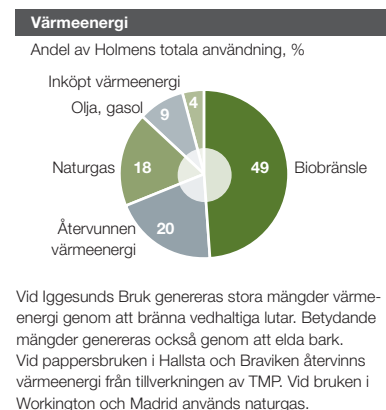
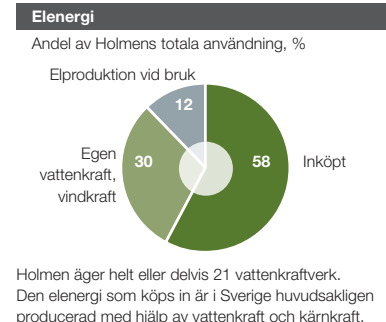
Miljöskydd	2012	2011	2010	2009	2008
<i>KOSTNADER/INTÄKTER, MKR</i>					
Investeringar (behandlande och förebyggande)	60 ¹⁾	91	50	129	128
El- och värmebesparande investeringar	576 ²⁾	211	52	34	396
Miljöskatter och avgifter	22 ³⁾	23	35	35	60
Interna och externa miljökostnader ⁴⁾	196	202	188	197	224
Skogsbrukets miljökostnader ⁵⁾	93	90	70	60	60
Utsläppsrätter – intäkter	20	40	26	24	18
Elcertifikat – intäkter	54	31	56	71	72

- Huvuddelen av angivet belopp utgörs av installation av ny utrustning för slamhantering vid Hallsta Pappersbruk. Kostnader för reningsutrustning för svaggaser vid Iggesunds Bruk utgör en annan betydande del av angivet belopp.
- Huvuddelen av angivet belopp utgörs av miljörelaterade delar för den nya biobränslepannan vid bruket i Workington. Miljörelaterade kostnader för den nya sodapannan vid Iggesunds Bruk utgör också en betydande del.
- I angivet belopp ingår kostnader för avfallshantering, energiskatt som finns i Sverige på användningen av fossila bränslen, svavelskatt, kväveoxidavgift och tillsynsavgifter.
- Här inkluderas kostnader för miljöpersonal, drift av reningsutrustning, avfallshantering, ledningssystem, miljöutbildning, tillståndsansökningar, miljökonserter samt kostnader och åtgärder vid avslutade verksamheter.
- Skogsbrukets miljökostnader beräknas som värdet på det virke som av miljökärl inte avverkas. Miljöåtgärderna i Holmens skogsbruk innebär att 10 procent av den produktiva skogsmarksarealen undantas brukande och att således cirka 10 procent av den möjliga volymen inte tas ut. Det årliga bortfallet av intäkter värderas till 93 Mkr.

Kommentarer till tabellen på sidan 92

- För koncernen är virkesförbrukningen beräknad netto med hänsyn till interna leveranser av flis från sågverken till de närliggande brukerna.
- Processavloppsvatten 57 miljoner m³. Kyl- och tärningsvatten 17 miljoner m³. Ny uppgift från och med 2011.
- 100 procent aktiv substans.
- Korrigerad uppgift.
- Av använd el vid TMP-tillverkningen vid Bravikens Pappersbruk och Hallsta Pappersbruk bildas värmeenergi som återvinns och används i produktionen.
- Redovisningen inkluderar data för gasförbrukningen och tillhörande utsläpp kopplade till Holmens andel av det hälftenägda gaskombikraftverket (COGEN) vid Holmen Paper Madrid. Uppgiften inkluderar också naturgas och olja som använts vid bruket.
- Utsläppen av fossil koldioxid från produktion av inköpt värme- och elenergi uppgick för 2012 till cirka 123 000 ton.
- De direkta utsläppen från Holmens bruk av fossil koldioxid och kväveoxider ökade 2012 jämfört med 2011. Orsaken till detta är att Workingtons Bruk vid halvårsskiftet 2012 övertog den anläggning som man tidigare köpte in energi ifrån. Producerad energi är baserad på naturgas. I början av 2013 kommer denna anläggning att ersättas av en energipanna för biobränsle. Den nya anläggningen kommer att stå för fabriken totala energibehov i form av värme- och elenergi. Utsläppen av fossil koldioxid och kväveoxider från bruket kommer då att i det närmaste upphöra.
- Färdigt avfall tas om hand av auktoriserade återvinningsföretag. Vissa fraktioner av avfallet återvinns. I hamnar vid tre av Holmens bruk omhändertas oljehaltigt avfall från båtar som angör hamnarna. För 2012 uppgick mängden av detta avfall till 1 205 ton.
- Avfall använt bland annat som anläggningsmaterial, konstruktionsmaterial eller för tillverkning av jordprodukter.
- För leverans till kemikalieindustrin.

Energiförsörjningen i Holmen 2012

Ekonomisk tioårsöversikt

MKR	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
RESULTATRÄKNING										
Nettoomsättning	17 852	18 656	17 581	18 071	19 334	19 159	18 592	16 319	15 653	15 816
Rörelsens kostnader	-15 224	-15 501	-15 077	-15 191	-16 614	-15 637	-15 069	-13 287	-12 631	-12 306
Andel i intresseföretags resultat	47	84	28	45	50	12	11	20	25	-6
Avskrivningar enligt plan	-1 313	-1 260	-1 251	-1 320	-1 343	-1 337	-1 346	-1 167	-1 156	-1 166
Värdeförändring skog	350	-	52	16	-16	89	115	82	61	-
Jämförelsestörande poster*	-193	3 593	264	-	-361	557	-	-	-	-
Rörelseresultat	1 520	5 573	1 596	1 620	1 051	2 843	2 303	1 967	1 952	2 338
Finansnetto	-227	-244	-208	-255	-311	-261	-247	-233	-206	-212
Resultat före skatt	1 294	5 328	1 388	1 366	740	2 582	2 056	1 734	1 746	2 126
Skatt	559	-1 374	-684	-360	-98	-1 077	-597	-478	-471	-675
Årets resultat	1 853	3 955	704	1 006	642	1 505	1 459	1 256	1 275	1 451
Resultat per aktie, efter utspädning, kr	22,1	47,1	8,4	12,0	7,6	17,8	17,2	14,8	15,1	17,5
NETTOOMSÄTTNING										
Holmen Paper	8 144	8 631	8 142	9 303	10 443	10 345	10 140	8 442	7 814	7 788
Iggesund Paperboard	4 967	5 109	4 849	5 023	4 860	5 100	5 240	4 860	4 877	4 920
Holmen Timber	1 129	875	586	553	499	589	465	460	492	510
Holmen Skog	6 061	6 348	5 585	4 799	5 443	4 775	4 042	3 858	3 780	3 613
Holmen Energi	1 728	1 807	1 932	1 628	1 834	1 590	1 691	1 480	1 258	1 337
Eliminering av intern nettoomsättning	-4 178	-4 113	-3 513	-3 236	-3 745	-3 239	-2 986	-2 781	-2 568	-2 352
Koncernen	17 852	18 656	17 581	18 071	19 334	19 159	18 592	16 319	15 653	15 816
RÖRELSERESULTAT										
Holmen Paper	94	228	-618	340	280	623	754	631	487	747
Iggesund Paperboard	596	863	817	419	320	599	752	626	809	1 001
Holmen Timber	-130	-136	20	21	13	146	80	13	5	18
Holmen Skog	931	739	818	605	632	702	643	537	586	516
Holmen Energi	355	406	495	414	327	272	197	301	178	193
Koncerngemensamt och elimineringar	-132	-120	-200	-178	-159	-56	-123	-141	-113	-137
	1 713	1 980	1 332	1 620	1 412	2 286	2 303	1 967	1 952	2 338
Jämförelsestörande poster*	-193	3 593	264	-	-361	557	-	-	-	-
Koncernen	1 520	5 573	1 596	1 620	1 051	2 843	2 303	1 967	1 952	2 338
KASSAFLÖDE										
Resultat före skatt	1 294	5 328	1 388	1 366	740	2 582	2 056	1 734	1 746	2 126
Justeringsposter	1 057	-2 561	811	1 163	1 797	629	1 225	914	1 031	1 169
Betalda inkomstskatter	-434	-557	-704	-334	-192	-390	-664	-516	-378	-727
Förändringar i rörelsekapital	338	-109	28	678	-686	-345	-259	339	-68	-125
Kassaflöde från den löpande verksamheten	2 254	2 101	1 523	2 873	1 660	2 476	2 358	2 471	2 331	2 443
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 920	-1 733	-1 597	-818	-1 124	-1 315	-947	-3 029	-1 195	-726
Kassaflöde efter investeringar	334	368	-74	2 054	536	1 161	1 411	-558	1 136	1 717
Aktieåterköp	-	-	-	-	-138	-	-	-	-	-
Nyemission genom konvertering och teckning	-	-	-	-	-	-	-	-	474	-
Utbetald utdelning	-672	-588	-588	-756	-1 017	-1 017	-932	-848	-3 199	-880

* Jämförelsestörande poster:

År 2007: Nedskrivning av goodwill om -569 Mkr och materiella anläggningstillgångar om -1 034 Mkr inom Holmen Paper, återföring av 60 Mkr avseende tidigare nedskrivning av anläggningstillgångar inom Holmen Timber och omvärdering skog om 2 100 Mkr inom Holmen Skog.

År 2008: -298 Mkr för nedläggning av Wargöns Bruk och -115 Mkr för nedläggning av PM 2 vid Hallsta Pappersbruk samt 52 Mkr i resultateffekter till följd av branden vid Bravikens Pappersbruk.

År 2010: Nedskrivning av anläggningstillgångar om -555 Mkr, omstruktureringskostnader om -231 Mkr och omvärdering av skog om 1 050 Mkr.

År 2011: Omvärdering av skog om 3 593 Mkr.

År 2012: Nedskrivning av anläggningstillgångar om -153 Mkr och omstruktureringskostnader om -40 Mkr

För en tioårsöversikt med data per aktie, se sidan 52.

MKR	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
BALANSRÄKNING										
Anläggningstillgångar	28 828	28 313	24 058	23 610	24 329	24 099	23 258	23 702	21 354	18 878
Uppskjuten skattefordran	2	194	210	304	342	301	354	352	273	295
Aktier och andelar	1 834	1 828	1 760	1 780	1 836	1 753	1 742	1 739	1 754	1 767
Omsättningstillgångar	6 005	6 642	6 950	6 075	7 268	6 549	6 138	5 709	5 149	4 743
Finansiella fordringar	69	128	262	225	175	147	165	132	92	105
Likvida medel	308	112	193	182	653	394	484	580	367	570
Summa tillgångar	37 046	37 217	33 432	32 176	34 602	33 243	32 141	32 214	28 989	26 358
Eget kapital	20 813	19 773	16 913	16 504	15 641	16 932	16 636	16 007	15 635	15 366
Uppskjuten skatteskuld	5 504	6 630	5 910	5 045	4 819	5 482	5 030	5 143	5 177	4 557
Finansiella skulder och räntebärande avsättningar	6 967	6 499	6 227	6 091	8 332	6 518	6 634	7 351	5 335	4 044
Rörelseskulder	3 762	4 313	4 383	4 536	5 809	4 311	3 841	3 713	2 842	2 391
Summa eget kapital och skulder	37 046	37 217	33 432	32 176	34 602	33 243	32 141	32 214	28 989	26 358
OPERATIVT KAPITAL										
Holmen Paper	5 608	6 606	6 954	8 789	10 237	9 971	11 541	11 452	9 659	9 461
Iggesund Paperboard	6 177	5 041	4 313	4 114	4 254	4 180	3 935	3 965	3 871	3 885
Holmen Timber	1 416	1 507	1 192	396	366	345	208	230	231	277
Holmen Skog	16 663	16 278	12 597	11 384	11 415	11 264	9 001	8 919	8 842	6 383
Holmen Energi	3 261	3 253	3 235	3 207	3 006	2 960	2 965	2 958	2 930	2 926
Koncerngemensamt och övrigt	-220	-217	93	-963	-1 654	-630	-354	-87	-118	65
Operativt kapital	32 905	32 469	28 385	26 929	27 623	28 090	27 297	27 437	25 415	22 997
Uppskjuten skatteskuld, netto	-5 502	-6 436	-5 700	-4 741	-4 477	-5 181	-4 676	-4 791	-4 904	-4 262
Sysselsatt kapital	27 403	26 032	22 684	22 188	23 146	22 909	22 621	22 646	20 511	18 735
NYCKELTAL										
RÖRELSEMARGINAL, % *										
Holmen Paper	1	3	-8	4	3	6	7	7	6	10
Iggesund Paperboard	12	17	17	8	7	12	14	13	17	20
Holmen Timber	-12	-16	4	4	3	24	17	3	1	3
Koncernen	10	11	8	9	7	12	12	12	12	15
AVKASTNING OPERATIVT KAPITAL, % *										
Holmen Paper	2	3	neg	4	3	5	6	6	5	8
Iggesund Paperboard	10	19	20	10	8	15	19	16	20	25
Holmen Timber	neg	neg	3	6	4	64	38	6	2	7
Holmen Skog	6	6	7	5	6	8	7	6	7	8
Holmen Energi	11	13	15	13	11	9	7	10	6	7
Koncernen	5	7	5	6	5	8	8	7	8	10
NYCKELTAL										
Avkastning på sysselsatt kapital, % *	7	9	6	7	6	10	10	9	10	12
Avkastning på eget kapital, %	9	23	4	6	4	9	9	8	8	10
Skuldsättningsgrad	0,32	0,32	0,34	0,34	0,48	0,35	0,36	0,41	0,31	0,22
LEVERANSER										
Tryckpapper, 1 000 ton	1 651	1 668	1 732	1 745	2 044	2 025	2 021	1 764	1 731	1 655
Kartong, 1 000 ton	485	474	464	477	494	516	536	492	501	481
Trävaror, 1 000 m ³	660	487	285	313	266	262	248	229	195	189
Avverkning egen skog, milj m ³	3,2	3,0	3,0	2,9	2,6	2,6	2,6	2,3	2,6	2,7
Egen vattenkraft, GWh	1 343	1 230	1 145	1 090	1 128	1 193	934	1 236	1 054	867

Redovisat enligt IFRS från 2004. För Holmens del är den främsta skillnaden mellan IFRS och tidigare redovisningsprinciper att skogstillgångar värderas och redovisas till verkligt värde, att goodwill inte skrivs av planmässigt samt att marknadsvärdet på finansiella tillgångar och skulder som säkringsredovisats tas upp i balansräkningen.

* Exkl. jämförelsestörande poster.

Definitioner och ordlista

Avkastning på operativt kapital

Rörelseresultat (exkl. jämförelsestörande poster och överlåtna verksamheter) uttryckt i procent av genomsnittligt operativt kapital.

Avkastning på sysselsatt kapital

Rörelseresultat (exkl. jämförelsestörande poster och överlåtna verksamheter) uttryckt i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Avkastning på eget kapital

Årets resultat uttryckt i procent av genomsnittligt eget kapital beräknat utifrån kvartalsdata.

Biobränsle

Förnybara bränslen, exempelvis ved, returlutar, bark och tallolja. Bränslen som inte orsakar något nettotillskott av koldioxid till atmosfären, eftersom den mängd koldioxid som bildas vid förbränning är en del av kolcykeln.

Bulk

Mått på papperets volym. Papper med samma ytvikt kan ha olika tjocklek beroende av papperets bulk. Hög bulk innebär tjockt, men förhållandevis lätt papper.

Certifiering

Granskning gjord av tredje part. Ett certifikat är ett dokument som visar att villkoren för certifiering är uppfyllda.

COD

Kemiskt syreförbrukande ämnen. Ett mått på den mängd syre som behövs för fullständig nedbrytning av organiskt material i vatten (chemical oxygen demand).

DIP

Massa tillverkad av avsvärtat returpapper (de-inked pulp).

EBITDA

Resultat före finansnetto, skatt, ned- och avskrivningar samt värdeförändring skog.

EV (Enterprise value)

Börsvärde plus finansiell nettoskuld.

FBB

Flerskiktsskartong av mekanisk och kemisk massa (folding box board).

Finansiella tillgångar

Långfristiga och kortfristiga finansiella fordringar samt likvida medel.

Finansiell nettoskuld

Långfristiga och kortfristiga finansiella skulder och avsättningar för pensioner reducerat med finansiella tillgångar.

Fosfor (P)

Ett grundämne som ingår i ved. För stor mängd fosfor i vattnet kan orsaka övergödning (eutrofiering) och syretäring.

Fossila bränslen

Bränslen baserade på kol- och väteföreningar från sediment eller sedimenterad berggrund – främst kol, olja och naturgas.

FSC®

Forest Stewardship Council®. FSC® är en organisation som verkar för att världens skogar brukas på ett sätt som är acceptabelt miljömässigt, socialt och ekonomiskt.

Fyllmedel

Fyllmedel, till exempel mald marmor och kaolinera, används för att fylla ut papperet och göra det jämnare och ljusare.

GRI

Global Reporting Initiative. Internationellt samarbetsorgan där olika intressegrupper arbetat fram globala riktlinjer för hur företag ska redovisa det som rymmer under begreppet hållbar utveckling.

GROT

Spill som uppstår när skördaren apterat trädstockarna, till exempel grenar och toppar.

IPPC

Integrated Pollution Prevention and Control. EU:s miljölagstiftning om integrerad, individuell prövning och tillsyn av större industriföretag.

ISO 9001

En internationell standard gällande ledningssystem för kvalitet. Riktas sig i första hand till företag och organisationer som vill förbättra sin verksamhet utifrån aspekterna nöjdare kunder och minskade kostnader.

ISO 14001

En internationell standard för miljöstyrning. Viktiga principer i ISO 14001 är regelbundna miljörevisioner och gradvis höjning av kraven.

ISO 26000

En vägledande ISO-standard med riktlinjer om hur arbetet med socialt ansvarstagande och företagets samhällsansvar ska bedrivas.

Kassaflöde efter investeringar

Kassaflöde från den löpande verksamheten minskat med kassaflöde från investeringsverksamheten.

Koldioxid (CO₂)

Kol är livets byggsten och ingår i allt levande. Biogen koldioxid frigörs när biologiskt material multnar eller när ved eldas. Fossil koldioxid frigörs när kol, olja eller naturgas eldas.

Kväve (N)

Ett grundämne som ingår i ved. Utsläpp av kväve till vatten kan orsaka övergödning.

Kväveoxider (NO_x)

Gaser vilka består av kväve och syre som bildas vid förbränning. I fuktig luft omvandlas kväveoxider till salpetersyra som försurar nederbörden. Kväveoxider har också en gudslande effekt.

LWC

Bestruket trähaltigt papper. Används främst till tidskrifter och kataloger (light weight coated).

MF Magasin

Obestruket trähaltigt papper som används till magasin, kataloger och direktreklam (machine finished).

m³fub

Kubikmeter fast mått under bark, det vill säga verklig volym (inget tomrum mellan stockarna) av helstam eller stamved exklusive bark och trädtopp. Används vanligen som mått på skördat virke.

m³sk

Skogskubikmeter. Volymen av trädstammar, inklusive bark, från stubben till toppen. Används vanligen som mått på växande skog.

MTN lån

Obligationslån upptagna under Holmens medium term note program.

MWC

Bestruket trähaltigt papper. Används till tidskrifter, kataloger och reklamtryck (medium weight coated).

OHSAS 18000

En internationell serie av standarder för ett ledningssystem för arbetsmiljö. Ledningssystemet innehåller uppföljning, utvärdering och redovisning av arbetsmiljöarbetet.

Operativt kapital

Balansomslutningen reducerad med finansiella fordringar, likvida medel, uppskjuten skattefordran, rörelseskulder, avsättning för skatt samt övriga avsättningar. Genomsnittsvärden beräknas utifrån kvartalsdata.

PEFC

Programme for the Endorsement of Forest Certification är en internationell skogsstandard.

Resultat per aktie

Årets resultat dividerat med vägt genomsnitt av antalet utestående aktier justerat för eventuellt återköp av aktier under året. Resultat per aktie efter utspädning innebär att eventuell utspädningseffekt från utestående köpoptioner har beaktats.

RMP

Massa framställd genom raffinering av flis med eller utan kemisk eller termisk behandling (refiner mechanical pulp).

Rörelsemarginal

Rörelseresultat (exkl. jämförelsestörande poster) uttryckt i procent av nettoomsättning.

Rörelseresultat

Resultat före finansnetto och skatt.

SBB

Flerskiktsskartong av blekt kemisk massa (solid bleached board).

SC-papper

Superkalanderat papper. Obestruket, glättat journalpapper (super calender).

Skuldsättningsgrad

Finansiell nettoskuld dividerad med summan av eget kapital och eventuella minoritetsintressen.

Slipmassa

Mekanisk massa framställd genom slipning av ved mot slipsten.

Soliditet

Eget kapital plus eventuella minoritetsintressen uttryckt i procent av balansomslutningen.

Stoft

Askpartiklar som bildas vid förbränning av exempelvis bark eller lut.

Suspenderande ämnen (SÅ)

Vattenburna ämnen som består av fibrer och partiklar som till stor del kan avlägsnas med ett finmaskigt filter.

Sulfatmassa

Kemisk massa som tillverkas genom att ved kokas under högt tryck och vid hög temperatur med så kallad vitlut (natriumhydroxid och natriumsulfid).

Svaveldioxid (SO₂)

En gas bestående av svavel och syre som bildas vid förbränning av svavelhaltiga bränslen, till exempel olja. I kontakt med fuktig luft omvandlas svaveldioxid till svavelsyra som försurar nederbörden.

Sysselsatt kapital

Operativt kapital reducerat med netto av uppskjuten skattefordran och uppskjuten skatteskuld. Genomsnittsvärden beräknas utifrån kvartalsdata.

Tallolja

Biprodukt från sulfatmassaprocessen som används för tillverkning av bland annat såpa och färger. Är också ett utmärkt biobränsle.

TMP

Termomekanisk massa. Erhålls genom att granflis värms och därefter mals i raffinörer (thermo mechanical pulp).

BRAVIKENS PAPPERSBRUK

Råvara: Granmassaved, returpapper.

Process: TMP- och DIP-massa.

Produkter: MF Magasin, tidningspapper och katalogpapper.

Produktionskapacitet: 750 000 ton/år.

Medelantal anställda: 551.

BRAVIKENS SÅGVERK

Råvara: Grantimmer.

Process: Sågverk.

Produkter: Grantråvaror.

Produktionskapacitet: 550 000 kubikmeter/år.

Medelantal anställda: 94.

HALLSTA PAPPERSBRUK

Råvara: Granmassaved.

Process: TMP- och slipmassa.

Produkter: MF Magasin, SC-papper och bokpapper.

Produktionskapacitet: 670 000 ton/år.

Medelantal anställda: 613.

IGGESUNDS BRUK

Råvara: Barr- och lövmassaved.

Process: Sulfatmassa.

Produkter: SBB-kartong, plastbelagd kartong och sulfatmassa.

Produktionskapacitet: 340 000 ton/år (kartong).

Medelantal anställda: 910.

IGGESUNDS SÅGVERK

Råvara: Talltimmer.

Process: Sågverk.

Produkter: Furutråvaror.

Produktionskapacitet: 330 000 kubikmeter/år.

Medelantal anställda: 100.

HOLMEN PAPER MADRID

Råvara: Returpapper.

Process: DIP-massa.

Produkter: Tidningspapper.

Produktionskapacitet: 330 000 ton/år.

Medelantal anställda: 188.

WORKINGTONS BRUK

Råvara: Granmassaved och inköpt sulfatmassa.

Process: RMP-massa.

Produkter: FBB-kartong.

Produktionskapacitet: 200 000 ton/år.

Medelantal anställda: 421.

Omslaget är tryckt på Iggesund Paperboards kartong Invercote® Creato 280 g/m². Det är mattlaminerat och partiellt UV-lackerat.

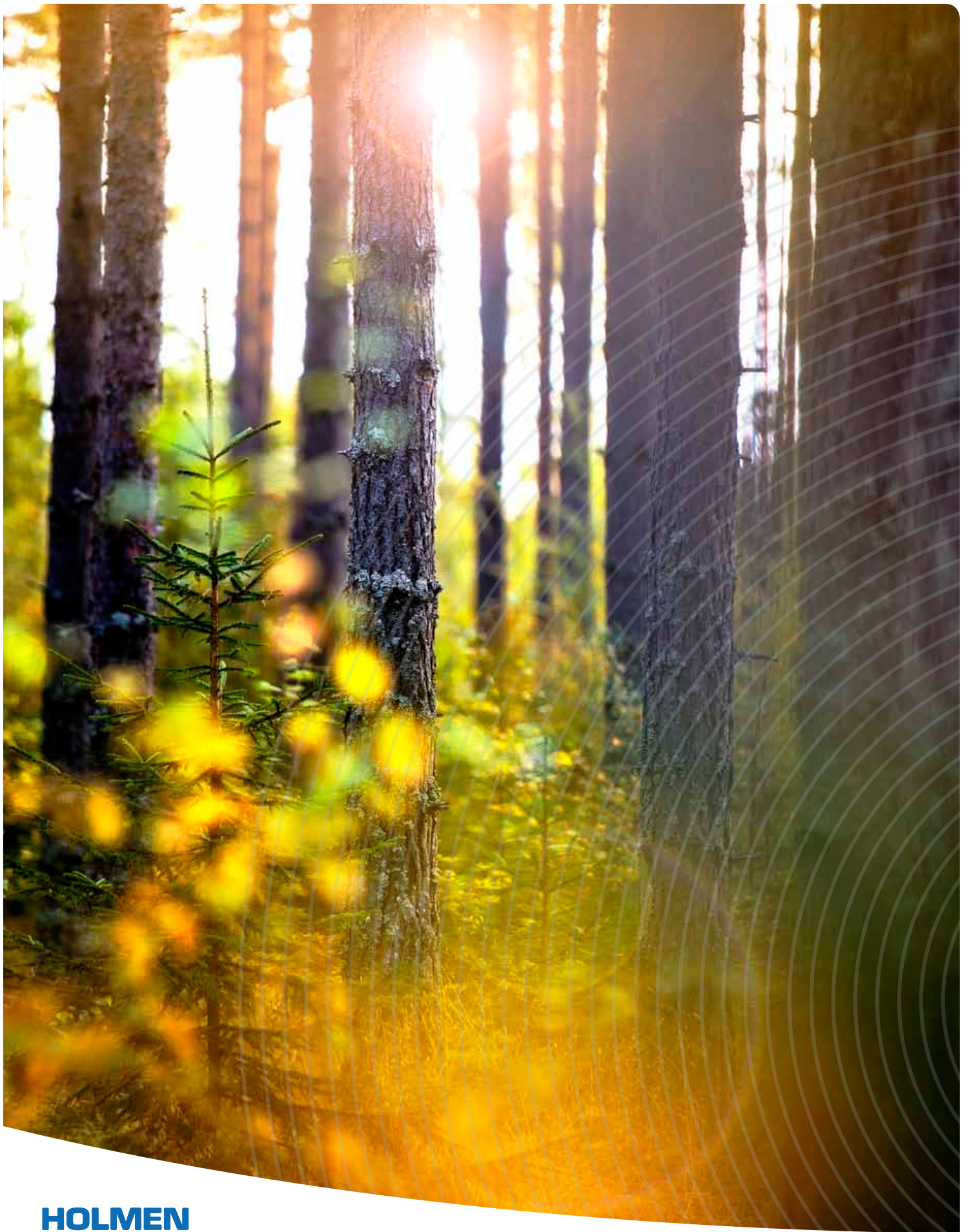
Årsredovisningen är producerad av Holmen.

Layout: BYN Kommunikationsbyrå AB i samarbete med Holmen.

Grafisk produktion: Gylling Produktion AB.

Foto: Rolf Andersson, Träpriset/Åke E:son Lindman, Skogforsk/Erik Viklund, Ulla-Carin Ekblom med flera.

Tryck: Åtta.45

HOLMEN

Holmen AB (publ) • Box 5407, 114 84 STOCKHOLM

Tel 08-666 21 00 • Fax 08-666 21 30 • E-post info@holmen.com • www.holmen.com • Orgnr 556001-3301 • Säte Stockholm